İŞKUR

2013

MUŞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

MUŞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI RAPORU
(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Proje Koordinatörü : Nimet YILMAZ (İş ve Meslek Danışmanı)

Proje Sorumlusu : Dilek DALGIÇ (İş ve Meslek Danışmanı)

Proje Sorumlusu : Nurettin TÜRKMEN (İş ve Meslek Danışmanı)

İstasyon Cad. Yazıcıoğlu Binası Arkası Muş / Merkez

Tel : 0 (436) 212 11 12 Fax :0 (436) 212 05 34

SUNUŞ

Türkiye'nin hızla değişen ve gelişen ekonomik yapısı ile beraber teknolojisi ve işgücü piyasası da hızla değişmektedir. Bu değişimle birlikte küresel bir sorun olarak ülkemizde de yaşanmakta olan işsizlik sorununu aşmak için eğitimin yanı sıra işgücü talebiyle iş talebini buluşturmak büyük önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasının beklentilerini belirlemek ve sağlıklı stratejiler oluşturmak için yerel düzeyde işgücü piyasası analizlerini yapmak işsizlik sorununun çözülmesinde gerekli tedbirlerin alınması sağlaması bakımından son derece önemlidir. Söz konusu analizler neticesinde elde edilen veriler ışığında uygulanacak ulusal ve yerel politikalarla bu süreç kontrol altına alınarak işsizliğin azaltılması ve olumsuz sonuçlarının önlenmesi de sağlanmış olacaktır.

İşgücü arz ve talebi arasında uyumun sağlanmasında işgücü piyasasının önemli aktörlerinden biri olan Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü işgücü piyasası araştırma ve analiz faaliyetlerini periyodik olarak sürdürmektedir. 4904 sayılı Yasa gereği yerine getirilmesi gereken bir görev olarak işgücü piyasası analizleri, İŞKUR Stratejik Planına göre ülke geneli için yılda en az iki kere, il geneli içinde en az iki kere yapılmaktadır.

Bu nedenledir ki: Avrupa Birliği Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında ülke genelinde uygulanan ve ilimiz ile ilçelerinde de 10 ve üzeri işçi çalıştıran 352 işyerinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırma (İPTA) projesi, Muş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılmış ve rapor halinde sunumu kamuoyuyla paylaşılmıştır. Araştırma sonuçları Muş ili işverenlerinin ihtiyacını ortaya çıkararak daha doğru istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışmalarda elde edilen bulgular doğrultusunda önümüzdeki süreçte Muş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleşecektir. Dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır.

İşgücü piyasası analiz çalışmasında emeği geçen başta Muş İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu ile Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanları olmak üzere herkese teşekkür eder, çalışmanın ilimiz ve ülkemize yararlı olmasını temenni ederim.

Vedat BÜYÜKERSOY
Muş Valisi

ÖNSÖZ

İşsizlik, modern çağın ekonomik ve sosyal bir olgusu olarak gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler için en önemli sorun kaynağı konumundadır. İşsizlik sorunu, insanların refah seviyelerini etkilerken, aynı zamanda çok ciddi sosyal ve psikolojik sorunlar da yaratmaktadır. Bu nedenle istihdamı artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması ise eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması ve işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve ayrıca bu tespitlere uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Dolayısıyla ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan işgücü piyasası talep araştırması (İPTA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında ise yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Bu analizlerden elde edilen veriler ışığında İlimizin yerel istihdam politikasını belirleyerek, işsizimize ve işverene en iyi şekilde hizmet etmeyi amaçlamaktayız. Biliyoruz ki işgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

İlimizde faaliyet gösteren işverenlerimizin işgücü ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı bir şekilde analiz etmek, gelecekteki istihdam ve işgücü politikalarını sağlam temellere oturtmak amacıyla 352 işyeriyle yüz yüze görüşme tekniğiyle işgücü piyasası analiz anket uygulanmış, elde edilen veriler ışığında Muş ilimizin işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmış ve işgücü piyasasının ihtiyaçlarına yönelik önlemler alınması hedeflenmiştir.

Bu analiz çalışmasının, önümüzdeki süreçte ilimizin ekonomi, istihdam ve sosyal geleceğine olumlu yönde etkiler kazandıracağı inancıyla hayırlı olmasını temenni eder, çalışmanın hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen başta sayın Valimiz ile emeği geçen Muş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarına teşekkür ederim.

Mehmet Emin TAYLAN
Muş Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....i
ÖNSÖZ..... ii
TABLOLAR LİSTESİ.....iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....vi
KISALTMALAR ..... ıxi
YÖNETİCİ ÖZETİ.....1
GİRİŞ 4
BİRİNCİ BÖLÜM.....5
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ.....5
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR 5
EKONOMİK VERİLER 5
NÜFUS GÖSTERGELERİ 11
EĞiTiM GÖSTERGELERİ..... 16
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 22
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....22
İKİNCİ BÖLÜM 35
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI.....35
AMAÇ VE YÖNTEM 35
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM..... 38
AÇIK İŞLER..... 45
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 51
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ..... 56
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 58
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 59
SONUÇ 60
KAYNAKÇA 64
EKLER.....65
Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 65
Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi..... 68
Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar 68
Ek 2- C : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 70
Ek 2- D : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 71
Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 72
Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri..... 79
Ek 4- Diğer Tablolar..... 85

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1.
Sektörlerin GSKD İçindeki Payları-İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2 (2004-2008)…….5
TABLO 2.
Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD)….……..5
TABLO 3.
Sektörlere Göre Bölgesel Paylar-TRB2…….…….....6
TABLO 4.
Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- 2004-2008…….……7
TABLO 5.
Kişi Başına GSKD –TRB2……..8
TABLO 6.
Kişi Başına GSKD, Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı %.....8
TABLO 7.
İllere Göre Kamu Yatırımları…….....9
TABLO 8.
Sektörlere Göre Açılıp-Kapanan İşyerleri……..11
TABLO 9.
Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus……... ..11
TABLO 10.
Yaş Gruplarına Göre Nüfus 2012 ……... ..12
TABLO 11.
Net Göç Ve Net Göç Hızı, Muş……..……14
TABLO 12.
Muşa İlişkin Göç Verileri,2012….……15
TABLO 13.
Eğitim Düzeyine Göre Nüfus-2012……..…..16
TABLO 14.
Öğretim Yılı, Eğitim Seviyesi ve Cinsiyete Göre Okullaşma Oranı…….….18
TABLO 15.
Eğitim Düzeyine İşkura Başvurular…….…...23
TABLO 16.
En Fazla Başvuru Alınan İlk On Meslek…….……...23
TABLO 17.
En Fazla Açık İş Olan Ve En Fazla Başvuru Olan On Meslek……..24
TABLO 18.
Cinsiyet BazındaYaş Gruplarına Göre İşsiz Sayıları Muş……..…25
TABLO 19.
En Fazla Açık İş Bulunan İlk On Meslek……...27
TABLO 29.
En Fazla Açık İş Bulunan İlk On Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı…….28
TABLO 21.
Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı……...29
TABLO 22.
En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 10 Meslek……....32
TABLO 23.
Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hakedenler…….…...34
TABLO 24.
Düzenlenen Kurs Ve Katılımcı Sayısı……....34
TABLO 25.
İşkur İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)……...36

TABLO 26.
İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü Ve Sektörel Dağılımı …….38
TABLO 27.
Sektörlere Göre Çalışan Sayıları Muş……39
TABLO 28.
Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları…..……...41
TABLO 29.
Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları Muş …….42
TABLO 30.
Çalışanların Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı…...…….44
TABLO 31.
Açık İşveren İşyerleri…….45
TABLO 32.
Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı…….46
TABLO 33.
Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı …...……...49
TABLO 34.
Temininde Güçlük Bildirilen İşyerleri……...52
TABLO 35.
Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı……..52
TABLO 36.
Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplar…….. ……..….53
TABLO 37.
Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı ……..……..…..55
TABLO 38.
Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi……...56
TABLO 39.
Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi…….57
TABLO 40.
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler……...…….58
TABLO 41.
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler……...59

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 1.
Sektörlerin GSKD İçindeki Payları……6
ŞEKİL 2.
Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- 2008……..7
ŞEKİL 3.
Muş İli Kamu Yatırımları Dağılımı(%)……10
ŞEKİL 4.
Kamu Yatırımlarının Dağılımı (%)…….....10
ŞEKİL 5.
Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı %.....13
ŞEKİL 6.
Yaş Bağımlılık Oranı , Muş , 2012……...13
ŞEKİL 7.
Yaş Bağımlılık Oranı , 2009 – 2012…….....14
ŞEKİL 8.
Eğitim Düzeyine Göre Nüfus-2012……...…...17
ŞEKİL 9.
Okul Öncesi Eğitimde Yaş Grubu Ve Yıla Göre Okullaşma Oranı…….....19
ŞEKİL 10.
Okula Yeni Kayıt Yaptıranların Eğitim Seviyelerine Göre Dağılımı…….……19
ŞEKİL 11.
Yerleşim Yerlerine Göre 8. Sınıf Mezun Öğrenci ……20
ŞEKİL 12.
Yerleşim Yerlerine Göre Genel Ortaöğretim Mezun Öğrenci……20
ŞEKİL 13.
Yerleşim Yerlerine Göre Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Öğrenci……....21
ŞEKİL 14.
Muş İlinde İşkura Başvurular……...22
ŞEKİL 15.
Muş İlinde 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi……...24
ŞEKİL 16.
Muş İli Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,%.....25
ŞEKİL 17.
Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları Muş……26
ŞEKİL 18.
Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyet Bazında Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları %.....26
ŞEKİL 19.
Muş İlinde Yıllara Göre Açık İş Sayıları…….....27
ŞEKİL 20.
Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı……....28
ŞEKİL 21.
Muş İlinde 2008-2012 Yılları Arasında İşe Yerleştirme Faaliyeti……...30
ŞEKİL 22.
Muş İlinde İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı……30
ŞEKİL 23.
Muş İlinde Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı……..31
ŞEKİL 24.
Eğitim Durumlarına Göre Muş İlinde İşe Yerleştirmeler 2012……...31
ŞEKİL 25.
Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı 2012……..32
ŞEKİL 26.
Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme……33
ŞEKİL 27.
Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı……....33

ŞEKİL 28.
İşyeri Büyüklüklerinin Türkiye İle Karşılaştırılması …..……...40
ŞEKİL 29.
Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması….……....42
ŞEKİL 30.
Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları …..…….43
ŞEKİL 31.
Sektörlere Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……...47
ŞEKİL 32.
Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……48
ŞEKİL 33.
Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı-Muş….……...…….…..49
ŞEKİL 34.
Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler….……..…….50
ŞEKİL 35.
Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……....50
ŞEKİL 36.
Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri …….……..53
ŞEKİL 37.
Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması……...54

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YBO: Yaşlı Bağımlılık Oranı

ÇBO: Çocuk Bağımlılık Oranı

GBO: Genel Bağımlılık Oranı

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

YÖNETİCİ ÖZETİ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Muş ilinin işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılından başlayarak yılda bir kez olmak üzere periyodik işgücü piyasası talep araştırması yapılması planlanmıştır.

Uygulaması 15 Mayıs -30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan bu araştırma ile Muş ilinde mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenecektir. 1-9 çalışanı olan mikro ölçekli işyerlerindeki hızlı açılıp kapanma oranları dikkate alınarak, araştırmanın kapsamı Muş ilinin tüm ilçe ve köylerinde bulunan özel sektör, 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri olarak tanımlanmıştır.

Muş ili TÜİK istatistiklerine göre TRB2 (Muş, Hakkâri, Bitlis, Van) bölgesinde bulunmaktadır. TRB2 bölgesi Türkiye'nin en az yatırım yapılan bölgelerinden biridir. Nedenleri:

1. Coğrafik yapı(Dağlık yapının fazla olması)
2. İklim (karasal iklim-uzun kış kısa yaz)
3. Terör olayları
4. Nitelikli işgücünün azlığı
5. Pazara uzaklık
6. Hammaddeye uzaklık
7. Eğitim seviyesinin düşüklüğü
8. Girişimci sayısının azlığı

Yatırımların az olmasından dolayı kalkınmışlık oranı da bir hayli gerilerde seyretmekte. Kişi başına düşen milli gelir ise 3.419 dolardır. TRB2 bölgesinde tarımın GSKD içindeki payı Türkiye ortalamasının yaklaşık olarak 2,5 katıdır. TRB2 bölgesinin coğrafik koşulları ve iklim yapısı nedeniyle daha çok tarım faaliyetleri yapılmaktadır.

TRB2 bölgesinde sanayinin GSKD katkısı (% 15,8) Türkiye ortalamasının (% 27,2) çok altındadır. Bunun nedenleri arasında sanayinin gelişmemiş olması, nitelikli işgücü eksikliği, pazara uzaklık vb. söylenebilir. Hizmetler Sektöründe TRB2 bölgesinin GSKD katkısı Türkiye ortalamasının birkaç puan altındadır. Yapılacak yeni yatırımlar ile bu oranların Türkiye ortalamasına yaklaşması sağlanabilir. Ekonomi bakanlığından alınan verilere göre özellikle 2012 yılındaki kamu yatırımlarına baktığımızda TRB2 seviyesindeki iller içerisinde Muş ili 115.543 TL'lik yatırımla 3. Sırada bulunmaktadır. Kalkınma bakanlığından alınan istatistiklere göre Muş ili 2012 kamu yatırımlarında illere göre sektörel dağılımında tarım sektöründe 60. Sırada, madencilikte 50. Sırada, enerji sektöründe 22. Sırada, ulaştırma ve haberleşme sektöründe 64. Sırada, konut sektöründe 18. Sırada, eğitim sektöründe 26. Sırada, sağlık sektöründe 61. Sırada, diğer kamu yatırımlarında 47. Sırada yer almaktadır. Ülke genelinde ise toplam yatırım sıralamasında 56. Sırada yer almaktadır.(İmalat sektörü ve turizm sektöründe kayda değer bir yatırım yer almamaktadır.) Bu açığı özel sektör işverenleri kapatmaya çalışmaktadır.

Muş ilinde sektörel bazda sürekli işyeri açılıp kapanması meydana gelmektedir. Bunun nedenlerinin başında Muş ilinde uzun kış ve kış şartlarının ağır geçmesinden dolayı bu mevsimde işyerlerinde bir durağanlık seyretmekte buna bağlı olarak geçici kapatmalar veya tasfiyeler gerçekleşmektedir. Bir diğer neden Muş ilinde yapılaşma hızla artmakta buna bağlı olarak mevsimsel işçi çalıştıran inşaat sektörü, kooperatiflerin sezonları bitince, ihale usulü iş almalardan Muş ilindeki faaliyetleri bitince ili terk edip başka illerde faaliyete geçmektedirler. Dolayısıyla buradaki iş potansiyellerini ya durdurup ya da tasfiye ediyorlar. 2011 yılında açılan, işyeri sayısı 134 iken, Tasfiye edilen ve kapanan işyeri sayısı toplam 204'dür. 2012 yılında açılan işyeri sayısı 92 iken, kapanan ve tasfiye edilen işyeri sayısı 787'dir.Bu veriler bize Muş ilinde ekonomik olarak bir büyük gerilemenin olduğunu göstermektedir.

Muş İli genç bir nüfusa sahiptir. Muş ilinde nüfusun % 65'i belde / köy' de yaşamaktadır.TRB2 bölgesinde ve Muş ilinde işsizlik oranı Türkiye ortalamasının çok üstündedir. İşsizlerin büyük bir çoğunluğu lise altı eğitim seviyesinde bulunanlardır. Yaş grubuna göre incelediğimizde en fazla işsiz 20-24 yaş aralığında bulunan işsizlerdir. 15-24 yaş aralığında (genç işsizler) toplam işsizler içerisinde %33,3 olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye geneli ve TRB2 bölgesi için işsizlik göstergesi yönünden en sıkıntılı işsizlik aralığıdır. 20-34 yaş aralığında bulunan işsizlerin TRB2 Bölgesi için en fazla işsiz barındıran yaş aralığıdır. 15-34 yaş aralığında işsizlik oranının düşürülebilmesi için bu yaş grubuna iş arama becerileri ve meslek edindirilmesi bir çözüm olabilir.

Muş ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonuçlarını beş ana başlık altında ve Türkiye genelindeki sonuçlar ile karşılaştırarak incelemek mümkündür. Bu başlıklar:

1. İşyerlerinin dağılımı
2. Çalışanların dağılımı
3. Açık iş sayıları
4. Temininde güçlük çekilen meslekler
5. Gelecek istihdam beklentisidir.

Muş İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 352 işyeriyle görüşülmüştür. Araştırma kapsamına sadece 10 ve üstü çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, ziyaret edilen 40 işyerinin, zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum önceden 10 ve üstü çalışana sahip işyerlerinin sayılarında zaman içerisinde %14,3 oranında bir azalma olduğunu göstermektedir. Özellikle inşaat sektöründeki işyerleri ile ihale alımına bağlı çalışan sayısı artan işyerlerinin bu şekilde olabileceği öngörülebilir.

Sektörel olarak işyeri başına çalışan sayısı en yüksek olan sektör Muş ili için idari ve destek hizmet faaliyetleri iken Türkiye genelinde diğer hizmetler faaliyetleridir. Muş ilinde en düşük çalışan sayısı gayrimenkul sektöründe iken Türkiye için su temini ve kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir.

Erkek ve kadın çalışanlar açısından bakıldığında, Türkiye ve Muş için farklılık göstermektedir. Erkek çalışanları arasında Türkiye'de ve Muş'ta en çok istihdam sağlayan sektör imalat sektörüdür. İkinci sırada ise Muş ve Türkiye için idari destek ve hizmetler sektörü yer alır. Kadın çalışanları arasında birinci ve ikinci sırayı: insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve idari ve destek hizmet faaliyetleri yer alır. Muş'ta erkek çalışanların en fazla olduğu üçüncü sektör inşaatken, kadınlar için bu sektör imalat yer alır. Türkiye'de ise toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü erkeklerin en fazla istihdam edildiği üçüncü sektör olurken, kadınlar için üçüncü sırada eğitim sektörü takip etmektedir.

Muş İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir.

Açık iş, var olan pozisyonlarda ihtiyaç duyulan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Muş İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Muş ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (15Mayıs-30 Haziran 2013) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 64'dür. Bu kapsamda işverenler İŞKUR'a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla ulaştırma ve depolama, imalat ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 30 açık iş sayısıyla en fazla açık iş olan işyerleri 50+ çalışanı olan işyerleridir.

Muş ilinde eğitim durumuna göre nüfusun dağılımında nüfusun büyük bir çoğunluğu lise altı eğitimli olduğu görülmektedir. Bu oran % 72 dir. Türkiye genelinde ise bu oran % 55 tir. Türkiye genelinde yükseköğretim mezunu nüfus oranı % 14 iken Muş ilinde bu oran % 12 dir. Muş ilinde 2008-2012 yılları arasında işkur'a başvurular sürekli olarak artmaktadır.

Muş İPTA sonuçlarına göre, meslek gruplarında ihtiyaç duyulan açık iş sayılarına bakıldığında, ilk sırada 20 kişilik açık iş ilanıyla büro hizmetlerinde çalışan elemanlar gelmektedir. İkinci sırada 17 kişilik açık iş ilanıyla hizmet ve satış elemanları ve profesyonel meslek mensupları, üçüncü sırada ise 15 kişilik açık iş ilanıyla sanatkâr ve ilgili işlerde çalışanlar bulunmaktadır.

Açık iş oranlarına sektörlere göre bakıldığında, Muş için en fazla açık işin % 37 ile eğitim sektöründe olduğu ikinci sırayı % 15 ile imalat sektörü, üçüncü sırayı % 14 ile diğer hizmet faaliyetleridir. Türkiye genelinde ise en fazla açık iş % 34 ile imalat sektöründedir.

Türkiye genelinde ise ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslek grupları açık iş ilanları çoktan aza doğru 53.178 kişilik açık iş ilanıyla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar 44.991 kişilik açık iş ilanıyla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve 26.229 kişilik açık iş ilanıyla hizmet ve satış elemanlarıdır. Muş İPA sonuçlarına göre, nitelik gerektirmeyen ana meslekler çalışanlar açısından ağırlıkta iken, ihtiyaç duyulan kişi sayılarına göre 6.sırada yer almaktadır. Bunun nedeni, işverenlerin nitelik gerektirmeyen mesleğe sahip çalışanları işgücü piyasasında kolaylıkla bulabilmesi, diğerlerini daha zor temin edebilmesi olabilir.

Muş için, eğitim düzeylerine göre en çok talep edilen meslekler sıralaması yapıldığında, hamurkâr, oksa-gaz kaynakçısı, tornacı(torna tezgâhı operatörü) mesleklerinde belirli bir eğitim düzeyi aranmamakta olduğu görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin yeterli görüldüğü meslekler ise aşçı, beden işçisi (genel),servis garsonu, sekreter, mobilya montaj işçisi, elektrik ark kaynakçısı(makine ile), meslekleridir.

Türkiye geneli için, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, servis garsonu ve aşçı için belirli bir eğitim düzeyi aranmamaktadır. Bununla beraber, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi ve madenci (genel) mesleklerinde de lise altı eğitim işverenler tarafından yeterli görülmektedir.

Araştırma kapsamında işverenler ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden birisi de açık işlerin temin edilme kanallarıdır. Buna göre, Muş'ta eleman temini için işverenlerin % 36,53'ü İŞKUR, %44,87'si akraba eş dost, %16,02'si gazete, %2,56'sı internet sitelerini tercih etmektedir.

Türkiye genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal verilere dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler neticesinde Türkiye için 31 Aralık 2012 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 235.319 iken Muş için bu değer 63 kişidir.

Muş'ta bu toplam istihdam artışının %58,7'si 10-49 çalışana sahip işyerlerinde, %34,9'u 1-9 çalışana sahip işyerlerinde ve %6,4'ü ise 50 ve üstü çalışan işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise % 9,7 si 1-9, %42 si 10-49 Aralığında ve %48,3'ü ise 50 ve üstü, çalışana sahip işyerlerindedir.

Genel olarak meslekler bazında değişim incelendiğinde, özellikle Muş için beden işçiliği (genel) , satış elemanı (perakende) ve beden işçiliği (inşaat) yılsonu hem işten çıkarılmalar hem de işe alımlar olacağı anlaşılmaktadır. Mevcut veri bu üç meslekte Muş'ta bir sirkülâsyon olduğunun da bir göstergesidir. Bu durumun muhtemel sebepleri, temininde güçlük çekilme nedenleri bölümünde de detaylı ele alınmış ve özellikle beden işçiliği grubuna dâhil olan bireylerin ücret ve çalışma koşullarını beğenmemesi bu mesleğin temininde en önemli faktör olarak değerlendirilmiştir.

GİRİŞ

Muş ilinde yapılan işgücü piyasası talep araştırması 15 Mayıs-30 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın amacı yüz yüze görüşmeler yapılarak işverenlerin İşgücü taleplerini tespit etmek ve işgücü piyasasında mevcut, gelişmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemeye katkıda bulunmaktır. Bu araştırma Muş ilinin merkezini, ilçelerini ve köylerini kapsayacak şekilde yapılmış olup işgücü arzı ve talebine ilişkin daha ayrıntılı ve tüm bölgeleri kapsayacak şekilde veriler sunacaktır.

Bu analiz 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sosyal ve ekonomik göstergelerle muş ilinin özellikleri açıklanarak genel bir görünüm verilmiş, ardından muş ilini arz açısından analiz etmeye yarayacak, işgücü dışı nüfus istihdam, kayıt dışı istihdam, işgücüne katılım ve işsizlik bileşenlerinin verileri yansıtılmıştır. Bu veriler genelde Muş ilinde içinde bulunduğu TRB2 bölgesi (Muş, Bitlis, Hakkâri, Van) düzeyinde elde edilmiştir. İkinci bölümde sahadan elde edilen anket verileri doğrultusunda istatistikî sonuçlar yer almaktadır. Bu istatistikler de;

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep edilen eğitim ve beceri düzeyleri, Karşılanma yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük nedeni ,)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen meslekler hakkında bilgi vermiştir.
- Üçüncü ve son bölümde ise Muş ili işgücü piyasası talep araştırmasının sonuçlarını derlemektedir.

İşgücü piyasasının arz ve talep yönünden incelenmesinde gerçekleştirilen tüm bu araştırmalar sonucunda taslak bir rapor hazırlanmıştır. Bu rapor sonucunda yapılan çalışmaların yürütülen aktif işgücü programları etkin ve yaygın bir şekilde uygulanmasına, nitelikli insan ve kalifiye işgücü kaynaklarının yetiştirilmesine, istihdam olanaklarının arttırılmasına ve sonuç olarak işsizliğin en aza indirgenmesine katkıda bulunmasını arzu etmekteyiz.

*Tüm İller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Raporlarına www.iskur.gov.tr adresinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR

EKONOMİK VERİLER

TABLO 1: Sektörlerin GSKD içindeki payları-İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2 (2004-2008)

YIL \ SEKTÖR		2004				2005				2006				2007				2008			
		TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	GSKD	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	GSKD	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	GSKD	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	GSKD	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER	GSKD
TR	**Türkiye**	10,7	28	61,3	100	10,6	28	61	100	9,4	28,2	62	100	8,5	27,8	63,7	100	8,5	27,2	64,3	100
TRB2	**Van, Muş, Bitlis, Hakkâri**	24,3	17	58,3	100	25,4	17,8	57	100	23,4	17,1	60	100	22	15,3	62,4	100	21,3	15,8	62,9	100

Kaynak : TÜİK

2004-2008 yılları arasında TRB2 bölgesinde en çok tarım sektörünün GSKD'ye katkısı vardır. Tarımın GSKD içindeki payı Türkiye ortalamasının yaklaşık olarak iki katıdır. TRB2 bölgesinin coğrafik koşulları ve iklim yapısı nedeniyle diğer sektörlere nazaran daha çok tarım faaliyetleri yapılmaktadır. Sanayinin GSKD katkısı Türkiye ortalamasının altındadır. Bunun nedenleri arasında sanayinin gelişmemiş olması nitelikli işgücü eksikliği pazara uzaklık vb. söylenebilir. Hizmetler Sektöründe TRB2 bölgesinin GSKD katkısı Türkiye ortalamasının birkaç puan altındadır. Yapılacak yeni yatırımlar ile bu oranların Türkiye ortalamasının üstüne çıkması beklenmektedir. Yatırımın az olmasından dolayı kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD) Türkiye'nin kalkınmasına katkısı da azdır.

TABLO 2: Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD)

KİŞİ BAŞINA GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER (GSKD) TL					
TRB2					
YILLAR	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TL	2.688	3.126	3.372	3.814	4.379
USD$	1.877	2.319	2.341	2.934	3.419
TÜRKİYE					
YILLAR	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TL	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020
USD$	5.103	6.187	6.686	8.267	9.384

Kaynak: TÜİK Hane Halkı İstatistikleri

TRB2 bölgesi Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer 'in en yüksek olduğu yıl 4,379 TL ile 2008 yılına aittir. Türkiye genelinde ise Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer 'in en yüksek olduğu yıl 12.020 TL ile 2008 yılına aittir.TRB2 bölgesi ile Türkiye geneli Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer olarak karşılaştırdığımızda Türkiye genelindeki Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer TRB2 bölgesindeki kişi başı gayri safi katma değere göre yaklaşık üç katıdır.

TABLO3: Sektörlere Göre Bölgesel Paylar-TRB2 (%)

YILLAR	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER
2004	2,3	0,6	1,0
2005	2,5	0,7	1,0
2006	2,4	0,6	0,9
2007	2,6	0,5	1,0
2008	2,6	0,6	1,0

Kaynak: **Ekonomi Bakanlığı**

Sektörlere göre TRB2 bölgesinde tarım sektörü diğer sektörlere göre en fazla payı alan sektördür. En az payı sanayi sektörü almıştır. Tüm sektörler 2004-2008 yılları arasında dengeli dağılım göstermektedir.

ŞEKİL 1:Sektörlerin GSKD İçindeki Payları

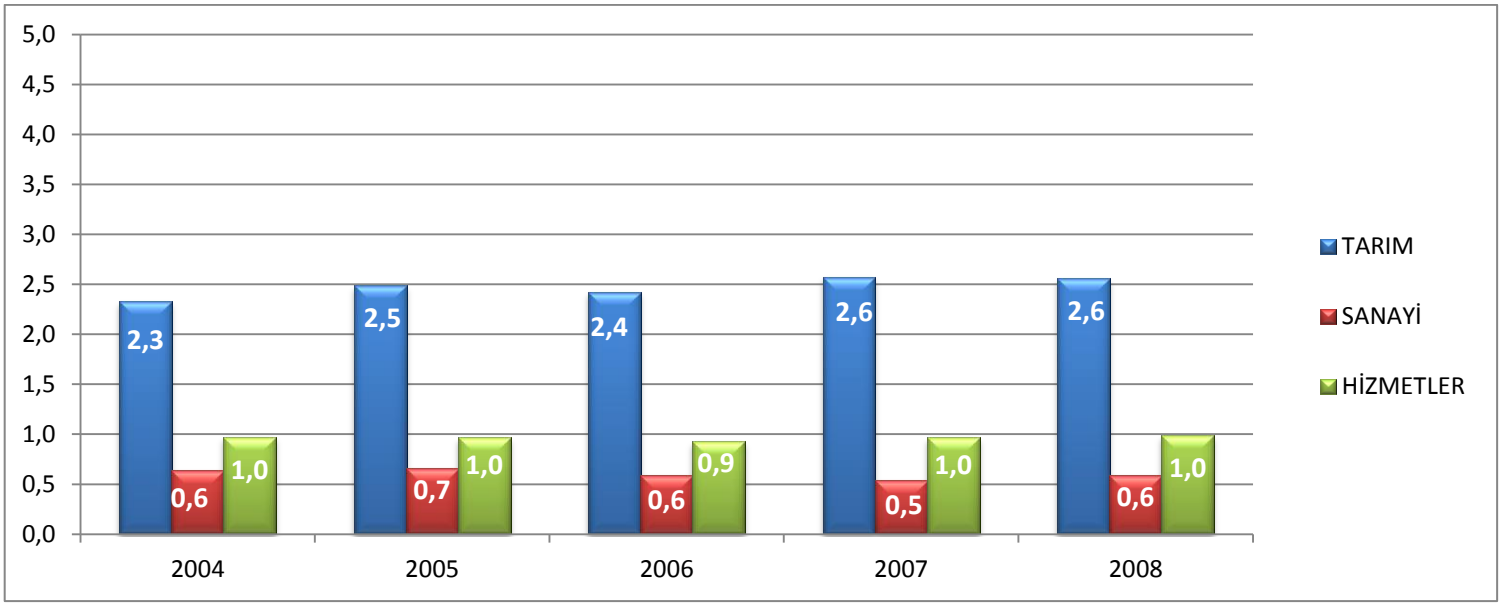

Kaynak : TÜİK

Yukarıdaki tablo ve grafiklerde 2004 – 2008 yılları arasında sektörlere göre bölgesel paylarda TRB2 bölgesinde tarım , sanayi ve hizmetler sektörlerindeki paylarda değişiklik olmamıştır. En çok pay coğrafi koşullar ve iklim nedeniyle tarım sektörüne aittir.

ŞEKİL 2: Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- 2008

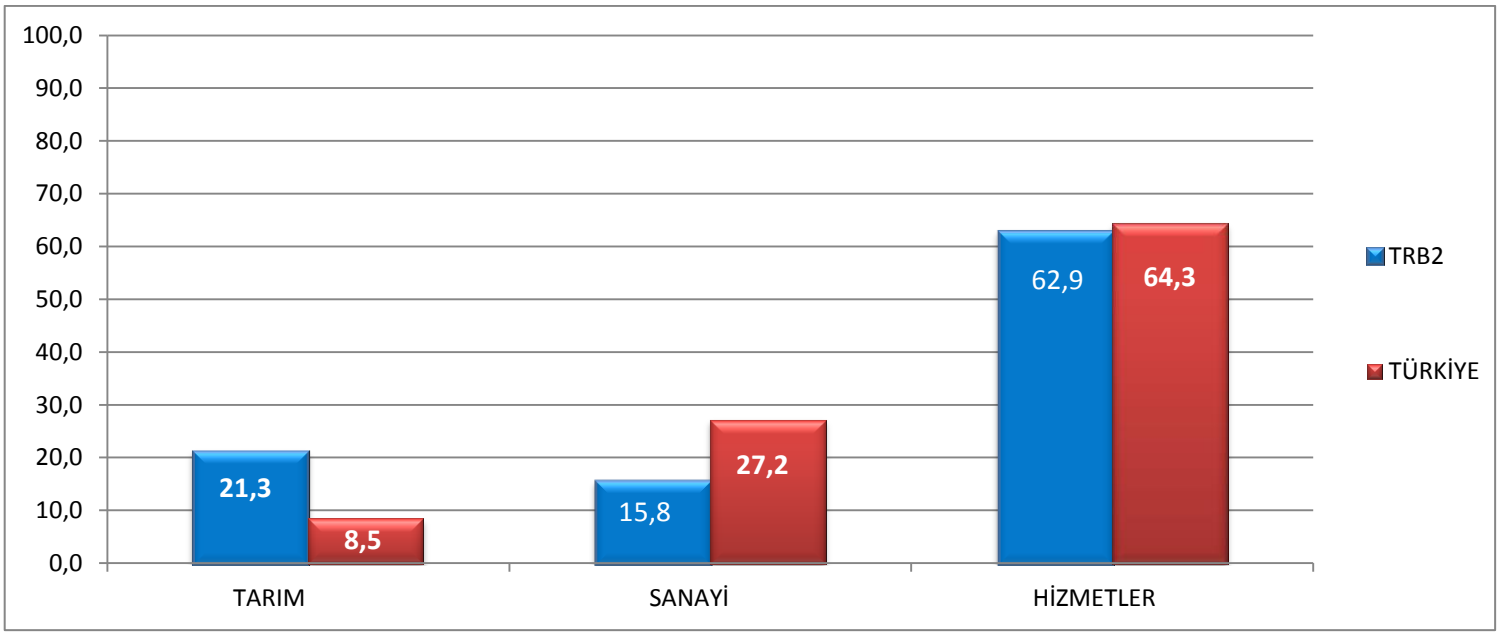

Kaynak : TÜİK

2008 verilerine göre TRB2 ve Türkiye tarım , sanayi , hizmet sektörlerinin GSKD içindeki paylarına baktığımızda Türkiye ve TRB2 bölgesinde sektörler içerisinde en yüksek payın hizmetler sektöründe olduğunu görmekteyiz. Hizmetler sektörünün GSKD içerisindeki oranın büyük olması gelişmekte olan ülkelerde sanayi sektörü gelişmeden hizmetler sektörünün gelişmesinden kaynaklanmaktadır**.**

TABLO 4: Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- 2004-2008

TRB2					
YIL / SEKTÖR	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TARIM	24,3	25,4	23,4	22,3	21,3
SANAYİ	17,3	17,8	17,1	15,3	15,8
HİZMETLER	58,3	56,9	59,5	62,4	62,9
TÜRKİYE					
YIL / SEKTÖR	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TARIM	10,7	10,6	9,4	8,5	8,5
SANAYİ	28,0	28,0	28,2	27,8	27,2
HİZMETLER	61,3	61,3	62,4	63,7	64,3

Kaynak : TÜİK

2004-2008 yılları arasında TRB2 bölgesinde en çok tarım sektörünün GKSD'ye katkısı vardır. tarımın GSKD içindeki payı Türkiye ortalamasının yaklaşık olarak iki katıdır. TRB2 bölgesinin coğrafik koşulları ve iklim yapısı nedeniyle diğer sektörlere nazaran daha çok tarım faaliyetleri yapılmaktadır. Sanayinin GSKD katkısı Türkiye ortalamasının altındadır. Bunun nedenleri arasında sanayinin gelişmemiş olması nitelikli işgücü eksikliği pazara uzaklık vb. söylenebilir.

Hizmetler Sektöründe TRB2 bölgesinin GSKD katkısı Türkiye ortalamasının birkaç puan altındadır. Yapılacak yeni yatırımlar ile bu oranların Türkiye ortalamasının üstüne çıkması üzerine çıkması beklenmektedir. Yatırımın az olmasından dolayı kişi başına gayrisafi katma değer (GSKD) Türkiye'nin kalkınmasına katkısı da azdır.

TABLO 5: Kişi Başına GSKD –TRB2

TRB2					
YILLAR	2004	2005	2006	2007	2008
TL	2.688	3.126	3.372	3.814	4.379
USD$	1.877	2.319	2.341	2.934	3.419
TÜRKİYE					
YILLAR	2004	2005	2006	2007	2008
TL	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020
USD$	5.103	6.187	6.686	8.267	9.384

Kaynak : TÜİK

TRB2 bölgesinde 2004 - 2008 yılları arasındaki Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (KGSKD) yaklaşık olarak % 100 oranında artmıştır. Bu oran Türkiye geneli oranları ile paralellik göstermektedir.TRB2 bölgesinde KGSKD en fazla artış 2004 – 2005 yılları arasındadır. Türkiye genelinde ise 2007 -2008 yılları arasındadır.

TABLO 6: Kişi Başına GSKD, Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı %

TRB2				
YILLAR	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TL	16,3%	7,9%	13,1%	14,8%
USD$	24%	1%	25%	17%
TÜRKİYE				
YILLLAR	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
TL	14%	16%	12%	12%
USD$	21%	8%	24%	14%

Kaynak : TÜİK

Kişi başına GSKD(Gayri Safi Katma Değer) TRB2 bölgesinde en fazla TL cinsinden 2005 yılı , en az ise 2006 yılıdır. Türkiye genelinde ise en fazla 2006 yılı en az ise 2007-2008 yıllarıdır. USD cinsinden Muş ilinde ve Türkiye genelinde en fazla 2007 yılı , en az ise 2006 yılıdır.

TABLO 7: 2012 Yılı Kamu Yatırımlarını İllere Göre Dağılımı (Bin TL)

İLLER	TOPLAM	İLLER	TOPLAM
Türkiye	44.434.287	ORDU	165005
ANKARA	3553371	ZONGULDAK	161085
İSTANBUL	2559243	EDİRNE	156444
ARTVİN	849704	ELAZIĞ	149298
DİYARBAKIR	798074	KARS	143877
MARDİN	721380	ŞIRNAK	142916
İZMİR	704596	DENİZLİ	142697
ŞANLIURFA	647736	GİRESUN	131168
KONYA	490647	KARAMAN	130059
İÇEL	460100	KIRKLARELİ	123329
KAHRAMANMARAŞ	458777	HAKKÂRİ	120629
BURSA	452297	TEKİRDAĞ	120266
ANTALYA	420393	KASTAMONU	118268
GAZİANTEP	360239	TOKAT	117926
HATAY	314474	AMASYA	116556
BALIKESİR	303386	MUŞ	115543
SAKARYA	293606	RİZE	112406
ADIYAMAN	293123	ÇORUM	109836
MUĞLA	272652	KIRŞEHİR	100556
AĞRI	268942	YOZGAT	99266
ESKİŞEHİR	268816	BOLU	96735
SİVAS	267693	KARABÜK	88592
KÜTAHYA	266085	UŞAK	85554
ADANA	265061	BURDUR	85255
SAMSUN	260496	BARTIN	84973
MANİSA	260034	ISPARTA	83773
ERZURUM	248984	SİİRT	81028
VAN	246980	ÇANKIRI	76642
BATMAN	241415	DÜZCE	76352
AFYONKARAHİSAR	229366	BİTLİS	73424
KAYSERİ	221099	NİĞDE	65449
ÇANAKKALE	220887	GÜMÜŞHANE	62188
KOCAELİ	217842	OSMANİYE	60115
TRABZON	196057	IĞDIR	58445
AKSARAY	187970	KİLİS	56030
AYDIN	184076	TUNCELİ	52911
KIRIKKALE	183619	NEVŞEHİR	51679
ERZİNCAN	175727	ARDAHAN	47275
BİNGÖL	169863	BİLECİK	43897
SİNOP	165884	YALOVA	37078
MALATYA	165238	BAYBURT	33790

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

ŞEKİL 3: Muş İli Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı 2012[1] (%)

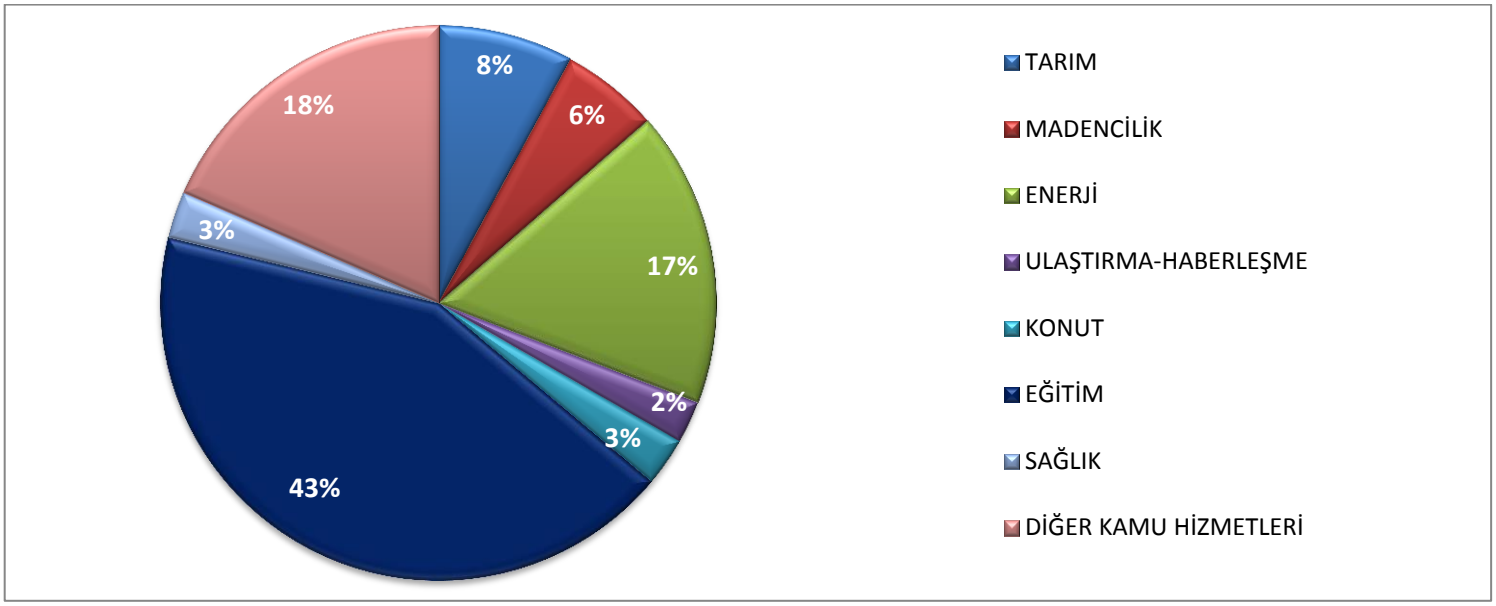

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Muş ili Kamu yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında en fazla kamu yatırımı alan sektörün eğitim sektörü olduğu görülmektedir. Muş ilinde kamu yatırımlarının sektörel dağılımında en az yatırım yapılan sektör ise ulaştırma-haberleşme sektörü olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 4 : Kamu Yatırımlarının Dağılımı (%)

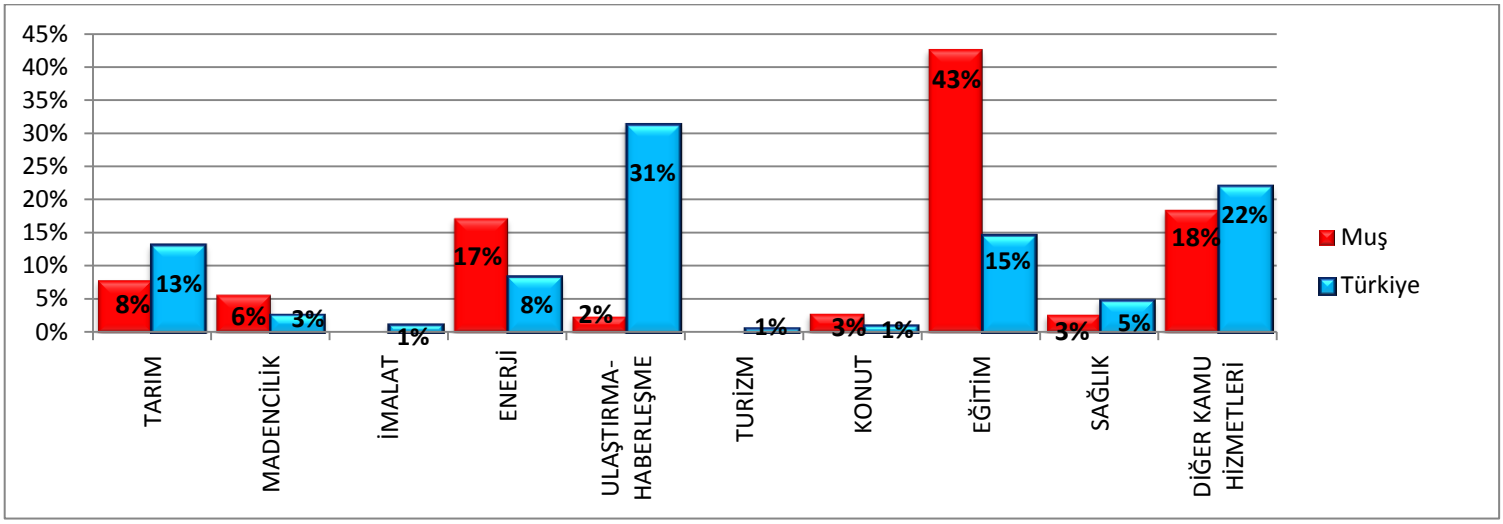

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Kamu yatırımları dağılımında Türkiye genelinde en fazla kamu yatırımı yapılan sektör % 31 lik oranla ulaştırma – haberleşme sektörüdür. Türkiye genelinde en az yatırım yapılan sektörler ise imalat , turizm ve konut sektörleridir. Muş ilinde ise en fazla kamu yatırımı yapılan sektör % 43 lük oran ile eğitim sektörüdür. Muş ilinde en az kamu yatırımı yapılan sektör ise % 2 lik oran ile ulaştırma, haberleşme sektörüdür. Muş ili ve Türkiye geneli kamu yatırımlarının sektörel dağılımında paralellik görülmemektedir. Türkiye genelinde en fazla kamu yatırımı olan sektör ulaştırma haberleşme iken , Muş ilinde en az kamu yatırımı olan sektördür.

[1] Yatırım programında toplam dışı tutulan yatırımlar dahil edilmiştir.

TABLO 8: 2011- 2012 Yılları Arası Açılıp – Kapanan İşyeri İstatistikleri- Muş

İL ADI	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)								2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
MUŞ	54	21	17	20	41	20	29	738	99	20	15	48	50	6	5	95

Kaynak: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi

Muş ilinde 2011-2012 yılları arasında kapanan işyerleri istatistiklerinde gerçek kişi ticaret işletmelerinde sekiz katlık bir artış görülmektedir. Bunun en önemli nedeni hizmet alımı nedeni ile açılmış olan işyeri ve adi ortaklıkların faaliyetlerinin bitmesidir.2011 yılında 2012 yılına oranla daha fazla işyeri kurulmuştur . 2012 yılında ise 2011 yılına oranla daha fazla işyeri kapanmıştır. Belirtilen yıllar arasında kooperatiflerin kapanma nedeni kooperatifin inşaat sektöründe kurulması ve faaliyetlerin erken bitmesidir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

TABLO 9 : Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus

MUŞ	İL/İLÇE MERKEZİ			BELDE / KÖY			TOPLAM		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
2009	154.472	80.279	74.193	258.788	131.237	127.551	413.260	211.516	201.744
2010	152.064	79.848	72.216	262.642	132.869	129.773	414.706	212.717	201.989
2011	143.624	74.131	69.493	263.262	132.984	130.278	406.886	207.115	199.771
2012	139.332	72.917	66.415	265.152	134.334	130.818	404.484	207.251	197.233

Kaynak: TÜİK

Muş ilinde yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında 2009- 2012 yılları arasında nüfusun daha çok belde/köy'de yaşadığı görülmektedir. Cinsiyete göre baktığımızda ise erkek nüfusunun kadın nüfusundan daha fazla olduğu görülmektedir. Nüfusun cinsiyete göre oransal olarak dengeli bir dağılım gösterdiği söylenebilir. 2009 - 2012 yılları arasında cinsiyete göre nüfusun sürekli azalış gösterdiği görülmektedir. Yerleşim yerlerine göre kadın nüfusunun dağılımında il/ ilçe merkezinde düşüş gözlenmekten iken , belde/köy'de ise artış gözlenmektedir.

TABLO 10 : Yaş Gruplarına Göre Nüfus 2012 , Muş

YAŞ GRUBU	TOPLAM	ERKEK	KADIN
0-14	161.385	82.681	78.704
15-19	48.660	25.327	23.333
20-24	41.111	21.138	19.973
25-29	32.208	16.729	15.479
30-34	29.885	15.341	14.544
35-39	21.690	11.173	10.517
40-44	17.004	9.218	7.786
45-49	15.263	8.349	6.914
50-54	11.495	6.036	5.459
55-59	10.992	5.427	5.565
60-64	7.575	3.269	4.306
65+	15.992	6.828	9.164
TOPLAM	413.260	211.516	201.744

Kaynak: TÜİK

Muş ili yaş gruplarına göre nüfusa baktığımızda kadın ve erkeklerde en fazla nüfusun 0-14 yaş grubu , en az nüfusunda yaş grubunun da 60-64 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bu durum Muş ilindeki kadın ve erkek nüfus artışının paralel olduğunu ve çocuk nüfusunun çok olduğunu , yaşlı nüfusunun az olduğunu göstermektedir.

ŞEKİL 5 : Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı % , Muş

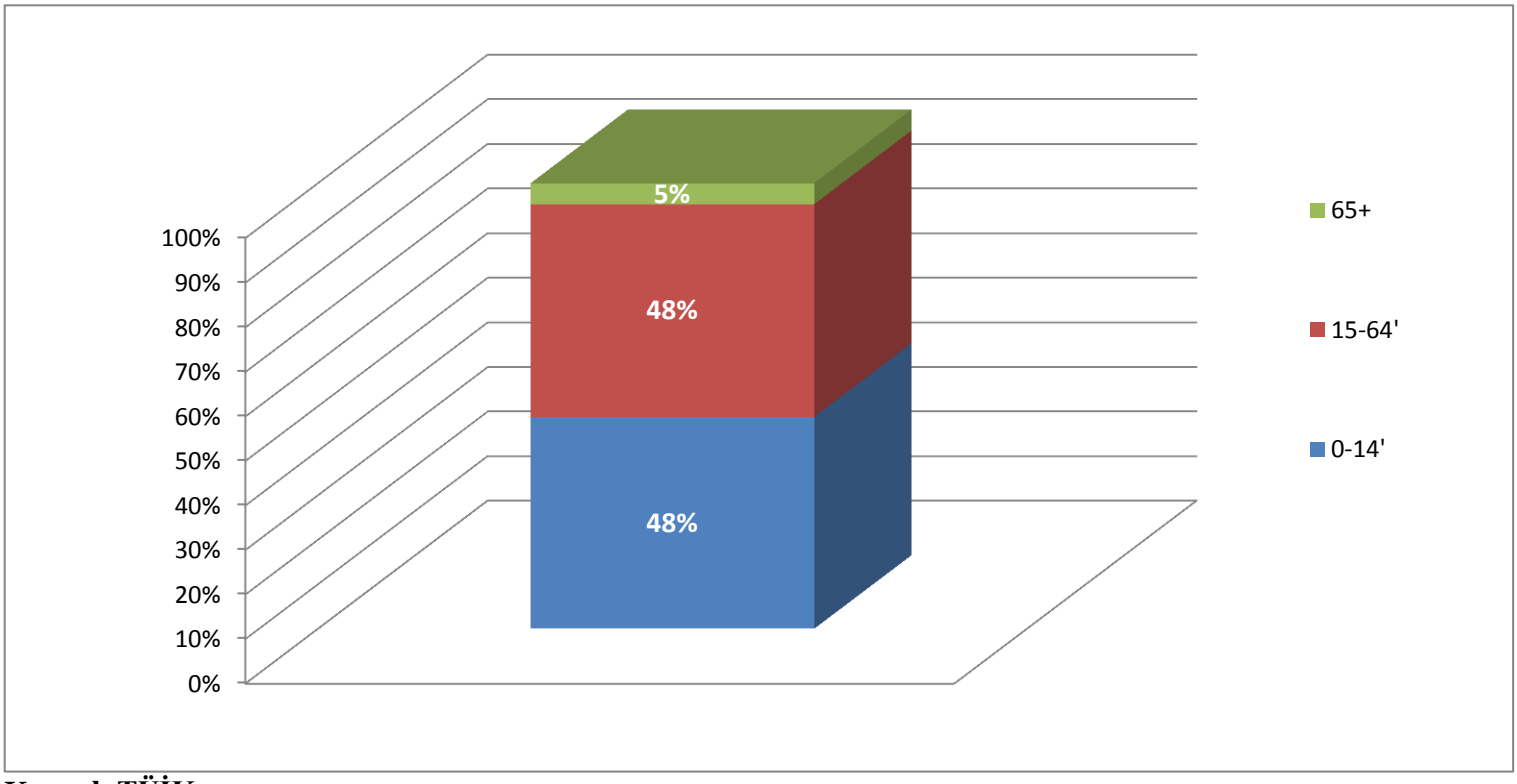

Kaynak:TÜİK

Muş ilinde geniş yaş gruplarına göre nüfusa bakıldığında genç bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir.0-14 yaş grubunun fazla olması ilimizin uzun yıllar boyunca genç bir nüfusa sahip olacağını göstermektedir. İlimizde yaşlı nüfus oranı çok düşüktür. İlimiz nüfusunun % 48 i çalışma yaşındaki nüfustur.

ŞEKİL 6 : Yaş Bağımlılık Oranı , Muş - 2012

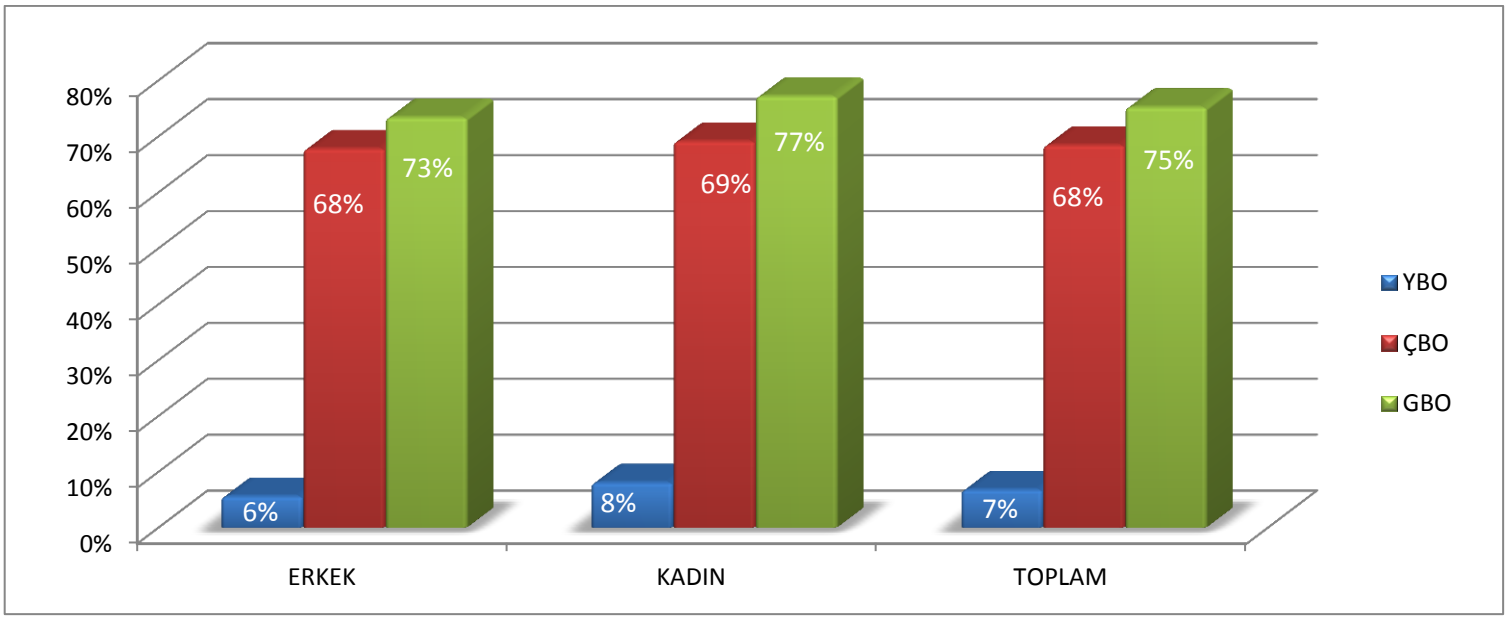

Kaynak: TÜİK , ADNKS Sonuçları

Muş ilinde 2012 yaşı bağımlılık oranı , çocuk bağımlılık oranı , genel bağımlılık oranına bakıldığında bu oranlar kadınlarda erkeklere göre daha fazladır. Bunun nedeni genel nüfus içerisindeki kadın sayısının az olmasıdır.

ŞEKİL 7 : Yaş Bağımlılık Oranı , 2009 – 2012- MUŞ

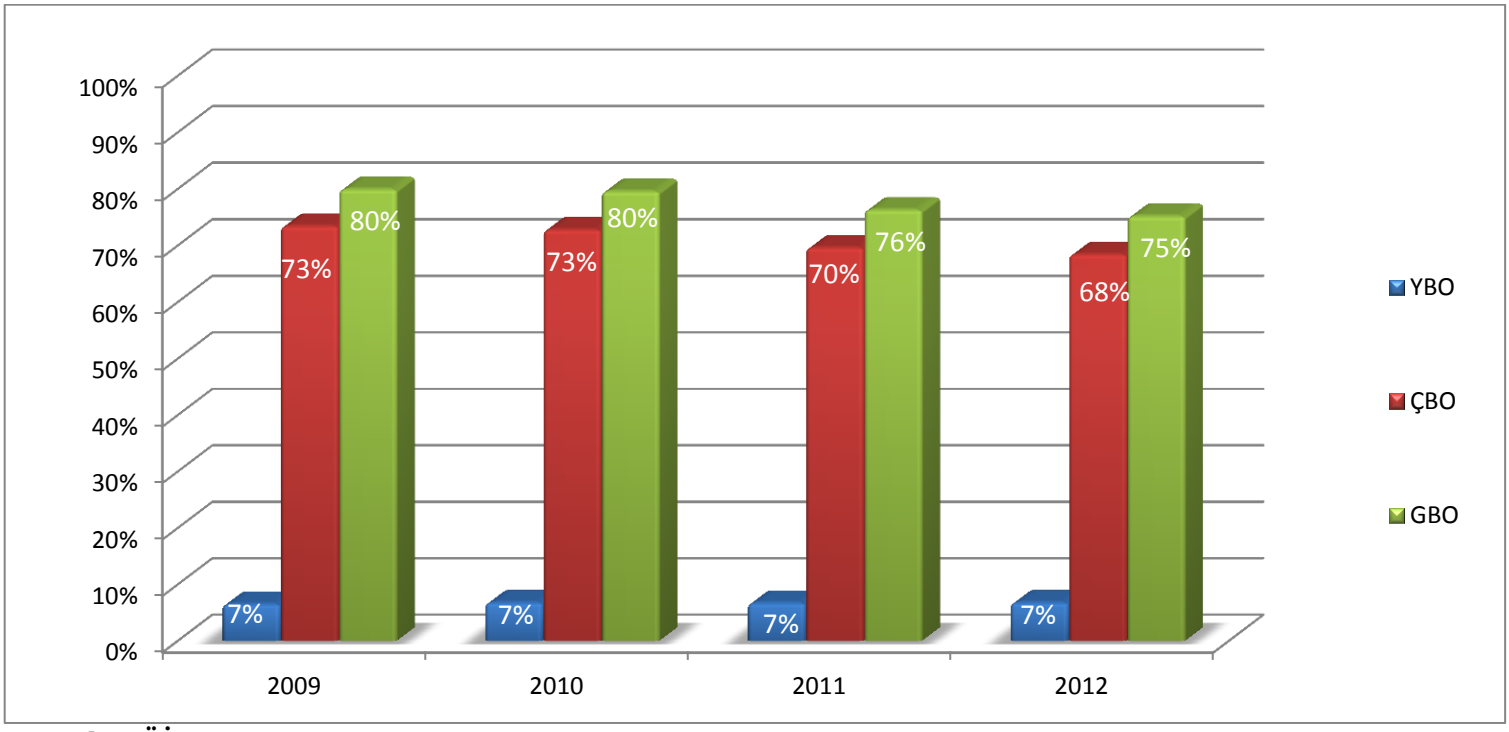

Kaynak: TÜİK

Muş ili 2009 – 2012 yılları arası yaş bağımlılık oranına (YBO[2]) bakıldığında oransal olarak herhangi bir değişiklik yoktur.2009-2012 yılları arasında ÇBO[3] ve GBO[4] da düşüş görülmektedir.

TABLO 11 :Net Göç Ve Net Göç Hızı-Muş

Yıllar	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞI GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI (BINDE)
2009	10.158	20.182	-10.024	-10.024
2010	11.782	17.841	-6.059	-14,78
2011	12.895	18.663	-5.768	-13,81
2012	9.914	20.646	-10.732	-25,64

Kaynak: TÜİK

Muş ilinde en fazla göç 2012 yılında verilmiştir. En fazla göç 2011 yılında alınmıştır. Muş ili 2009 – 2012 yılları arasında toplam aldığı göç 44 .749 , toplam verdiği göç ise 77.332 dir.

[2] YBO (Yaşlı bağımlılık oranı): Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen yaşlı sayısıdır.65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun , 15 – 64 yaş grubundaki nüfusa oranını ifadesidir.

[3] ÇBO (Çocuk bağımlılık oranı) : Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk sayısıdır.0-14 yaş grubundaki nüfusun , 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

[4] GBO(Genel bağımlılık oranı):Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk , yaşlı sayısıdır. Bu oran çocuk ve yaşlı bağımlılık oranlarının toplamına eşittir.0-14 ve 65 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun , 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

TABLO 12: Muşa İlişkin Göç Verileri,2012

EN FAZLA GÖÇ ALDIĞI İLLER	EN FAZLA GÖÇ VERDİĞİ İLLER
İstanbul	İstanbul
Ankara	Ankara
İzmir	İzmir
Antalya	Antalya
Bursa	Bursa
Adana	Kocaeli
Mersin	Konya
Kocaeli	Van
Konya	Ordu
Diyarbakır	Mersin

Kaynak :TÜİK

Muş ili göç veren bir ildir, verilen göçün nedenlerine bakıldığında iş arama, kan davası ve eğitimdir. İş arama için en fazla tercih edilen sanayinin, eğitimin gelişmiş olduğu büyük şehirlere yöneliktir. Muş ilinin almış olduğu göçler yine sanayinin, eğitimin gelişmiş olduğu büyük şehirlerdir. Yani Muş göç verdiği yerlerden tekrar göç almaktadır, bunun nedeni iş bulunamaması, bulunan işin gelirinin düşük olması ve eğitim süresinin bitmesidir.

TABLO 13 : Eğitim Düzeyine Göre Nüfus-2012 - Muş

BİTİRİLEN EĞİTİM DÜZEYİ	TOPLAM	ERKEK	KADIN
Okuma yazma bilmeyen	33.721	5.860	27.861
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	44.936	16.501	28.435
İlkokul mezunu	43.862	24.129	19.733
İlköğretim mezunu	61.516	38.216	23.300
Ortaokul veya dengi okul mezunu	6.024	4.383	1.641
Lise veya dengi okul mezunu	33.846	24.571	9.275
Yüksekokul veya fakülte mezunu	12.860	8.839	4.021
Yüksek lisans mezunu	467	321	146
Doktora mezunu	142	100	42
Bilinmeyen	14.268	5.802	8.466
TOPLAM	251.642	128.722	122.920

Kaynak: TÜİK

Muş ilinde cinsiyete göre erkeklerde bitirilen eğitim düzeyine göre en fazla ilköğretim mezunu olduğu, kadınlarda ise okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen olduğu görülmektedir. Muş ili geneline baktığımızda nüfusun bitirilen eğitim düzeyine göre en fazla ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 8 : Eğitim Düzeyine Göre Nüfus-2012

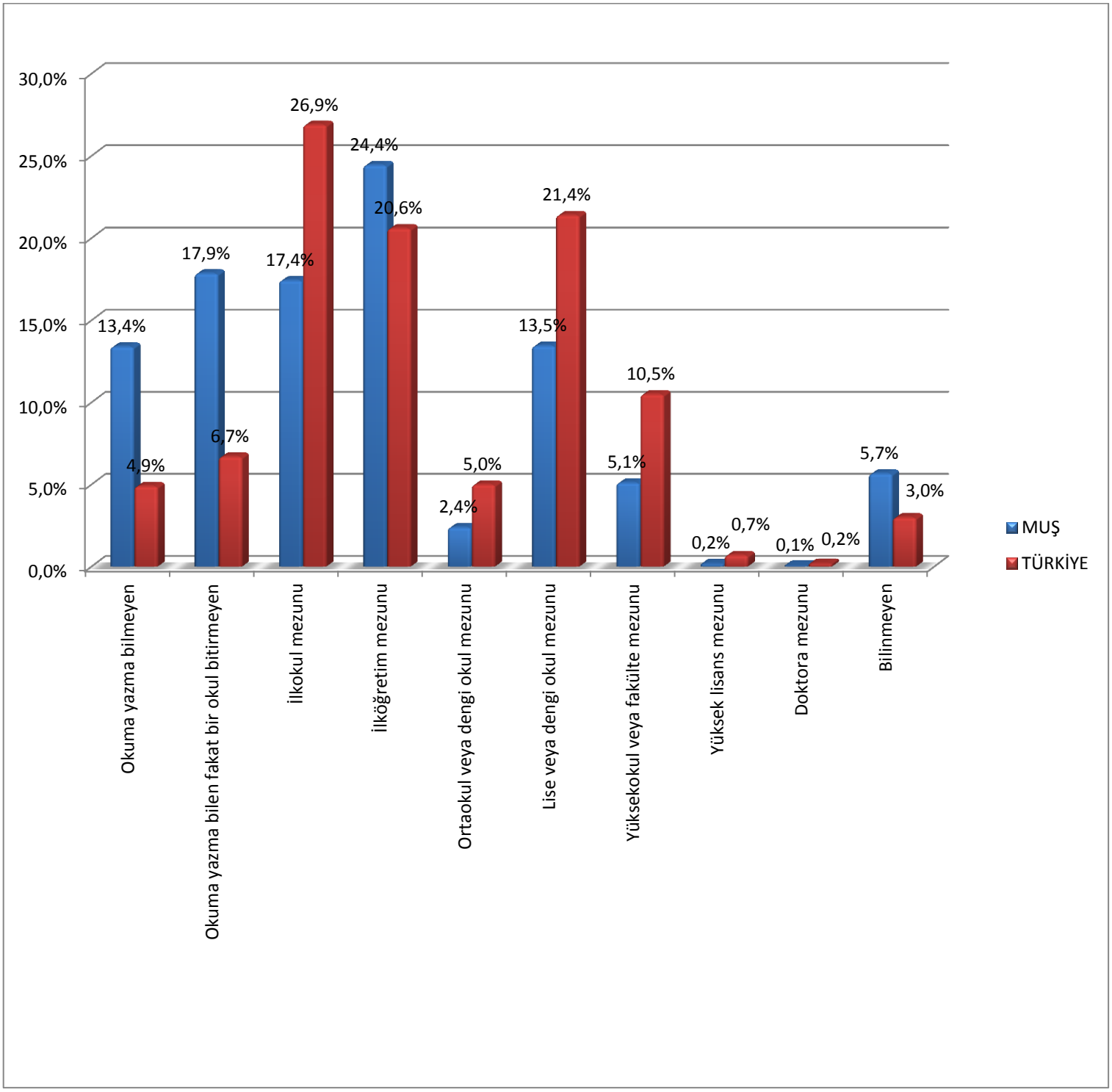

Kaynak: TÜİK

Türkiye geneli ve Muş ili 2012 eğitim düzeylerine bakıldığında Türkiye genelinde en fazla ilkokul mezunu, Muş ilinde ise en fazla ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Hem Muş ili hem de Türkiye geneli için eğitim düzeyine göre en az nüfus yüksek lisans ve doktora mezunlarındadır. Genel yığılmaya bakıldığında ise Türkiye de nüfusun yaklaşık % 70 i lise ve ilkokul mezunu skalasında görülmektedir. Muş ilinde ise % 72 oranında lise altı eğitimli olduğu görülmektedir.

TABLO 14: Öğretim Yılı, Eğitim Seviyesine Ve Cinsiyete Göre Okullaşma Oranı-MUŞ

OKULLAŞMA ORANI 2012- 2013 %		
EĞİTİM SEVİYESİ	CİNSİYET	NET
İlköğretim (ilkokul+ortaokul)	Erkek	97,9
	Kadın	99,0
	Toplam	99,0
İlkokul	Erkek	98,8
	Kadın	99,1
	Toplam	99,0
Ortaokul	Erkek	83,6
	Kadın	82,4
	Toplam	83,1
Ortaöğretim(lise)	Erkek	42,8
	Kadın	30,7
	Toplam	36,8
Genel orta öğretim[5]	Erkeki	13,0
	Kadın	10,0
	Toplam	11,6
Mesleki ve teknik ortaöğretim[6]	Erkek	29,7
	Kadın	20,7
	Toplam	25,2

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde eğitim seviyesi göre okullaşma oranında en yüksek oran İlkokul eğitim seviyesidir. Bunu İlköğretim izlemektedir. Toplamda en düşük oran Genel ortaöğretim eğitim seviyesidir. Cinsiyete göre en yüksek erkekler ve kadınlar için ilkokul eğitim seviyesi iken en düşük genel ortaöğretim seviyesi olarak görülmektedir. Muş ilinde tablodaki verilere göre İlkokulda % 99 iken oranı Ortaokul eğitim seviyesinde % 83 ve Ortaöğretim seviyesinde ise % 50 seviyesindedir.

[5] Genel Lise, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi , Fen Lisesi , Sosyal Bilimler Lisesi , Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve Özel Liseler

[6] İmam Hatip Lisesi , Anadolu İmam Hatip Lisesi , Mesleki ve Teknik Liseler , Özel Eğitim Meslek Liseleri ve Özel Liseler

ŞEKİL 9 :Okul Öncesi Eğitimde Yaş Grubu Ve Yıla Göre Okullaşma Oranı %-MUŞ

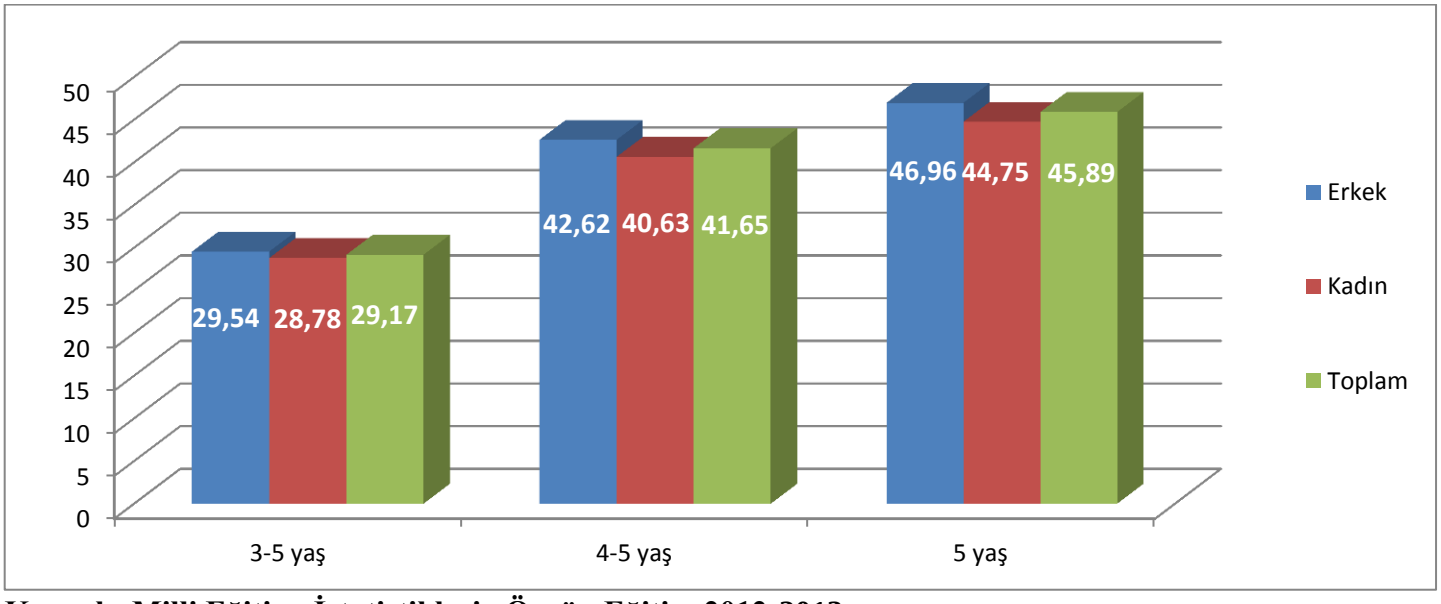

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde yaş gruplarına göre okullaşma oranının en yüksek olduğu 5 yaş grubudur. Bu oran en düşük 3-5 yaş grubundadır.

ŞEKİL10: Okula Yeni Kayıt Yaptıranların Eğitim Seviyelerine Göre Dağılımı 2011-2012

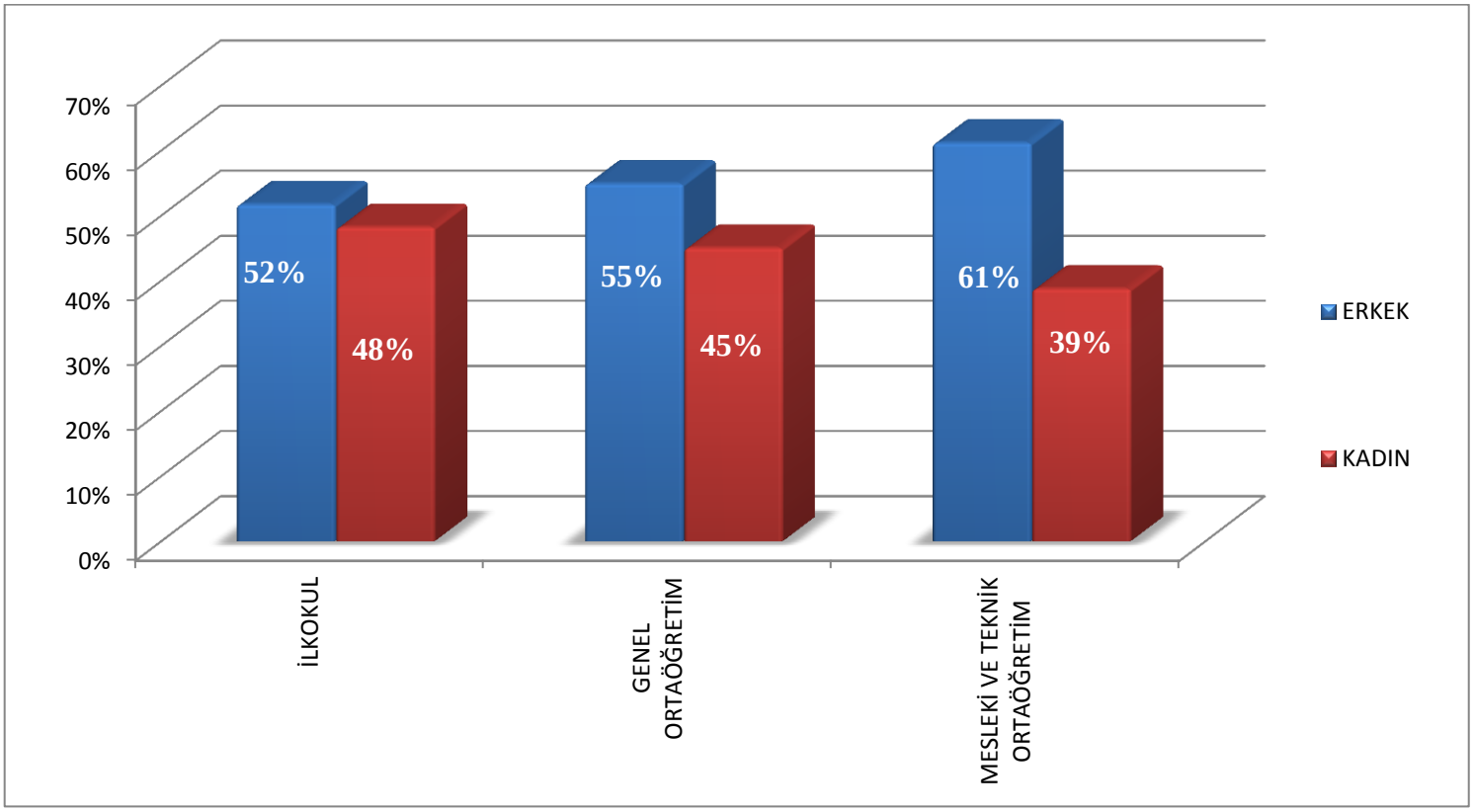

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde bir üst eğitim seviyesine kayıt yaptıranlara baktığımızda; erkeklerde en fazla Mesleki ve Teknik Ortaöğretim 'de iken kadınlarda en fazla İlkokul eğitim seviyesidir. Belirtilen eğitim seviyelerinde erkeklerin oranı , kadınların oranına oranla sürekli olarak artış göstermektedir.

ŞEKİL 11: Yerleşim Yerlerine Göre 8. Sınıf Mezun Öğrenci - 2011-2012 SONU-MUŞ

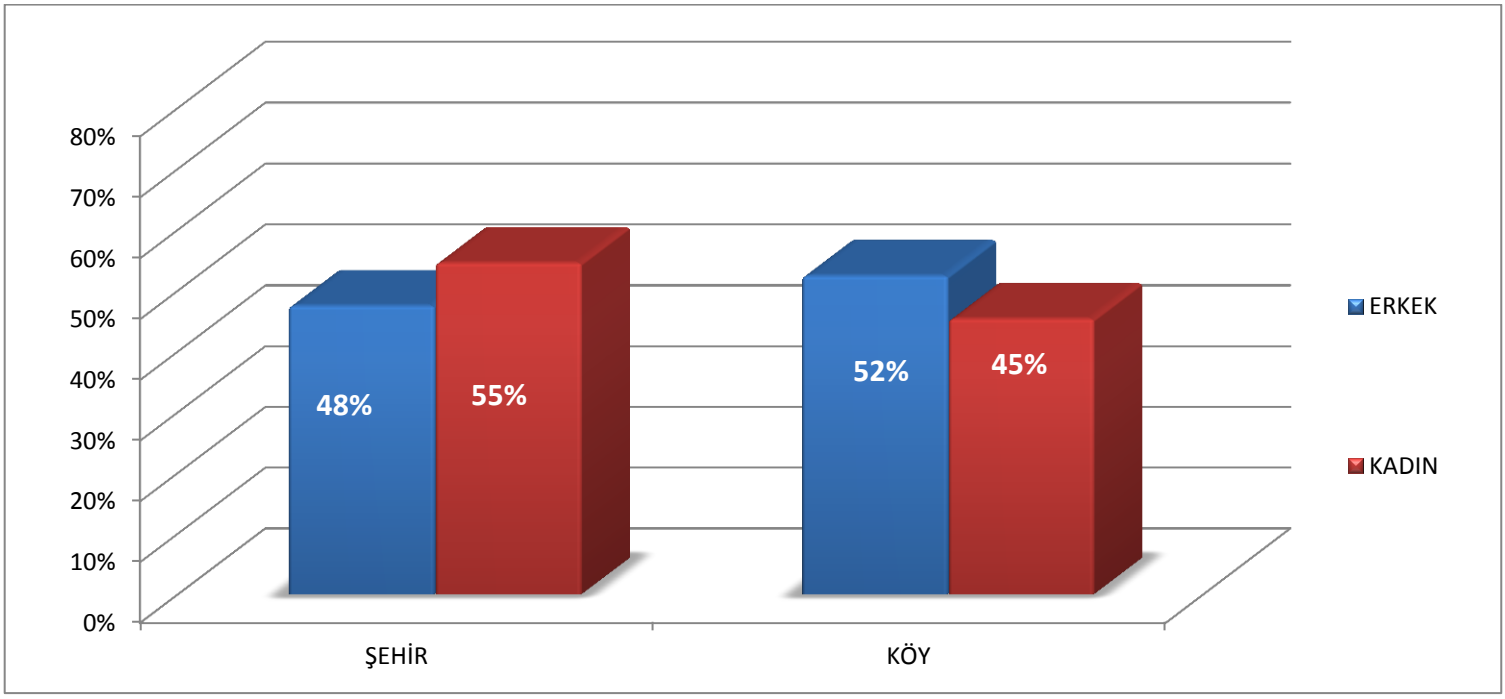

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde yerleşim yerlerine göre 8. sınıfı bitirenlerin cinsiyete göre incelediğimizde ; erkeklerin yarıdan fazlasının köylerde iken , kadınların ise yarıdan fazlası şehirdedir. Şehirde kadın mezun oranı , köye oranla daha fazladır. Erkeklerde ise bu oran şehir ve köy için birbirine çok yakındır.

ŞEKİL 12:Yerleşim Yerlerine Göre Genel Ortaöğretim Mezun Öğrenci 2011-2012 SONU

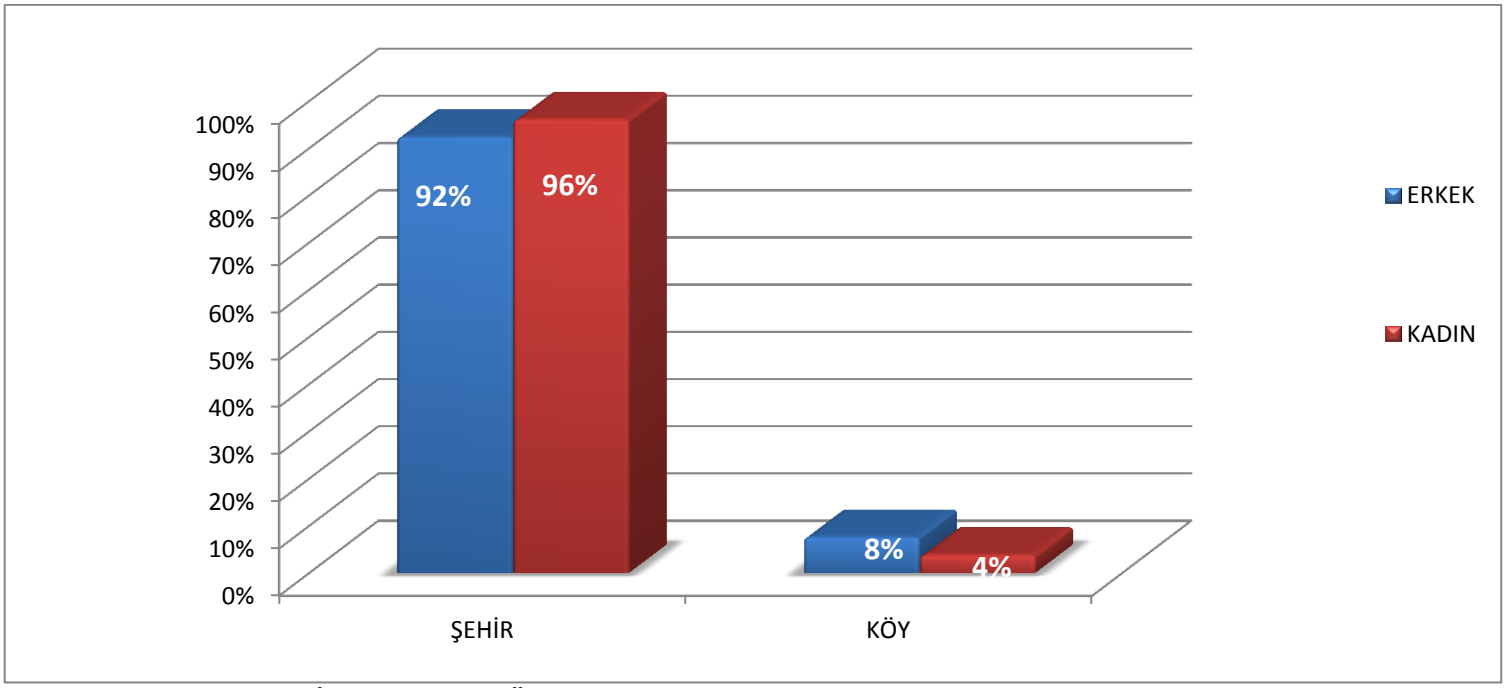

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde genel ortaöğretim seviyesinde mezun öğrencilere baktığımızda ; Her iki cinsiyette de şehir oranının çok yüksek olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 13:Yerleşim Yerlerine Göre Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim Mezun Öğrenci 2011-2012 SONU

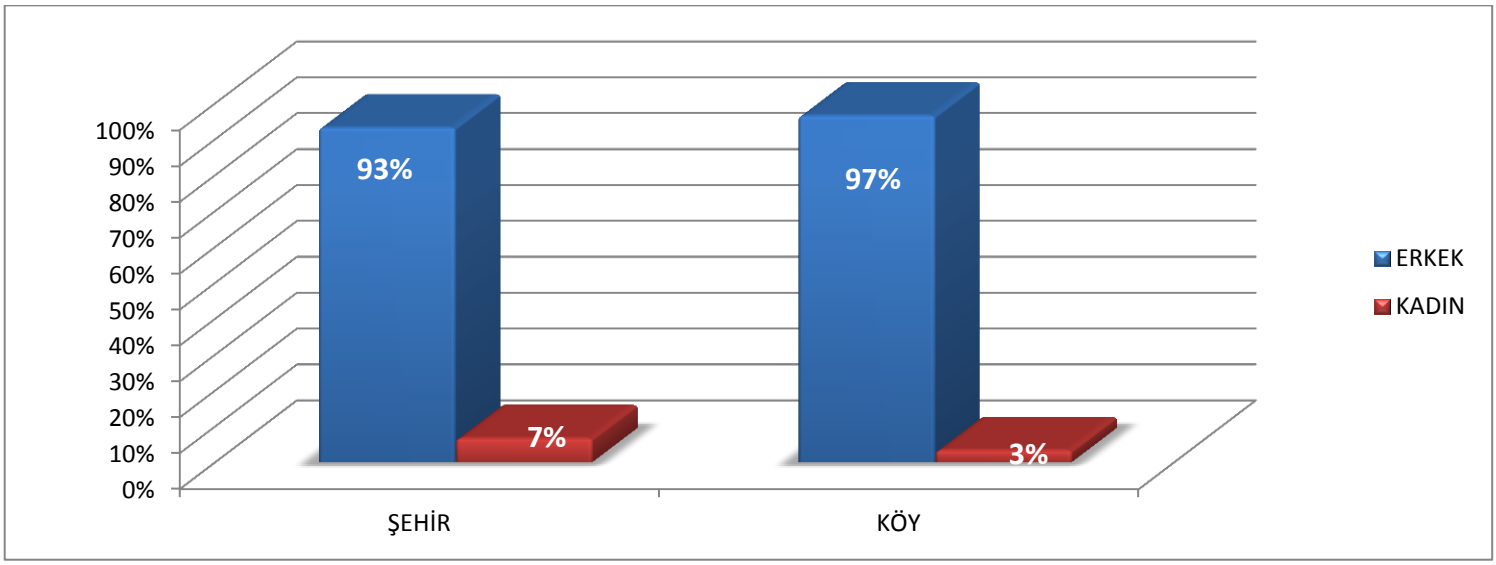

Kaynak: Milli Eğitim İstatistikleri , Örgün Eğitim 2012-2013

Muş ilinde Mesleki ve Teknik Ortaöğretim seviyesinde mezun öğrencilere baktığımızda ; Erkeklerin oranının çok görülmektedir.

Şekil 12 ve 13 birlikte incelendiğinde; Kadınların ortaöğretim için genel ortaöğretime yöneldikleri , erkeklerin ise her iki eğitim seviyesine yakın düzeylerde yöneldikleri söylenebilir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

ŞEKİL 14: Muş İlinde İşkura Başvurular (2008-2012)

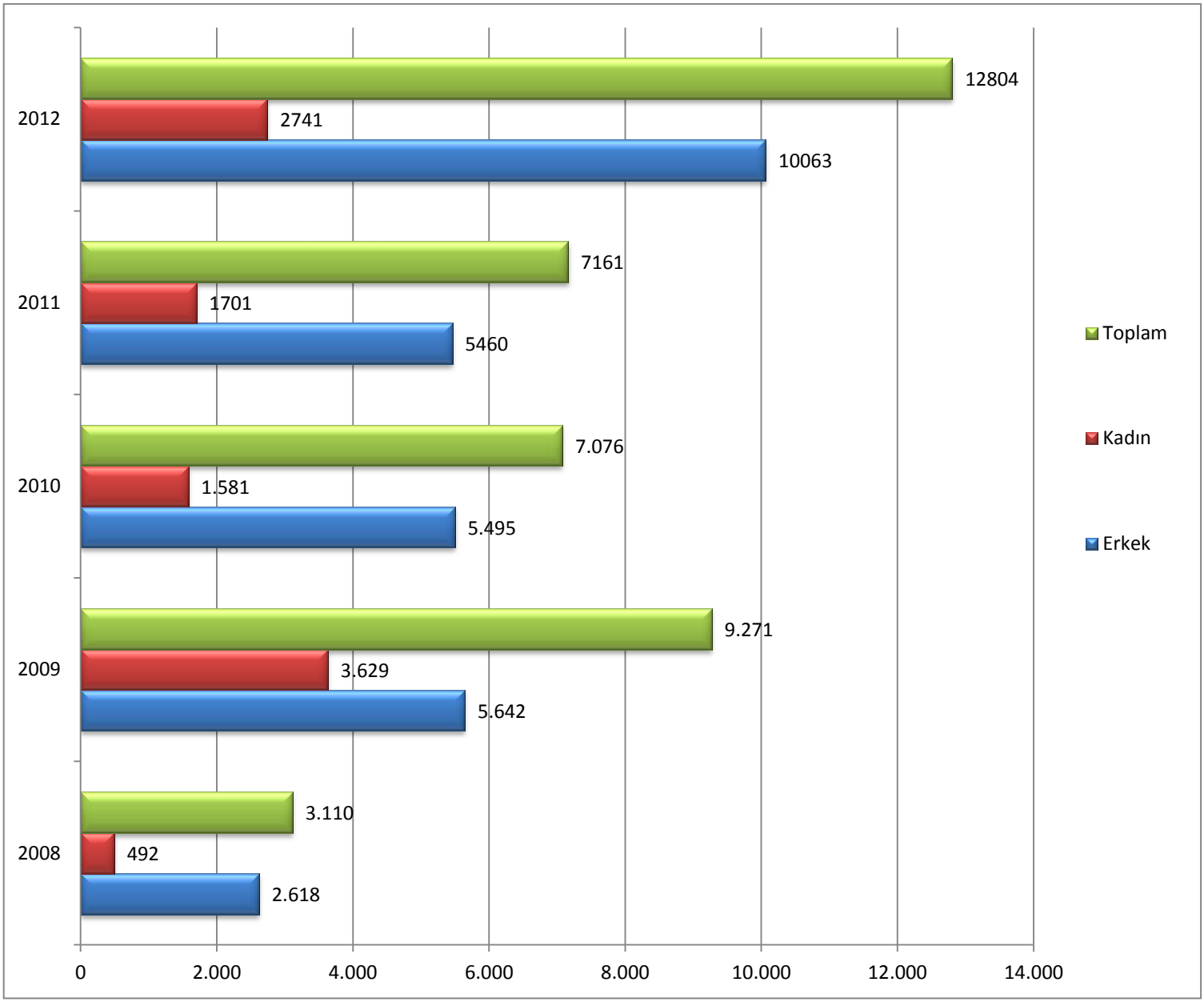

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde 2008 – 2012 yılları arasında işkur'a başvuranlara bakıldığında kadınlarda en başvurular 2009, en az başvuru 2008 olduğu görülmektedir. Bu durum erkeklerde en çok 2012, en az 2008 olduğu görülmektedir. Muş ilinde işkur'a toplamda en fazla başvuru 2012, en az başvuru 2008 yılı olduğu görülmektedir.

Belirtilen yıllar arasında işkur'a başvurular sürekli olarak artış görülmektedir. 2009 yılında bir önceki yıla göre kadınların işkur'a başvurularının sekiz kat artmasının en önemli nedeni kadınlara yönelik meslek edindirme kurslarıdır.

TABLO 15: Eğitim Düzeyine Göre İşkura Başvurular , MUŞ

EĞİTİM DURUMU	ERKEK	KADIN
Okuma-Yazma Bilmeyenler	141	121
Okur-Yazar Olanlar	791	557
İlköğretim	6.377	1.373
Ortaöğretim	2237	544
Önlisans	289	94
Lisans	224	52
Yüksek Lisans	4	0

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde eğitim düzeyine göre işkura başvurular incelendiğinde her iki cinsiyette de ilköğretim mezunlarının fazla olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri Muş ilinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş talebi açılması ve bu eğitim düzeyindekilerin herhangi bir mesleğinin olmamasıdır.Veriler incelendiğinde Muş ilinde yükseklisans mezunlarının İŞKUR'a başvurularının yok denecek kadar az olduğu görülmektedir , bunun nedeni olarak ilimizde gerekli profesyonel meslek erbabına ihtiyaç yoktur veya profesyonel meslek sahibi kişi sayısı yok denecek kadar az olmasındandır.

TABLO 16 : En Fazla Başvuru Aıinan İlk On Meslek

MUŞ		TÜRKİYE	
Beden işçisi (genel)	7692	Beden işçisi (genel)	572862
Büro memuru (genel)	578	Büro memuru (genel)	100687
Beden işçisi (temizlik)	508	Beden işçisi (temizlik)	86976
Temizlik görevlisi	185	Temizlik görevlisi	53649
Konfeksiyon işçisi	168	Satış elemanı (tanıtım)	47515
Baca işçisi	139	Sekreter	36929
Şoför (yolcu taşıma)	132	Şoför-yük taşıma	33993
Beden işçisi (inşaat)	120	Ön muhasebeci	30406
Bilgisayar işletmeni	114	Garson (servis elemanı)	27132
Elektrikçi (diğer)	112	Muhasebeci	25799
GENEL TOPLAM	12804	Genel Toplam	2296325

Kaynak: İŞKUR

Türkiye geneli ve Muş ili en fazla başvuru alınan ilk on meslekte ilk dört sıranın Türkiye geneli ve Muş ilinde paralellik gösterdiği görülmektedir.Verilere incelendiğinde Türkiye geneli ve Muş ilinde en fazla Beden İşçisi (Genel) , Beden İşçisi (Temizlik) , Temizlik Görevlisi , Konfeksiyon İşçisi ne ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

TABLO 17: En Fazla Açik İş Olan Ve En Fazla Başvuru Olan On Meslek

MUŞ		TÜRKİYE	
Beden işçisi (genel)	1673	Beden işçisi (genel)	366718
Konfeksiyon işçisi	223	Beden işçisi (temizlik)	48132
Temizlik görevlisi	198	Temizlik görevlisi	43931
Beden işçisi (temizlik)	179	Satış elemanı (tanıtım)	22153
Şoför (yolcu taşıma)	95	Büro memuru (genel)	20913
Güvenlik görevlisi	84	Güvenlik görevlisi	20446
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	60	Makineci (dikiş)	18058
Satış elemanı (tanıtım)	34	Garson (servis elemanı)	15768
Satış temsilcisi/plasiyer	25	Kasiyer	10159
Büro memuru (genel)	18	Ön muhasebeci	7860
TOPLAM	2938		991804

Kaynak: İŞKUR

Türkiye genelinde ve Muş ilinde en fazla açık iş olan ve en fazla başvuru olan on mesleğe baktığımızda ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği olduğu görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ilinde talep edilen açık işlerde işveren daha çok nitelik gerektirmeyen eleman aramaktadır.

ŞEKİL 15: Muş İlinde 2008-2012 Yılları Arasında Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi

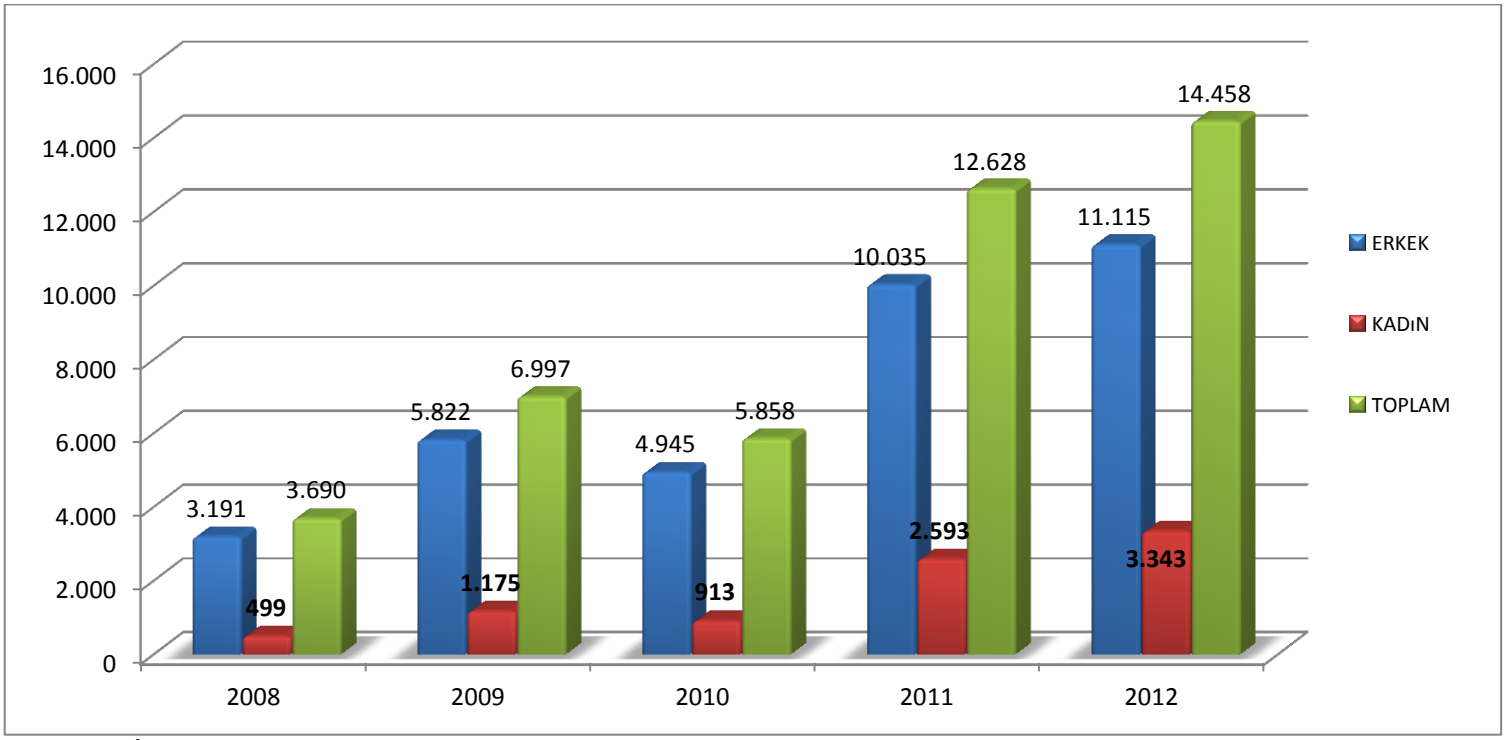

Kaynak: İŞKUR

Muş ili 2008-2012 yılları arasında kayıtlı işsiz sayılarının değişimine baktığımızda 2010 yılı hariç sürekli bir artışın olduğu görülmektedir.Bu değişim kadınlar ve toplamda da aynı şekilde olduğu görülmektedir.Kayıtlı işsiz sayısında en fazla değişimin erkekler , kadınlar ve toplamda da 2010 – 2011 yılları arasında olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 16 : Muş İli Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,%

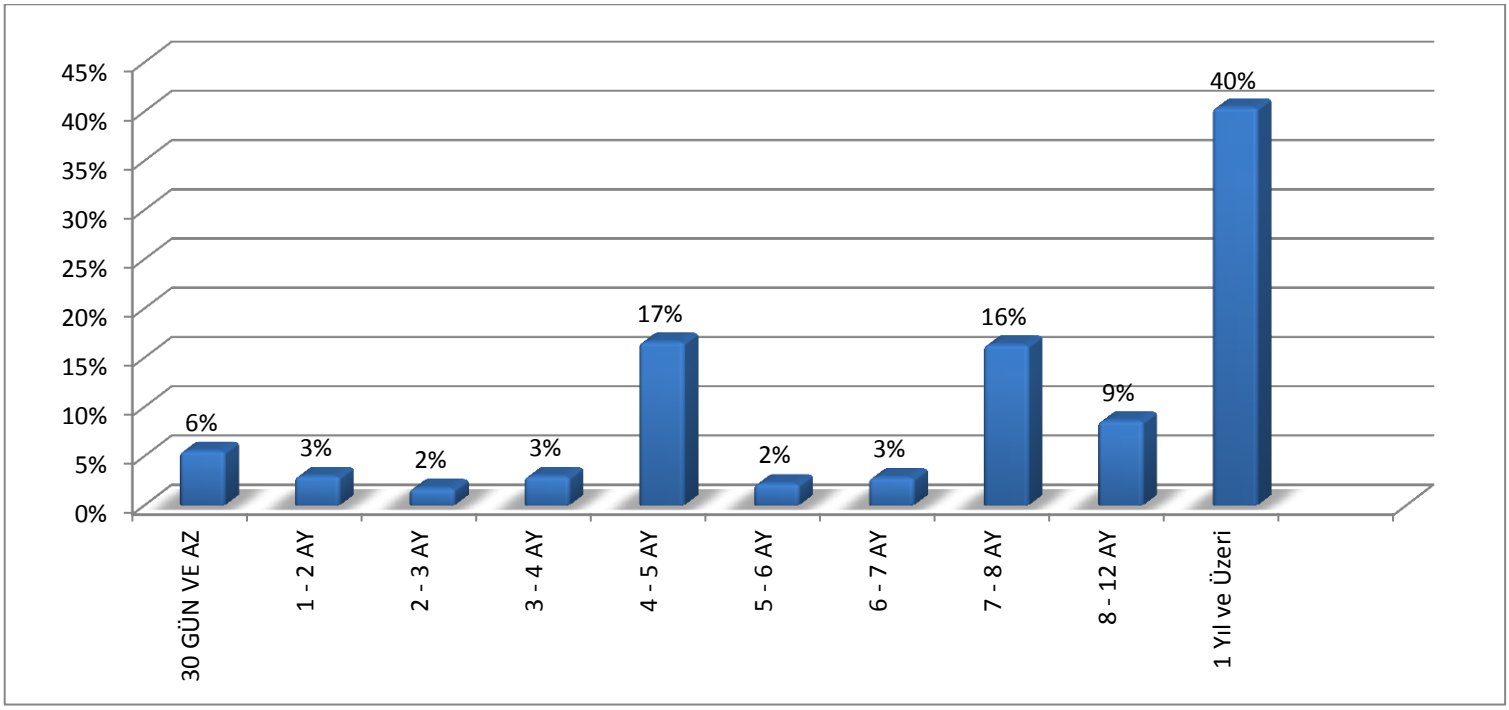

Kaynak: İŞKUR

Muş ili bekleme sürelerine göre işsizlerin dağılımına baktığımızda en fazla % 40 oranla bir yıl ve üzeri bekleme süresinin yer aldığı görülmektedir.En az bekleme süresi ise % 2 lik oranla 2-3 ay ile 5-6 ay bekleme süresi yer almaktadır.

TABLO 18 : Cinsiyet Bazında Yaş Gruplarına Göre İşsiz Sayıları , MUŞ

YAŞ GRUBU	Erkek	Kadın	Toplam
15 - 19	593	294	887
20 -24	2.606	939	3.545
25 -29	2.337	617	2.954
30 - 34	1.969	518	2.487
35-39	1.317	400	1.717
40 - 44	1.027	230	1.257
45-49	701	135	836
50-54	325	96	421
55-59	165	54	219
60-64	54	37	91
65+	21	23	44
Toplam	**11.115**	**3.343**	**14.458**

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde cinsiyet bazında yaş gruplarına göre işsiz sayılarına baktığımızda erkeklerde 2.606 sayısı ile 20 – 24 yaş grubuna aittir. Kadınlarda ise 939 sayısı ile 20-24 yaş grubuna aittir. Muş ili cinsiyet bazında yaş gruplarına

göre işsiz sayıları toplamına baktığımızda erkek , kadın ve toplamda en fazla kayıtlı işsizin olduğu yaş grubunun 20-24 yaş grubu olduğu görülmektedir.Toplamda 14.458 kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

ŞEKİL 17 : Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları , MUŞ

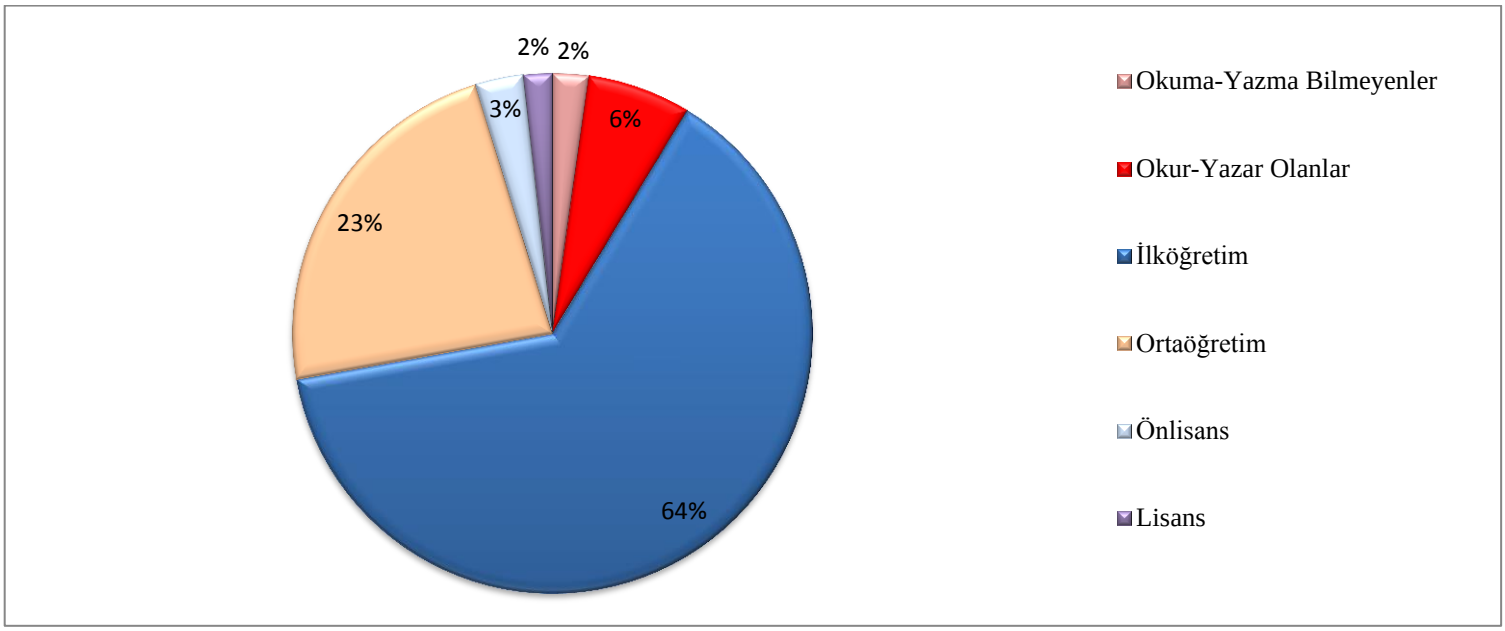

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda % 64 ile ilköğretim ilk sırada yer almaktadır.En son sırayı ise % 2 lik dilim ile okuma-yazma bilmeyenler ile lisans mezunları grupları yer almaktadır.

ŞEKİL 18 : Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyet Bazında Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları % , MUŞ

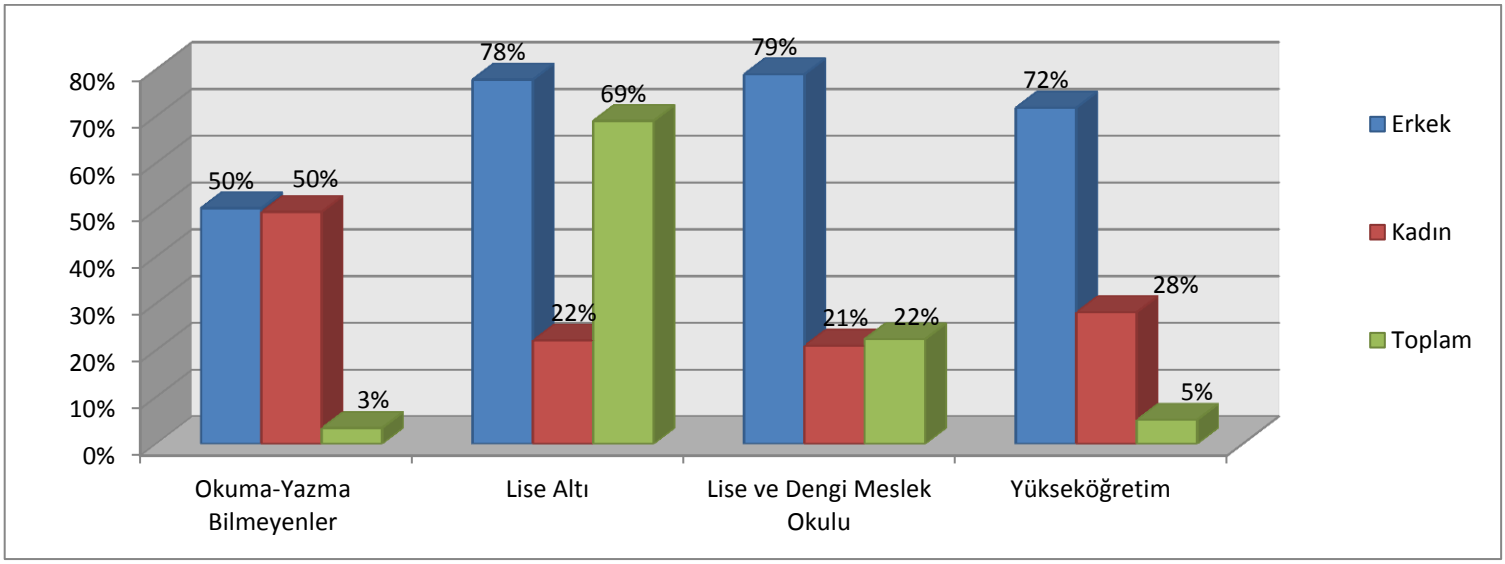

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumuna göre dağılımlarında erkeklerde % 79 oranla lise ve dengi meslek okulu grubu , kadınlarda ise % 50 oran ile okuma yazma bilmeyenler grubu , toplamda ise % 69 ile lise altı grubu eğitimliler yer almaktadır.Muş ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumuna göre dağılımlarına baktığımızda en az paya sahip olan eğitim grupları erkeklerde % 50 ile okuma yazma bilmeyenler grubu , kadınlarda % 21 ile lise ve dengi meslek okulu grubu , toplamda ise % 3 ile okuma- yazma bilmeyenler grubu yer almaktadır.

ŞEKİL 19: Muş İlinde Yıllara Göre Açık İş Sayıları

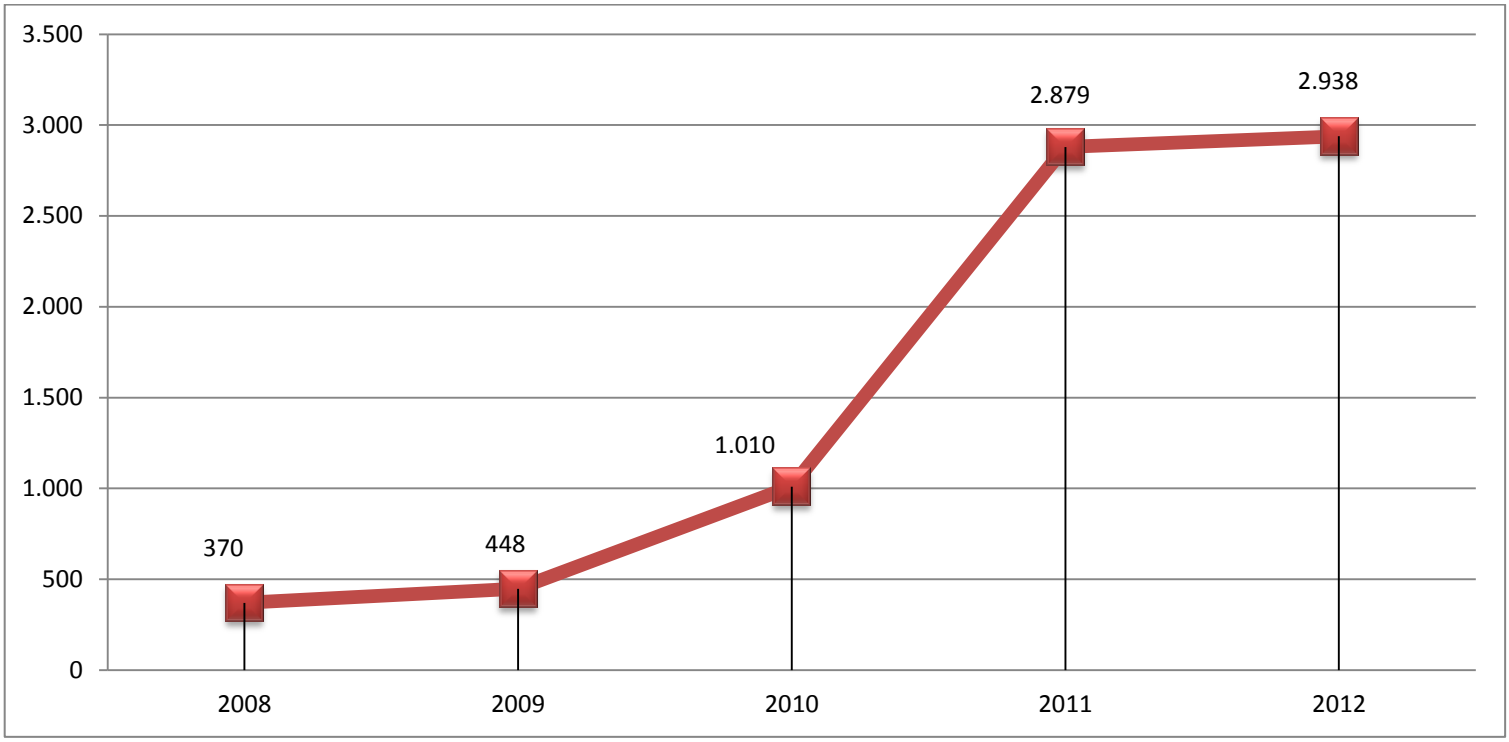

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde yıllara göre açık iş sayılarına baktımızda 2008-2012 yılları arasında sürekli bir artışın olduğu görülmektedir.2008 yılında açık iş sayısı 370 iken bu rakam 2012 yılına geldiğimizde 2.938'e çıktığı görülmektedir.Muş ilinde yıllara göre açık iş sayılarında en fazla artış 2010 ve 2011 yılları arasında görülmektedir.

TABLO 19 : En Fazla Açık İş Bulunan İlk On Meslek

Muş		Türkiye	
Beden işçisi (genel)	1673	Beden işçisi (genel)	366718
Konfeksiyon işçisi	223	Beden işçisi (temizlik)	48132
Temizlik görevlisi	198	Temizlik görevlisi	43931
Beden işçisi (temizlik)	179	Satış elemanı (tanıtım)	22153
Şoför (yolcu taşıma)	95	Büro memuru (genel)	20913
Güvenlik görevlisi	84	Güvenlik görevlisi	20446
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	60	Makineci (dikiş)	18058
Satış elemanı (tanıtım)	34	Garson (servis elemanı)	15768
Satış temsilcisi/plasiyer	25	Kasiyer	10159
Büro memuru (genel)	18	Ön muhasebeci	7860
Toplam	2938	TOPLAM	991804

Kaynak: İŞKUR

TABLO 20: En Fazla Açık İş Bulunan İlk On Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı

MUŞ		TÜRKİYE	
Beden işçisi (genel)	57%	Beden işçisi (genel)	37%
Konfeksiyon işçisi	8%	Beden işçisi (temizlik)	5%
Temizlik görevlisi	7%	Temizlik görevlisi	4%
Beden işçisi (temizlik)	6%	Satış elemanı (tanıtım)	2%
Şoför (yolcu taşıma)	3%	Büro memuru (genel)	2%
Güvenlik görevlisi	3%	Güvenlik görevlisi	2%
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	2%	Makineci (dikiş)	2%
Satış elemanı (tanıtım)	1%	Garson (servis elemanı)	2%
Satış temsilcisi/plasiyer	1%	Kasiyer	1%
Büro memuru (genel)	1%	Ön muhasebeci	1%

Kaynak: İŞKUR

En fazla açık iş bulunan ilk on mesleğin toplam içerisindeki ağırlığına baktığımızda Türkiye genelinde ilk sırayı % 37 ile beden işçisi (genel) , Muş ilinde ise % 57 oranıyla aynı meslek olan beden işçisi (genel) almaktadır. İşverenler Türkiye geneli ve Muş ilinde açık iş talebi verdiklerinde en fazla vasıf gerektirmeyen meslek olan beden işçisi (genel) mesleğinde vermektedir.

ŞEKİL 20 : Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı

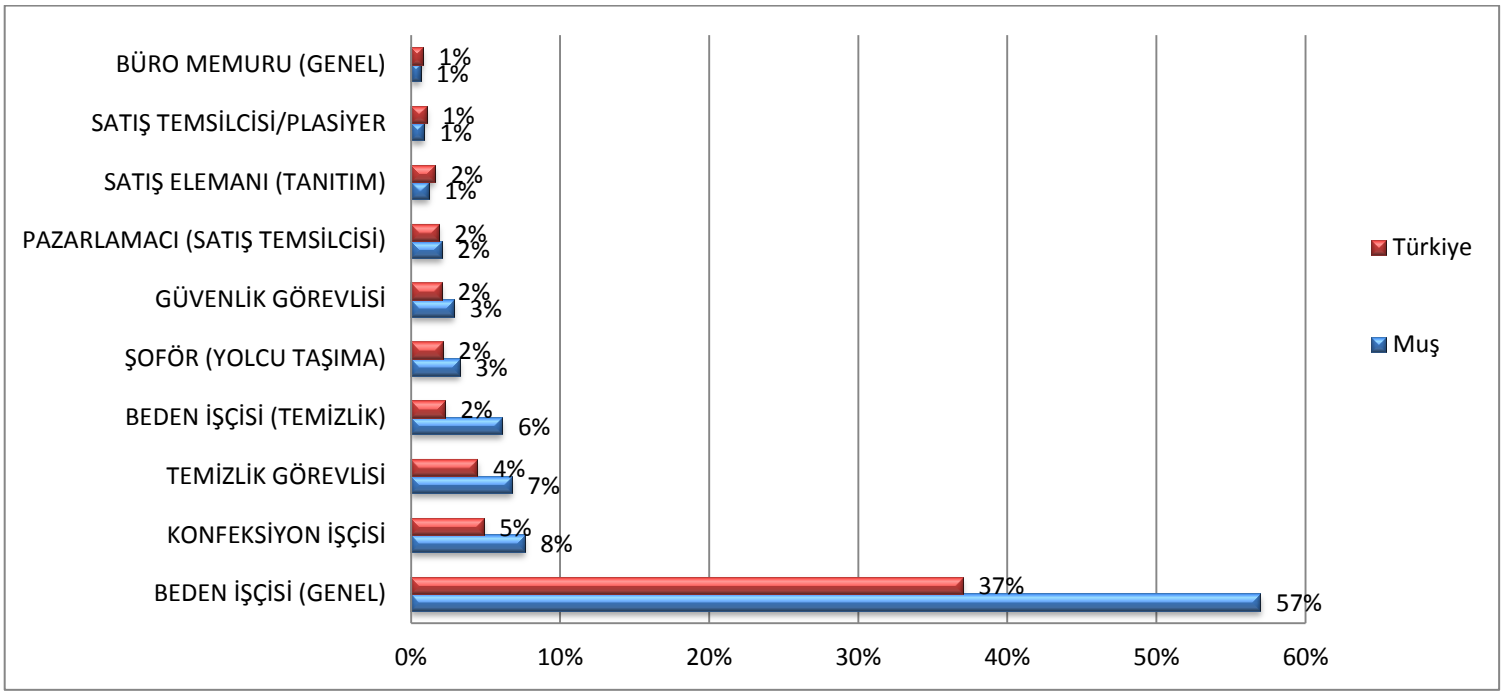

Kaynak: İŞKUR

Ana meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımında en fazla beden işçisi (genel) meleğinde açık iş verildiği görülmektedir. En az açık iş verilen meslek ise büro memuru geneldir.Türkiye genelinde ve Muş ilinde açık işlerin büyük bir çoğunluğu nitelik gerektirmeyen mesleklerde verilmektedir.

TABLO 21 : Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı

SEKTÖRLER	MUŞ	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	4%	4%
Diğer hizmet faaliyetleri	14%	9%
Eğitim	37%	4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1%	1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7%	9%
İmalat	15%	34%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1%	1%
İnşaat	4%	5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4%	5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5%	7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2%	2%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1%	2%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2%	10%
Ulaştırma ve depolama	4%	4%

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre açık işlerin dağılımında Muş ilinde en fazla eğitim, İmalat ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.Türkiye genelinde ise İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı İle İdari ve Destek Hizmetleri sektörleridir.

Sektörlere göre açık işlerin dağılımında Muş ili ve Türkiye genelinde en az elektrik , gaz , buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile insan sağlığı ve sosyal hizmetleri sektörlerindedir.

ŞEKİL 21 : Muş İlinde 2008-2012 Yılları Arasında İşe Yerleştirme Faaliyeti

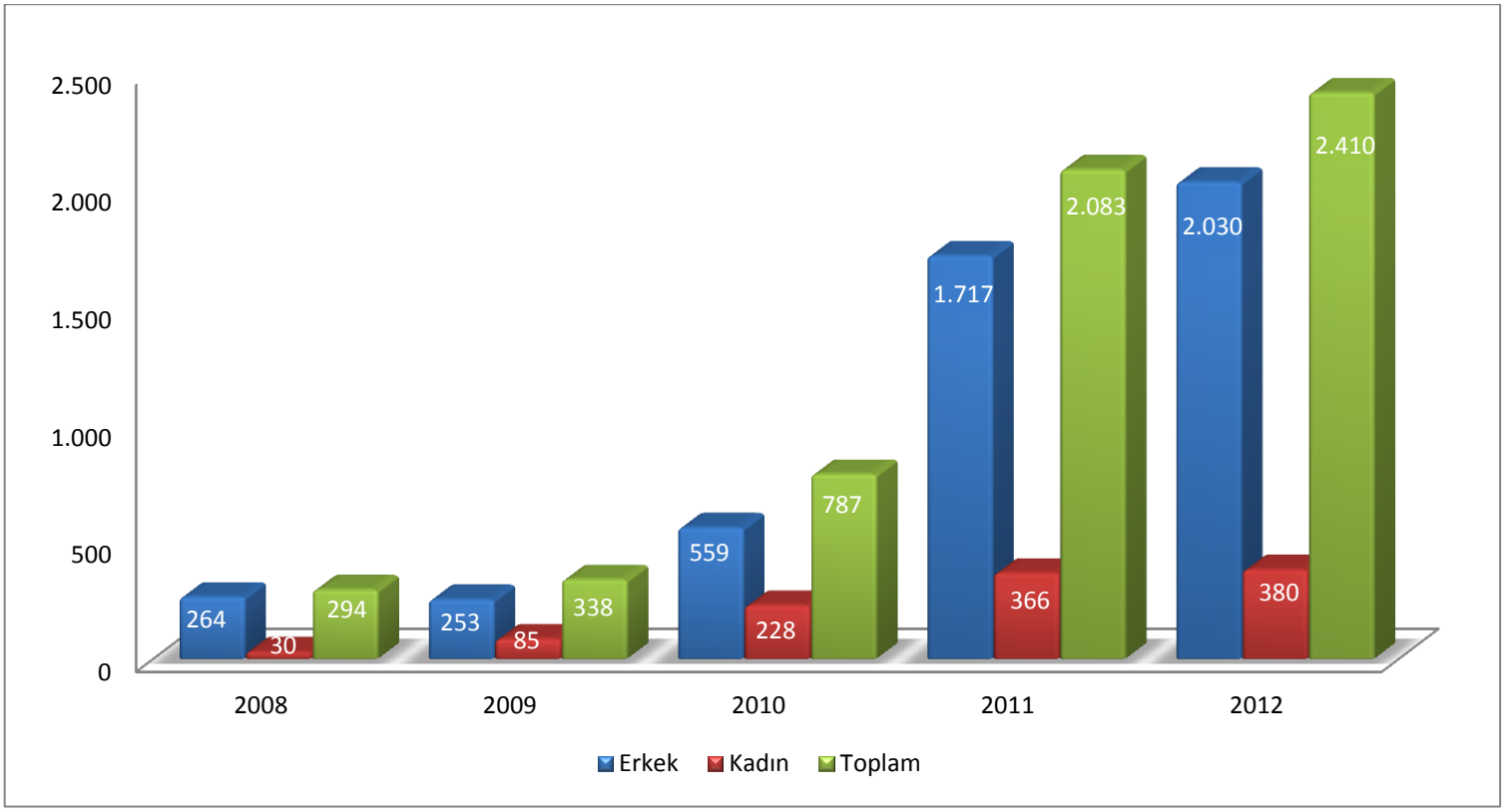

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde 2008 – 2012 yılları arasında işe yerleştirme faaliyetlerine bakıldığında sürekli bir artış gözlenmektedir. Cinsiyete oranladığımızda kadın ve erkeklerin en fazla 2012 yılında en az ise 2008 yılında işe yerleştirildikleri görülmektedir. Kadın istihdamının artışında 6111 sayılı kanun kapsamındaki teşvikin önemli bir etkisi görülmektedir.(2010-2012 yılları)

ŞEKİL 22 : Muş İlinde İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı

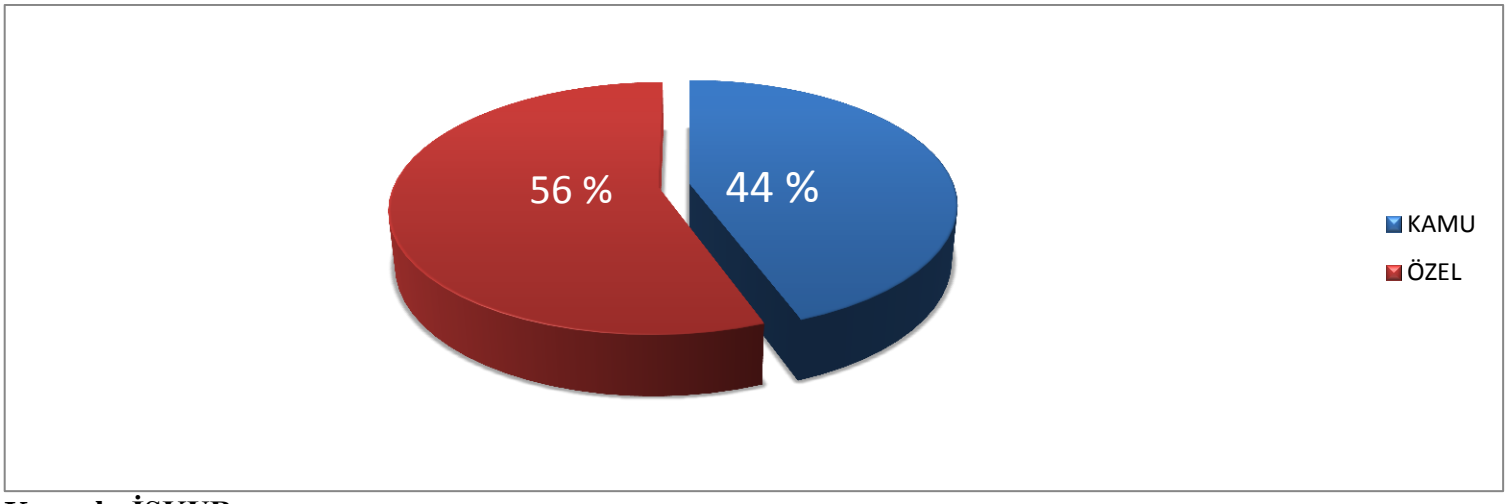

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde işe yerleştirmelere baktığımızda % 56 lık oranla özel sektör ilk sırada yer almaktadır , bunu % 44 lük oranla kamu sektörü takip etmektedir.

ŞEKİL 23 : Muş İlinde Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı

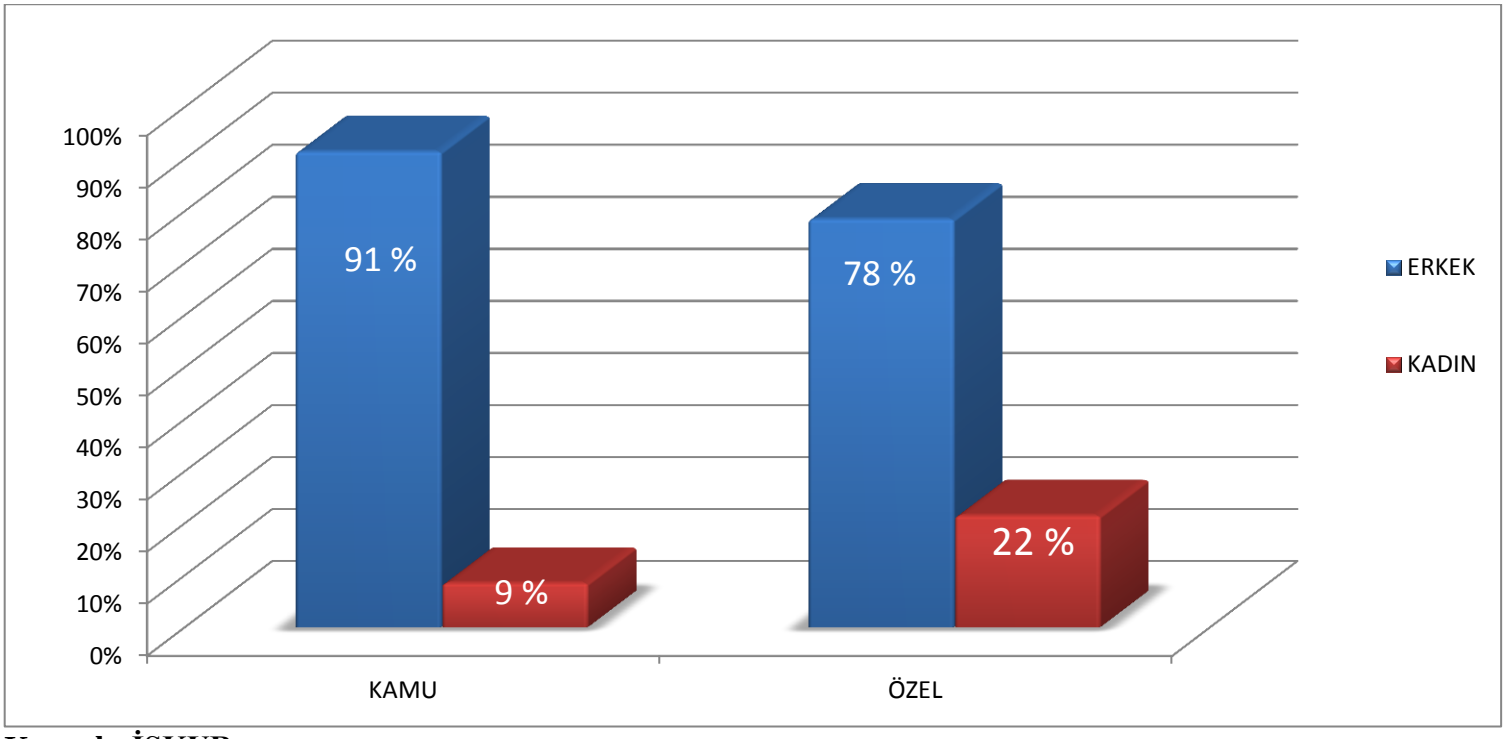

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde cinsiyet bazında işe yerleştirmede kamu sektöründe erkekler % 91 , özel sektörde % 78 , kadınlarda ise kamu sektöründe % 9 , özel sektörde % 22 oranlarıyla yerleştirmelerin yapıldığı görülmektedir.

ŞEKİL 24 : Eğitim Durumlarına Göre Muş İlinde İşe Yerleştirmeler 2012

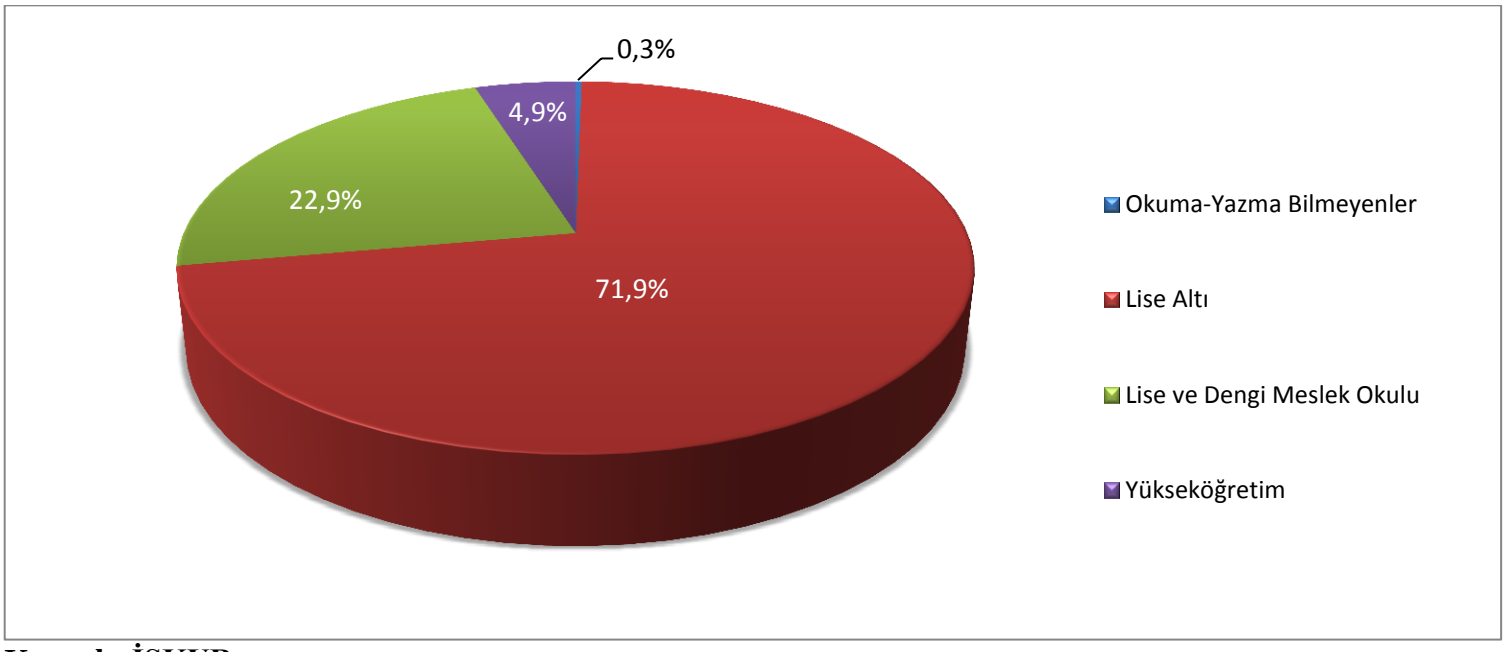

Kaynak: İŞKUR

Eğitim durumuna göre Muş ilinde işe yerleştirmelerde en fazla işe yerleştirme yapılan grup % 71 , 9 ile lise altı eğitimlilerdir.En az işe yerleştirme yapılan grup ise % 0,3 ile okuma yazma bilmeyenler grubudur.

ŞEKİL 25 :Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı 2012 , MUŞ

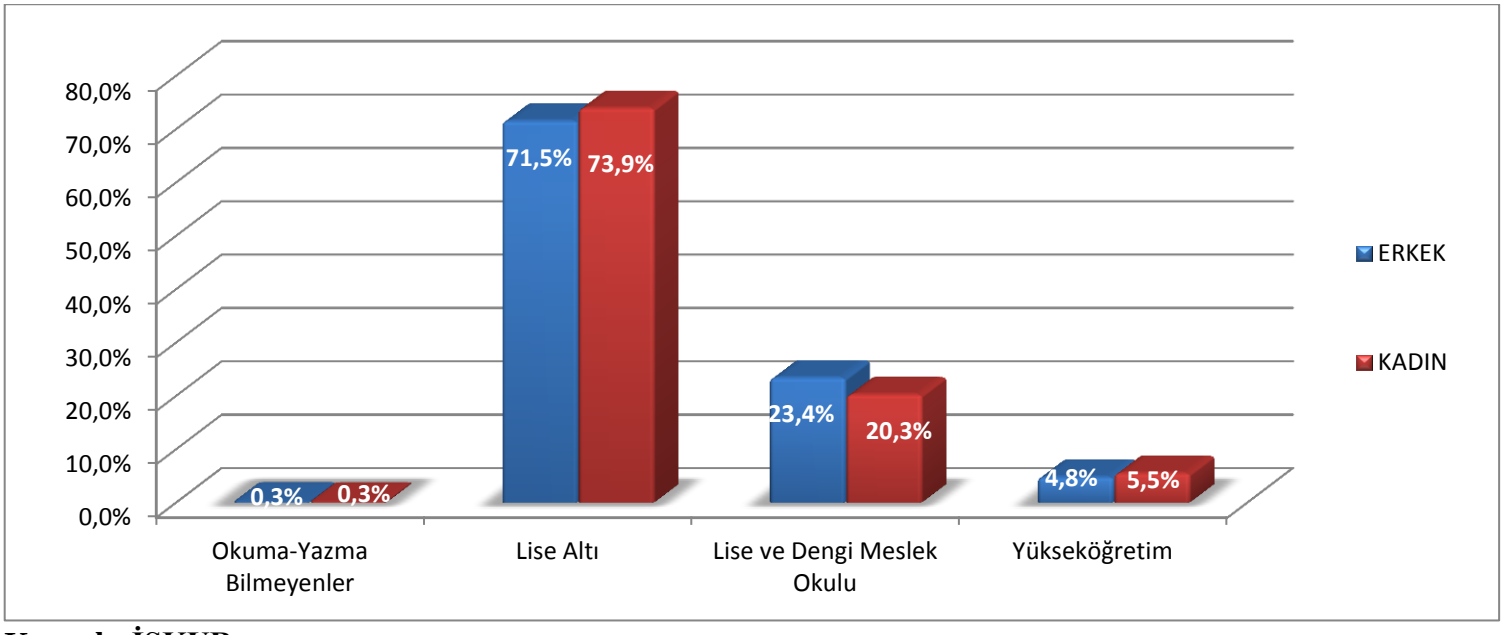

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde cinsiyet bazında eğitim durumuna göre işe yerleştirmelerin dağılımında kadın ve erkeklerde en fazla işe yerleştirmenin yapıldığı eğitim durumu lise altıdır. Kadın ve erkeklerde eğitim durumuna göre en az işe yerleştirmelerin yapıldığı grup ise okuma yazma bilmeyenler grubudur.

TABLO 22 :En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 10 Meslek

MESLEK	MUŞ	MESLEK	TÜRKİYE
Beden işçisi (genel)	1538	Beden işçisi (genel)	229943
Temizlik görevlisi	198	Beden işçisi (temizlik)	37294
Beden işçisi (temizlik)	192	Temizlik görevlisi	29650
Konfeksiyon işçisi	178	Güvenlik görevlisi	13308
Güvenlik görevlisi	81	Satış elemanı (tanıtım)	11867
Şoför (yolcu taşıma)	60	Büro memuru (genel)	8597
Mobilya imalatçısı/mobilyacı (ahşap)	15	Reyon görevlisi	8267
Ahşap doğrama ve kaplamacısı	14	Çağrı merkezi görevlisi	8152
Oto elektromekanikeri/otomotiv diagnostik (arıza tespit ve giderme)	12	Makineci (dikiş)	8115
Otomasyon sistemleri teknisyeni	12	Kasiyer	6740

Kaynak: İŞKUR

En fazla işe yerleştirme işleminin yapıldığı ilk on meslekte ilk sırada Muş ili ve Türkiye genelinde Beden İşçisi (genel) mesleği olduğu görülmektedir. En fazla işe yerleştirme yapılan ilk on mesleğin ilk üç sırası Muş ili ve Türkiye geneli paralellik göstermektedir.

ŞEKİL 26: Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirme , MUŞ

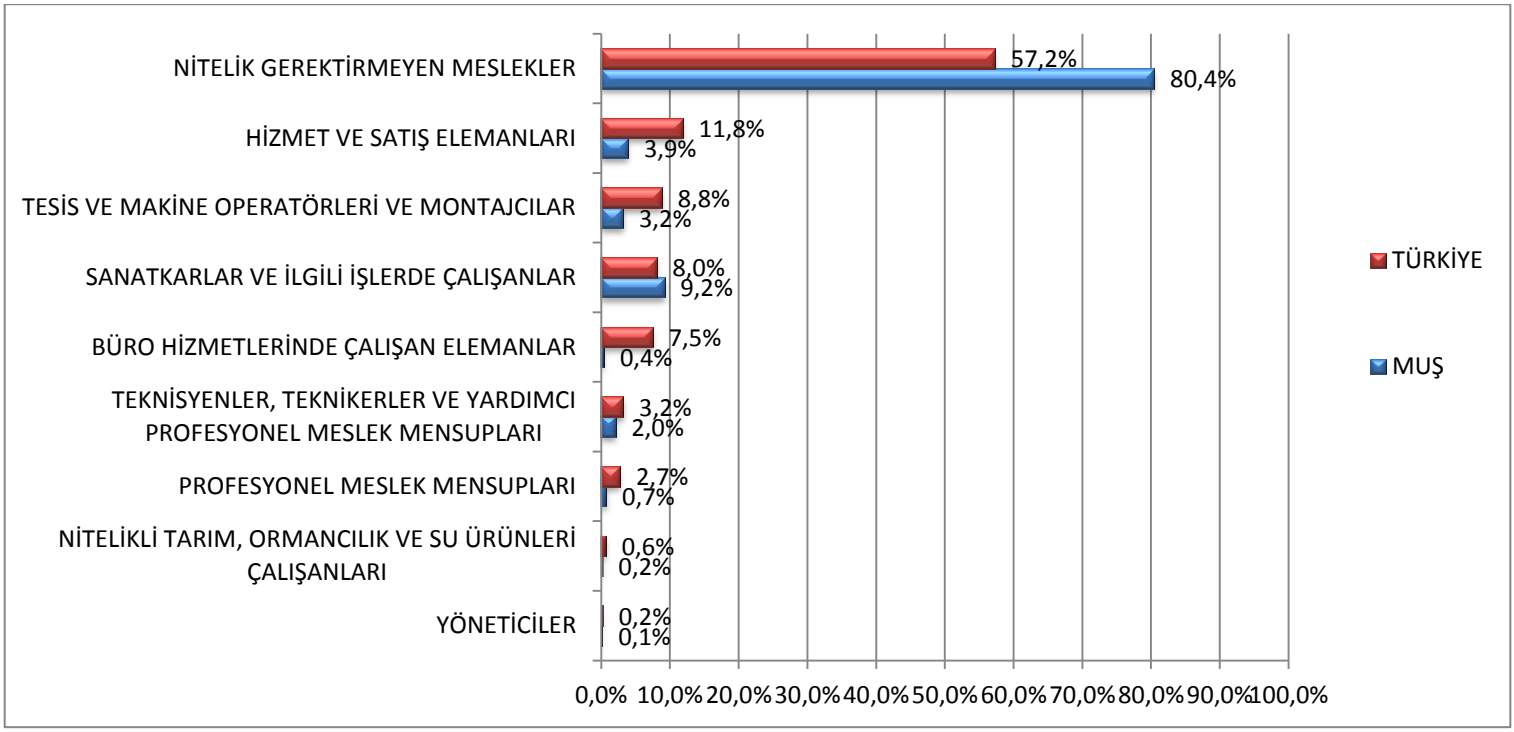

Kaynak: İŞKUR

Meslek gruplarına göre işe yerleştirmede Muş ili ile Türkiye genelinde paralellik görülmektedir. En fazla işe yerleştirmenin olduğu meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler , en az işe yerleştirmenin olduğu meslek grubu Yöneticiler Meslek gruplarıdır.

ŞEKİL 27: Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı , MUŞ

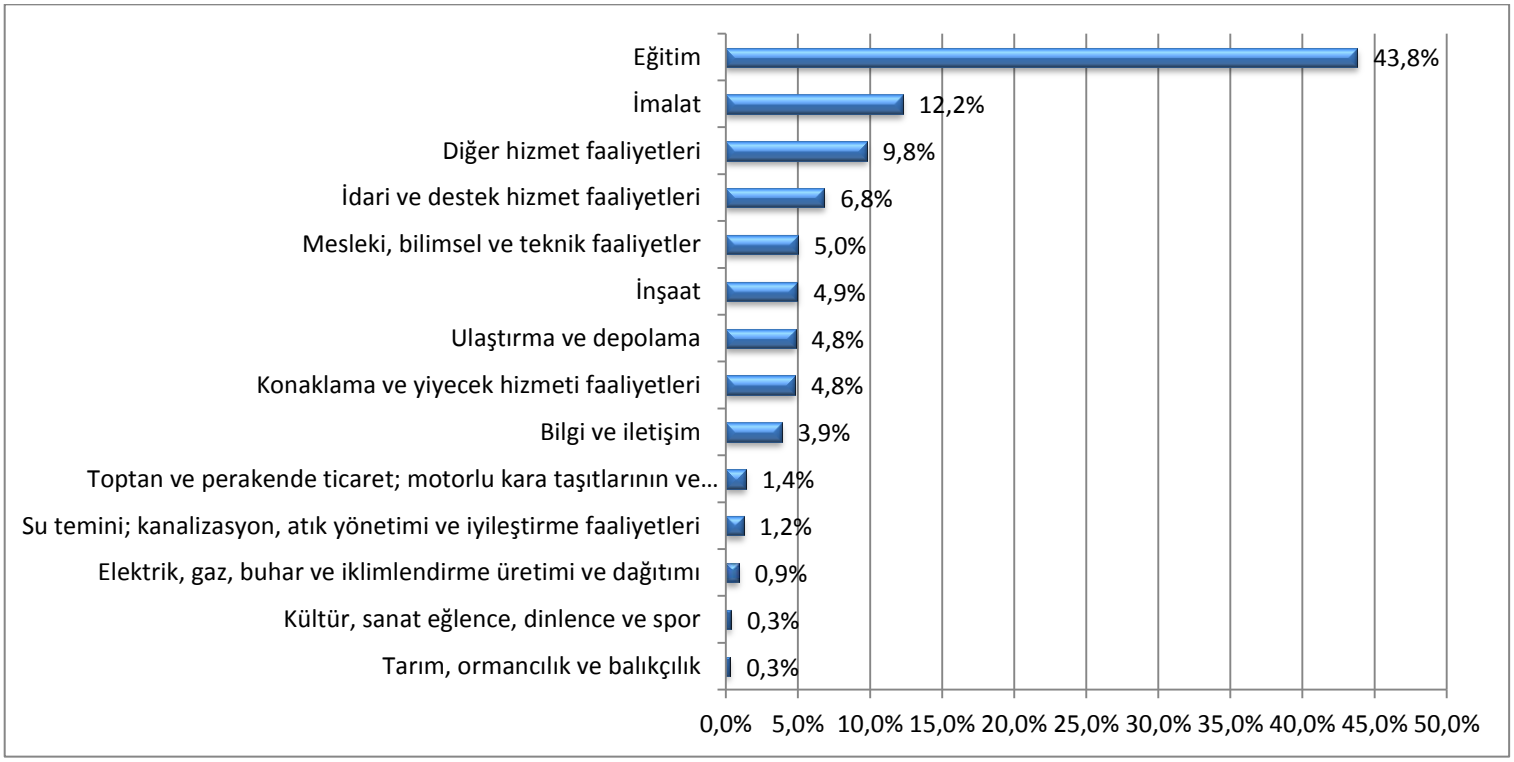

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde işe yerleştirmelerin sektörlere göre dağılımında en fazla eğitim sektörü en az ise Kültür , Sanat Eğlence , Dinlence ve Spor ile Tarım , Ormancılık ve Balıkçılık sektörleridir.

TABLO 23 : Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hakedenler , MUŞ

EĞİTİM DURUMU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Okur yazar olmayan	9	4	13
Lise altı	309	36	345
Lise ve dengi meslek okulu	166	29	195
Yükseköğretim	84	13	97
TOPLAM	568	82	650

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde eğitim durumu ve cinsiyete göre en fazla işsizlik ödeneği hakedenler lise altı eğitimli olanlardır. En az ise okur yazar olmayanlardır.

TABLO 24 : Düzenlenen Kurs Ve Katılımcı Sayısı

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Girişimcilik[7]	6	550	250	800
İşgücü yetiştirme kursları / istihdam garantili	3	40	54	94
İşgücü yetiştirme kursları/genel	2	0	30	30
İşgücü yetiştirme kursları/tyçp	33	1869	375	2244
İşbaşı eğitim programı(iep)	82	115	66	181
Engelli kursları	2	22	5	27
TOPLAM	**128**	2594	775	3369

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde 2012 yılı içerisinde 128 adet kurs düzenlenmiştir. Kurslara katılanların 2/3 ü erkek 1/3 ise kadındır. En fazla kurs katılımcısı TYP (değişen yönetmelikle daha önceden TYÇP olarak bilinen programdır.)'de , en az katılımcısı ise engelli kurslarındadır.(Bu veriler 01 Ocak- 30 Eylül 2013 tarihleri arasına aittir.)

[7] Girişimcilik eğitimine 800 kişi başlamıştır, eğitimi bitiren katılımcı sayısı ise 521 kişidir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 25: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Periyot**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[8]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

[8] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

TABLO 26 : İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü Ve Sektörel Dağılımı , MUŞ

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı(10-49)	İşyeri Sayısı(50++)	TOPLAM
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	2	0	3
İmalat	18	20	4	42
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	0	2
İnşaat	36	72	16	123
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	43	54	2	99
Ulaştırma ve depolama	8	19	3	30
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	7	0	10
Bilgi ve iletişim	0	1	0	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	5	0	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	2	0	10
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	4	9	17
Eğitim	1	6	1	8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	11	2	13
Diğer hizmet faaliyetleri	1	8	1	10

Kaynak:İŞKUR

Muş ilinde işyeri büyüklüğünün sektörel dağılımı açısından en fazla paya sahip sektör İnşaat sektörüdür.Bunu Toptan Perakende Ticaret Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı Sektörü izlemektedir.İşyeri büyüklükleri açısından en az paya sahip olan sektör Bilgi ve İletişim sektörüdür.İşyeri büyüklükleri açısından 50 ve üzeri işyerlerinde en fazla payı İnşaat sektörü almaktadır.10-49 çalışanı olan işyerleri açısından yine İnşaat sektörü yer alır.1-9 arası çalışanları olan işyerleri açısından en fazla payı olan sektör Toptan Perakende Ticaret , Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörüdür.

TABLO 27: Sektörlere Göre Çalışan Sayıları-MUŞ

SEKTÖR	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Madencilik ve taş ocakçılığı	62	2	64
İmalat	1318	55	1372
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	35	1	36
İnşaat	3289	77	3366
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1246	176	1422
Ulaştırma ve depolama	608	10	618
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	168	10	178
Bilgi ve iletişim	13	3	16
Finans ve sigorta faaliyetleri	66	13	79
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	2	65
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1301	289	1590
Eğitim	208	72	280
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	215	161	376
Diğer hizmet faaliyetleri	122	26	148
Genel Toplam:	8713	897	9610

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarına baktığımızda erkeklerde en çok 3298 sayısı ile İnşaat sektöründe yer almaktadır. Kadınlarda ise en çok 289 sayı ile İdari Destek Faaliyetleridir. Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının toplamına baktığımızda ise en fazla 3366 sayı ile inşaat sektöründe yer almaktadır.

ŞEKİL 28: Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

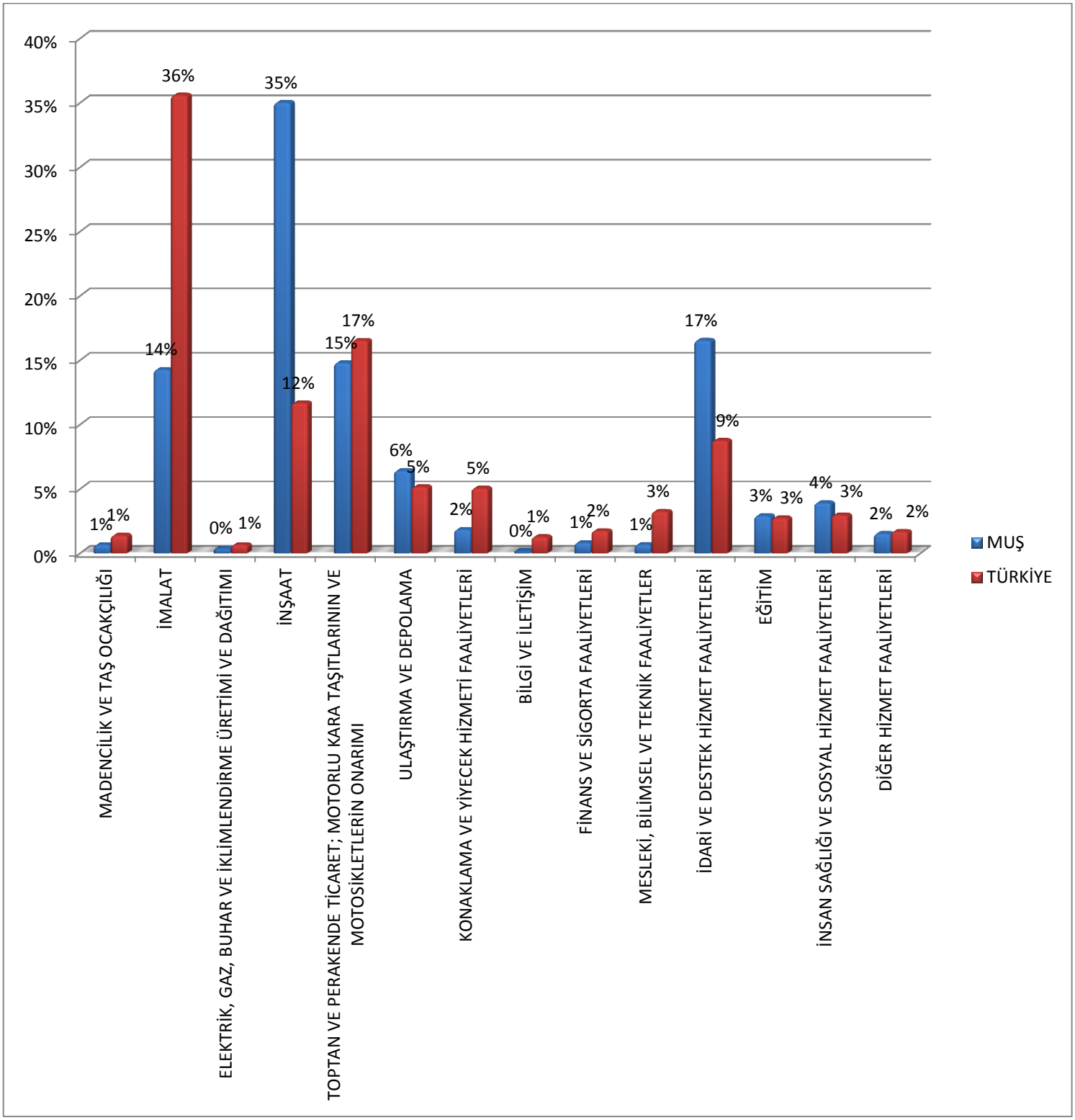

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının Türkiye geneli ile karşılaştırdığımızda; Muş ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İnşaat , İdari ve Destek Hizmetleridir. Türkiye genelinde ise çalışanların en fazla olduğu sektörler Toptan ve Perakende Ticaret Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerinin Onarımı ve İmalat sektörüdür. Türkiye ve muş ilinde sektörlere göre çalışan sayıları en az Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik , Kültür , Sanat , Eğlence , Dinlence ve Spor sektörlerinde görülmektedir.

TABLO 28: Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları

SEKTÖRLER	MUŞ		TÜRKİYE	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Madencilik ve taş ocakçılığı	97%	3%	96%	4%
İmalat	96%	4%	78%	22%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	97%	3%	84%	16%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0%	0%	93%	7%
İnşaat	98%	2%	93%	7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	88%	12%	76%	24%
Ulaştırma ve depolama	98%	2%	88%	12%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	94%	6%	75%	25%
Bilgi ve iletişim	81%	19%	67%	33%
Finans ve sigorta faaliyetleri	83%	17%	64%	36%
Gayrimenkul faaliyetleri	0%	0%	82%	18%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	97%	3%	67%	33%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	82%	18%	72%	28%
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0%	0%	100%	0%
Eğitim	74%	26%	51%	49%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	57%	43%	40%	60%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0%	0%	78%	22%
Diğer hizmet faaliyetleri	82%	18%	66%	34%
Genel Toplam:	91%	9%	77%	23%

Kaynak: İŞKUR

Türkiye genelinde sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarına baktığımızda erkeklerin % 96 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe , kadınların ise % 60 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalıştıkları görülmektedir.

En az çalıştıkları sektörler açısından baktığımızda bu oran erkeklerde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe % 40 erkekler , kadınlarda ise % 4 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri yer almaktadır. Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının cinsiyet ağırlıkları açısından erkeklerin en fazla çalıştığı sektörün ilk sırasına % 98 ile İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleri paylaşmaktadır. Kadınlarda ise % 43 oranıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. En az çalıştıkları sektörler açısından baktığımızda bu oran erkeklerde % 57 ile insan sağlığı ve sosyal hizmetler faaliyetleri sektörü , kadınlarda ise % 2 ile İnşaat sektörleri yer almaktadır.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları-MUŞ

MESLEK GRUBU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Yöneticiler	223	6	229
Profesyonel Meslek Mensupları	617	187	805
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	686	71	757
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	266	107	374
Hizmet Ve Satış Elemanları	1327	129	1457
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	33	2	36
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1104	31	1135
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1725	40	1765
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2731	322	3054
Genel Toplam:	**8713**	**897**	**9610**

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde meslek gruplarına göre çalışan sayılarına baktığımızda en fazla 2731 erkek , 322 kadın toplam 3054 kişi sayısı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda görülmektedir. Muş ilinde meslek gruplarına göre çalışan sayısında en az grup 33 erkek , 2 kadın ,toplam 36 kişi sayısı ile Nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanları meslek grubunda yer almaktadır. Toplam meslek gruplarına göre çalışan sayıları 9610 kişidir.

ŞEKİL 29 :Çalışan Sayılarına Göre Meslek Gruplarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

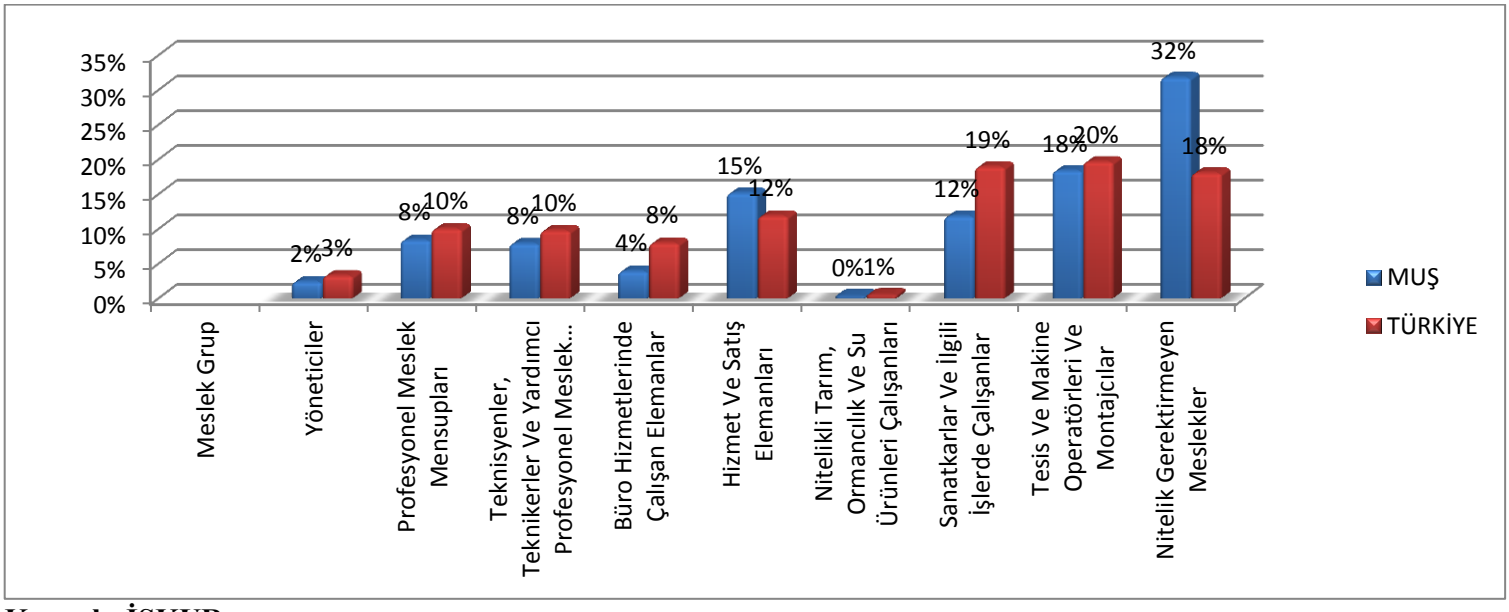

Kaynak: İŞKUR

Türkiye geneline baktığımızda çalışan sayılarına göre meslek gruplarında en fazla oranın Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğunu görülmektedir. Muş ilinde ise en fazla çalışanın olduğu meslek grubunun % 32 ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda olduğunu görülmektedir. Türkiye genelinde çalışan sayılarına göre meslek gruplarında en az oranın % 1 ile nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanları meslek grubunda olduğunu görülmektedir. Bu durum Muş ilinde Türkiye geneli ile paralellik göstermektedir. Muş ilinde çalışan sayılarına göre meslek gruplarında en az oranın % 0 oranı ile nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanları yer almaktadır.

ŞEKİL 30: Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları , MUŞ

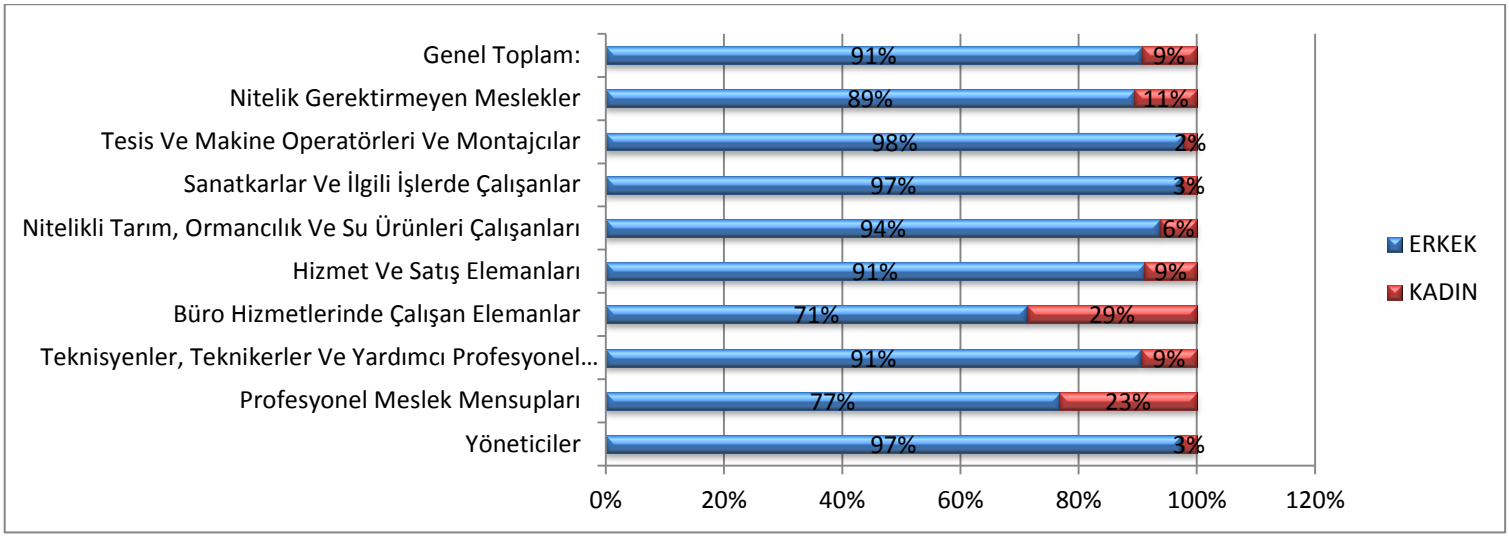

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde meslek gruplarına göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarına baktığımızda erkeklerin en fazla yer aldığı meslek grubunun % 98 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar , erkeklerin en az çalıştığı meslek grubu ise % 71 oranıyla Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda görülmektedir.

Kadınlarda ise ; en fazla % 29 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubundadır, en az çalıştıkları meslek grubu ise % 2 ile Tesis ve Makine Operatörleri Montajcılar meslek grubunda görülmektedir.

TABLO 30: Çalışanların Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı , MUŞ

Meslek	Toplam	Meslek	Erkek	Meslek	Kadın
Beden İşçisi (İnşaat)	24%	Beden İşçisi (İnşaat)	26%	Beden İşçisi (İnşaat)	0%
Temizlik Görevlisi	20%	Temizlik Görevlisi	16%	Temizlik Görevlisi	63%
Güvenlik Görevlisi	11%	Güvenlik Görevlisi	11%	Güvenlik Görevlisi	12%
Beden İşçisi (Temizlik)	8%	Beden İşçisi (Temizlik)	8%	Beden İşçisi (Temizlik)	11%
Şoför-Yük Taşıma	8%	Şoför-Yük Taşıma	9%	Şoför-Yük Taşıma	0%
Beden İşçisi (Genel)	7%	Beden İşçisi (Genel)	8%	Beden İşçisi (Genel)	1%
Diğer Şeker Muamele Ve Tasfiye İşçileri	7%	Diğer Şeker Muamele Ve Tasfiye İşçileri	7%	Diğer Şeker Muamele Ve Tasfiye İşçileri	0%
Şoför (Yolcu Taşıma)	6%	Şoför (Yolcu Taşıma)	7%	Şoför (Yolcu Taşıma)	0%
Ağır Kamyon Şoförü	4%	Ağır Kamyon Şoförü	5%	Ağır Kamyon Şoförü	0%
Orta Öğretim Öğretmeni	3%	Orta Öğretim Öğretmeni	2%	Orta Öğretim Öğretmeni	14%

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımına baktığımızda en fazla çalışanın olduğu mesleğin % 24 oranıyla Beden İşçisi (İnşaat) olduğu görülmektedir. Cinsiyet açısından bu meslekte en fazla payın erkeklerde olduğu görülmektedir. Cinsiyet açısından kadınların en fazla çalıştığı meslek ise Temizlik Görevlisi olduğu görülmektedir.

TABLO 31: Açık İşveren İşyerleri

Sektör	TOPLAM İŞYERİ	AÇIK İŞ VEREN İŞYERİ SAYISI	AÇIK İŞVEREN İŞ YERİ DAĞILIMI	TÜRKİYE
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	0	0,0%	3,0
İmalat	42	11	25,0%	5,4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0	0,0%	1,3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,0%	1,8
İnşaat	123	20	16,4%	3,4
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	99	23	22,9%	4,6
Ulaştırma ve depolama	30	7	22,2%	2,9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	3	30,0%	5,6
Bilgi ve iletişim	1	1	100,0%	3,8
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	2	40,0%	2,1
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0	0,0%	4,1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	2	20,0%	3,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17	2	11,8%	3,5
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0,0%	2,5
Eğitim	8	1	12,5%	4,1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	2	15,4%	3,1
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0	0,0%	5,6
Diğer hizmet faaliyetleri	10	4	40,0%	4,4
Genel Toplam:	374	77	21%	64.8

Kaynak: İŞKUR

Türkiye geneli açık işveren iş yerlerine baktığımızda en fazla açık işveren işyeri sayısı acısından 23 açık iş ile Toptan ve Perakende Ticaret ; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin onarımı sektörünün olduğu görülmektedir. En az açık işveren işyeri sayısı açısından baktığımızda Madencilik Ve Taş Ocakçılığı , Elektrik , Gaz , Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı , Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri , Gayrimenkul Faaliyetleri , Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik , Kültür , Sanat , Eğlence , Dinlence ve Spor sektörlerinin olduğu görülmektedir. Türkiye geneli açık iş oranı ise 64,8 dir.

TABLO 32:Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı , MUŞ

SEKTÖR	TOPLAM AÇIK İŞ	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI
Bilgi ve iletişim	8	2%	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	11	3%	12,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	1%	7,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	81	24%	5,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	2%	4,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8	2%	4,3%
İnşaat	135	40%	3,8%
Genel Toplam:	338	100%	3,4%

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde açık işlerin ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımına baktığımızda en fazla açık iş oranının % 33, 3 ile Bilgi ve İletişim , en az açık iş oranının ise % 3 , 8 ile İnşaat sektörleri olduğu görülmektedir. Fakat toplam sayı olarak baktığımızda 338 açık içerisinde en fazla açık iş veren ekonomik faaliyet kolunun inşaat olduğu görülmektedir. En az açık işveren ekonomik faaliyet kolunun ise Mesleki , Bilimsel ve Teknik Faaliyetler Ekonomik faaliyet kolunun olduğu görülmektedir. Muş ilinde ekonomik faaliyet kollarına göre açık iş oranının % 3,4 olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 31:Sektörlere Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

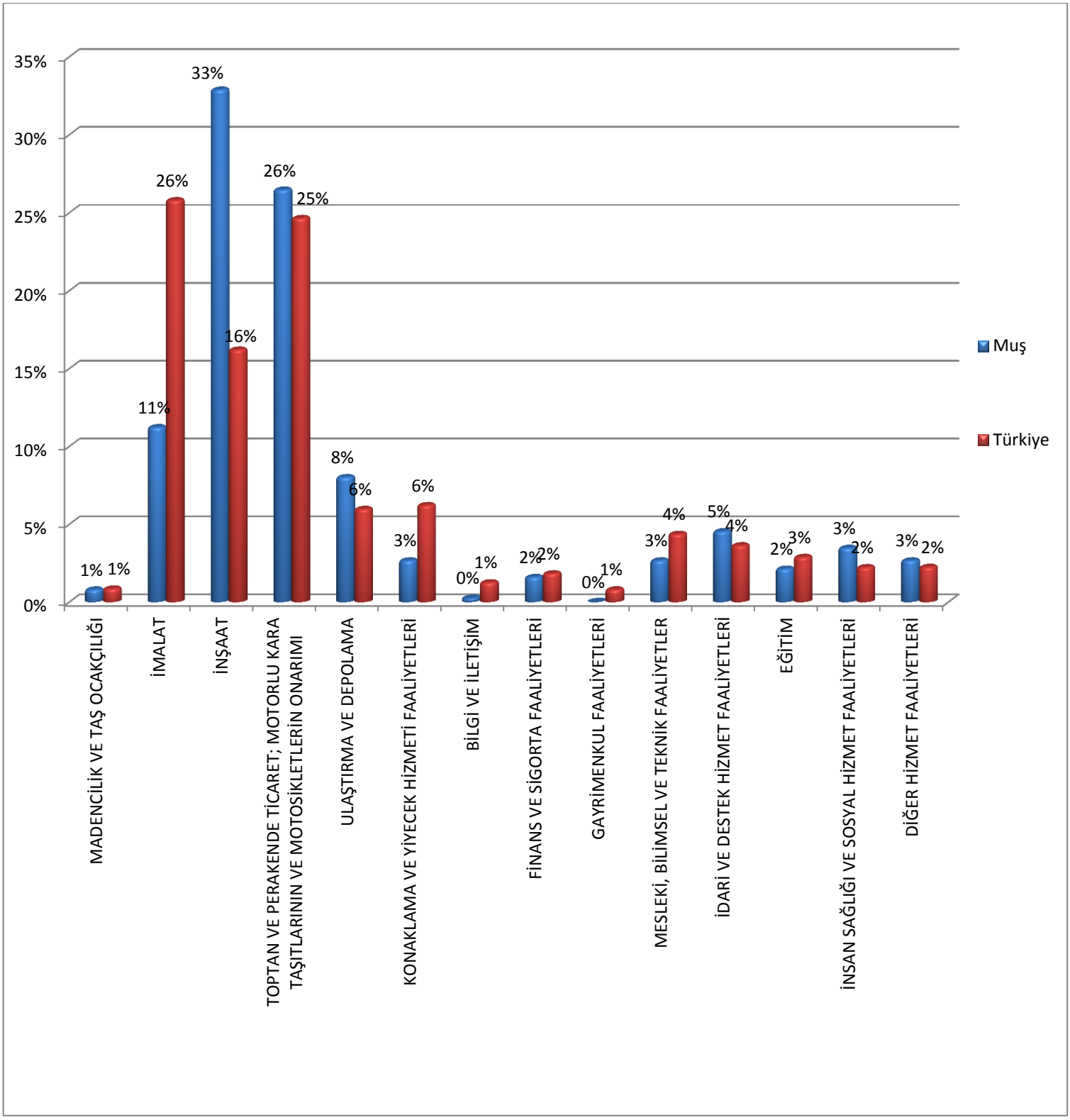

Kaynak: İŞKUR

Türkiye de ve Muş ilinde sektörlere göre açık iş oranlarına baktığımızda Türkiye genelinde en fazla açık iş oranının imalat sektöründe , Muş ilinde ise en fazla açık iş oranının inşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ilinde açık iş oranlarında en az paya sahip olan sektörlerin bilgi ve iletişim ile gayri menkul faaliyetleri sektörlerinin olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 32:Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

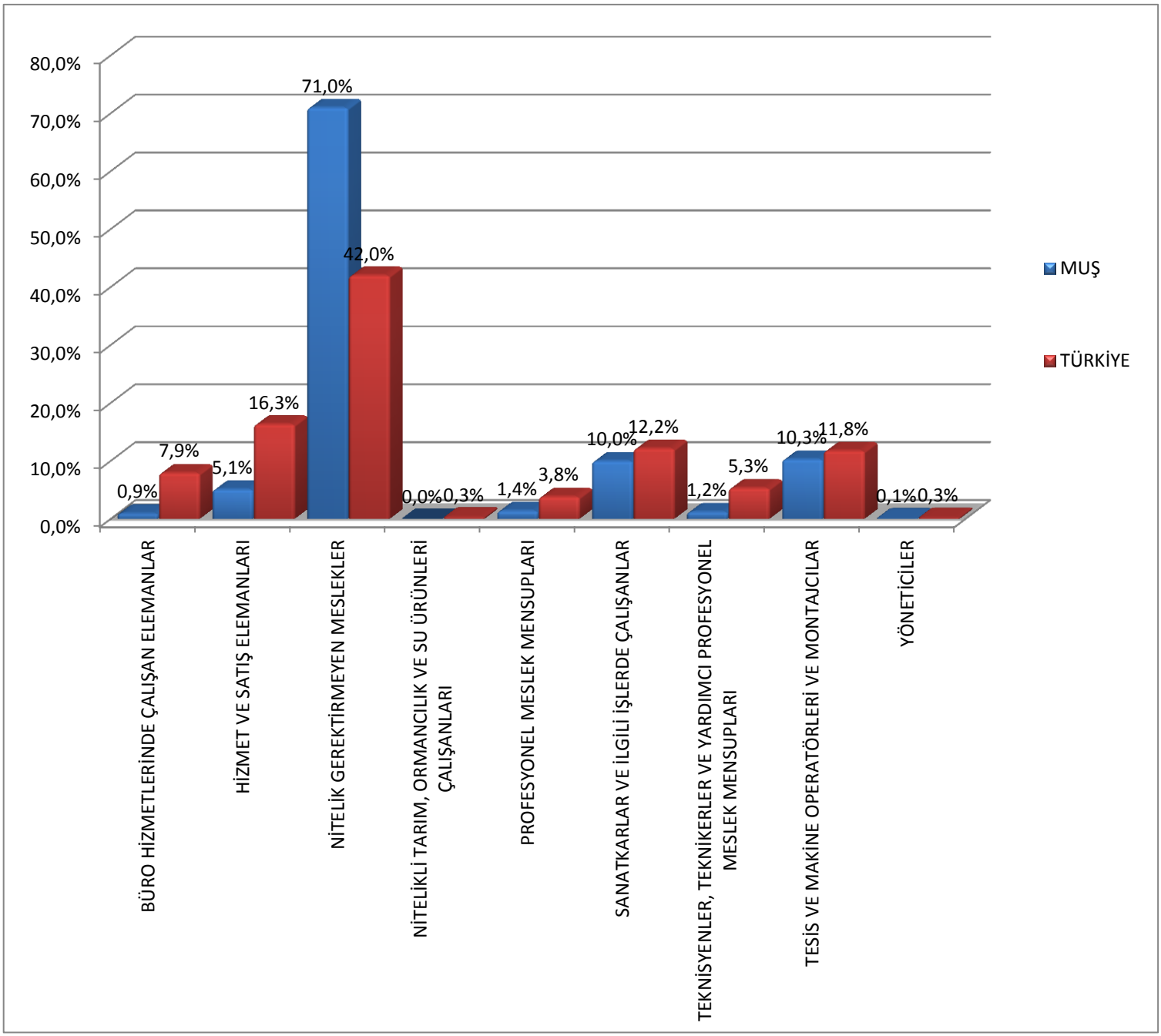

Kaynak: İŞKUR

Türkiye de ve Muş ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranlarına baktığımızda en çok oranın nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu görülmektedir. Bu durumun tablo 32'deki mesleklere göre açık iş dağılımı ile örtüştüğü görülmektedir. Muş ve Türkiye genelinde açık iş dağılımında en fazla dağılıma sahip olan mesleğin beden işçisi (genel) olduğu görülmektedir. Bu tabloda meslek gruplarına göre işverenlerin Türkiye genelinde ve Muş ilinde en az tercih ettikleri meslek grubunun Nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri çalışanları olduğu görülmektedir.

TABLO 33:Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

MUŞ	AÇIM İŞ DAĞILIMI	TÜRKİYE	AÇIK İŞ DAĞILIMI
Beden işçisi (genel)	57%	Beden işçisi (genel)	37%
Konfeksiyon işçisi	8%	Beden işçisi (temizlik)	5%
Temizlik görevlisi	7%	Temizlik görevlisi	4%
Beden işçisi (temizlik)	6%	Satış elemanı (tanıtım)	2%
Şoför (yolcu taşıma)	3%	Büro memuru (genel)	2%
Güvenlik görevlisi	3%	Güvenlik görevlisi	2%
Pazarlamacı (satış temsilcisi)	2%	Makineci (dikiş)	2%
Satış elemanı (tanıtım)	1%	Garson (servis elemanı)	2%
Satış temsilcisi/plasiyer	1%	Kasiyer	1%
Büro memuru (genel)	1%	Ön muhasebeci	1%

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde mesleklere göre açık iş dağılımlarına baktığımızda en fazla tercih edilen mesleğin % 57 ile beden işçisi(genel)olduğu görülmektedir . Türkiye genelinde de aynı durum söz konusudur. En fazla açık iş dağılımının % 37 ile beden işçisi (genel) olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 33 :Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı , MUŞ

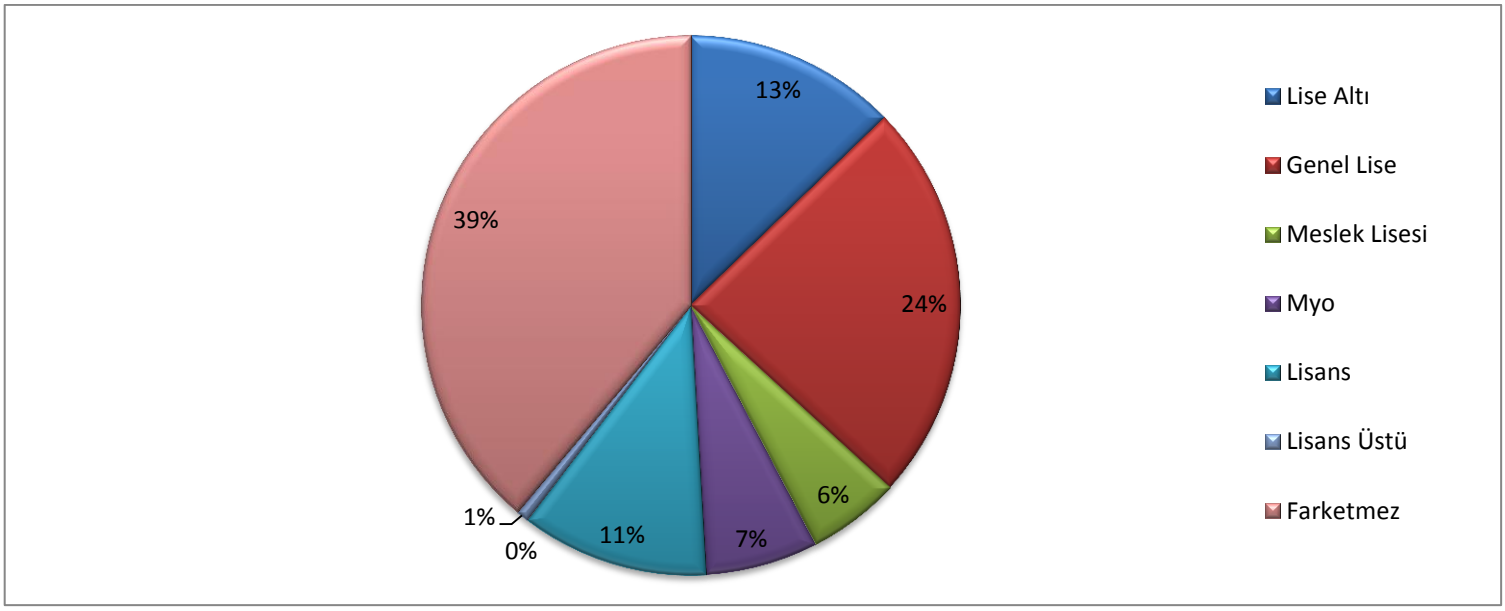

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde işverenler , açık iş taleplerinde en fazla tercih ettikleri eğitim düzeyi % 39 ile herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktırlar. Bunun nedeni ise işverenlerin açık işlerdeki personel ihtiyacını karşılarken eğitim düzeyi değil de beceriye dikkat etmektedir. Bir sonraki eğitim durumlarına baktığımızda genel lise , lise altı , lisans , myo , meslek lisesi , ve lisans üstü diye görülmektedir.

ŞEKİL 34:Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

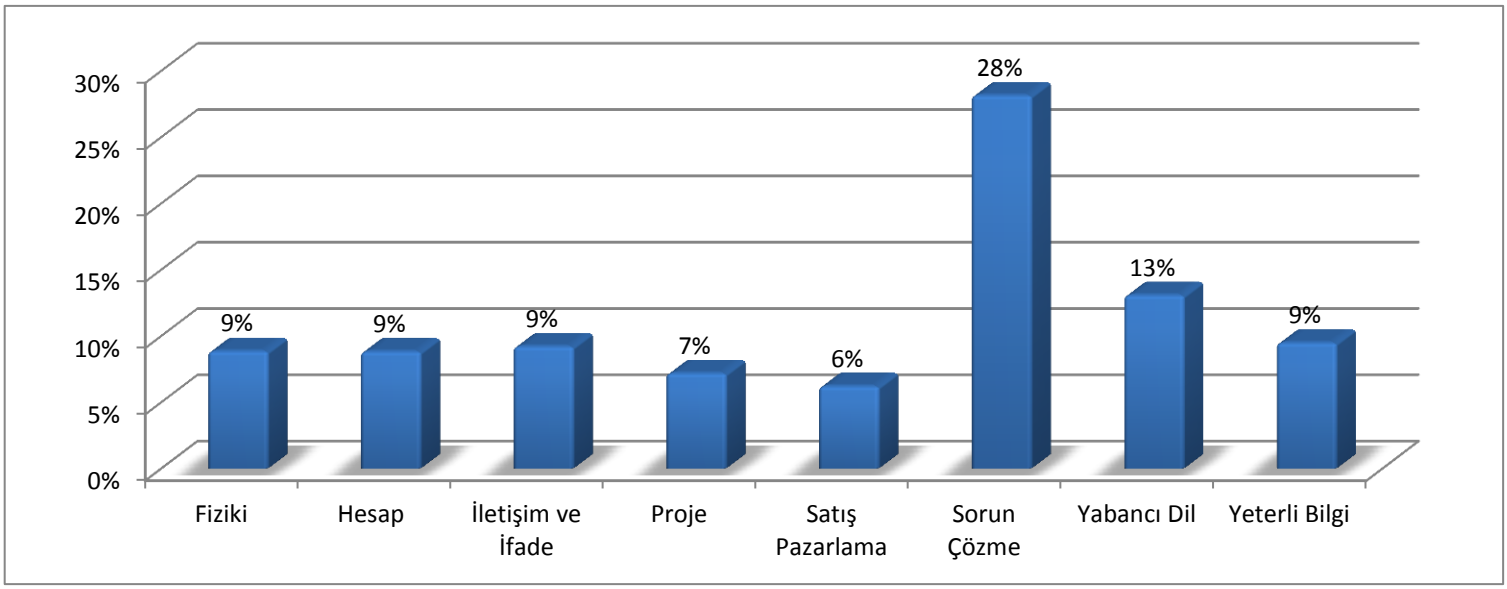

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde işverenler , iş arayanlarda en fazla tercih ettikleri beceri Sorun Çözme becerisidir. Muş ilinde diğer becerilere baktığımızda Fiziki , Hesap , İletişim ve İfade Ve Yeterli Bilgi becerilerinin aynı oranlarla arandığı görülmektedir.

ŞEKİL 35 : Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

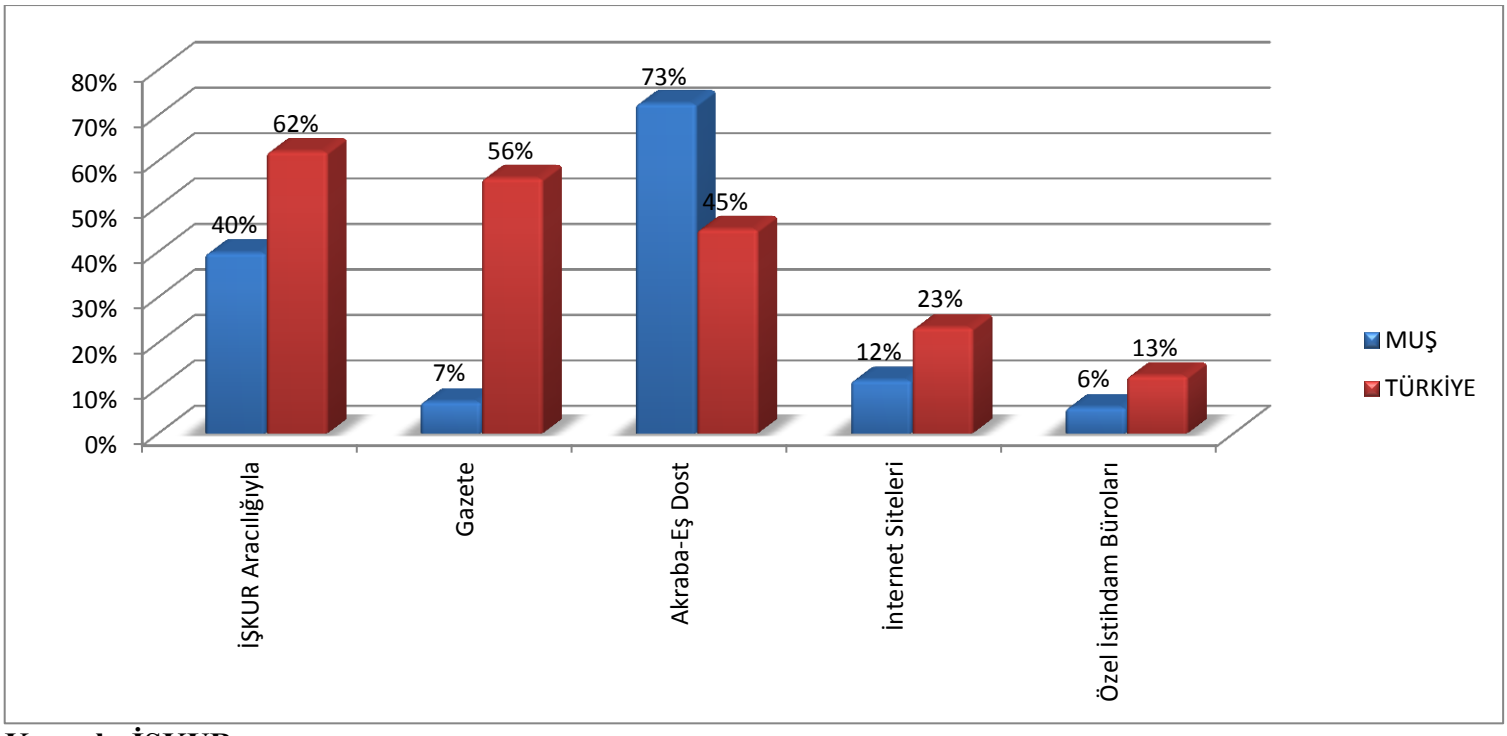

Kaynak: İŞKUR

İşverenler , personel temininde aranma kanalları olarak Türkiye genelinde en fazla İşkur ve gazeteler aracılığıyla karşılandığı görülmektedir. Muş ilinde ise en fazla aranma kanallarının Akraba – Eş Dost ve İşkur aracılığıyla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ve Muş ilinde , en az tercih edilen aranma kanallarının özel istihdam büroları olduğu görülmektedir.

TABLO 34:Temininde Güçlük Bildirilen İşyerleri

SEKTÖR	TEMİNDE GÜÇLÜK BİLDİREN İŞYERİ SAYISI	TOPLAM	TEMİNİNDE GÜÇLÜK DAĞILIMI
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	3	33%
İmalat	23	42	55%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0%
İnşaat	45	123	36%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	50	99	50%
Ulaştırma ve depolama	13	30	44%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6	10	60%
Bilgi ve iletişim	1	1	100%
Finans ve sigorta faaliyetleri	4	6	60%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5	10	50%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	17	35%
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0%
Eğitim	4	8	50%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	13	54%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	6	10	60%
Genel Toplam:	170	374	46%

Kaynak: İŞKUR

Temininde güçlük bildirilen iş yerleri dağılımına göre baktığımızda % 100 oranı ile bilgi ve iletişim ; fakat işyerleri sayısı açısından baktığımızda en fazla güçlük bildirilen 50 işyeri ile toptan ve perakende ticaret ;motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı mesleğinde görülmektedir.

TABLO 35: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

SEKTÖR	MUŞ	TÜRKİYE
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,20%	0,80%
İmalat	16,80%	39,40%
İnşaat	37,50%	13,40%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	20,30%	18,10%
Ulaştırma ve depolama	5,40%	3,80%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,00%	6,50%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2,30%	0,70%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,70%	3,10%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4,50%	5,80%
Eğitim	1,60%	2,90%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,30%	0,20%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,10%	0,01%
Genel Toplam:	**100%**	**100%**

Kaynak:İŞKUR

Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımında Muş iline baktığımızda % 37.5 oranı ile inşaat sektörünün ilk sırada yer aldığını görmekteyiz . Türkiye geneline baktığımızda ise temininde en fazla güçlük çekilen meslek sektörünün % 39.4 oranı ile imalat sektöründe olduğunu görmekteyiz.

TABLO 36:Temininde Güçlük Çekilen Meslek Grupları , MUŞ

MESLEK GRUP	TOPLAM	TEM GÜÇ DAĞILIMI	AÇIK İŞ SAYISI	AÇIK İŞ DAĞILIMI
Yöneticiler	0	0%	0	0%
Profesyonel Meslek Mensupları	101	18%	32	10%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	57	10%	26	8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	5%	33	10%
Hizmet Ve Satış Elemanları	85	15%	59	17%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0%	2	1%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	181	31%	127	38%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	108	19%	47	14%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	10	2%	11	3%
Genel Toplam:	575	100%	338	100%

Kaynak:İŞKUR

Temininde güçlük çekilen meslek grupları dağılımında en fazla % 31 oranıyla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En fazla açık iş sayısı da yine Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Temininde güçlük çekilen meslek grupları içerisinde en az nitelik gerektirmeyen meslekler ve Nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır.

ŞEKİL 36: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

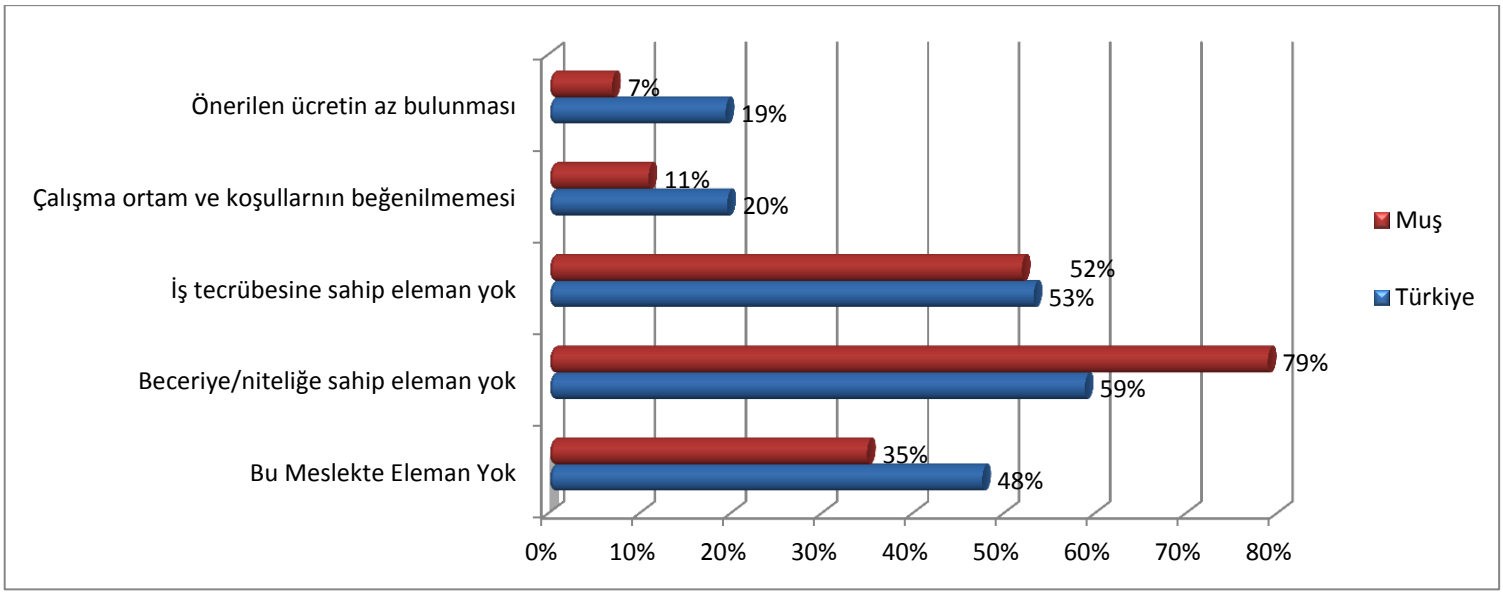

Kaynak:İŞKUR

Türkiye geneli ve Muş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine baktığımızda Türkiye genelinde temininde güçlük çekilme nedenlerinde en fazla nedenin % 59 oranıyla beceriye / niteliğe sahip eleman yok nedeninin yer aldığını görmekteyiz. Muş ilinde ise bu nedenlerin Türkiye ortalaması ile örtüştüğünü görmekteyiz. Muş ilinde Türkiye geneline paralel olarak aynı nedenin yani beceriye / niteliğe sahip eleman yok nedeninin % 79 ile en fazla belirtilen neden olduğunu görmekteyiz.

Temininde güçlük çekilme nedenlerinden , en az belirtilen nedenin önerilen ücretin az bulunması nedeni ile % 19 Türkiye geneli ve % 7 Muş oranları ile en az belirtilen nedendir. Buradan anlaşılacağı üzere temininde güçlük

çekilen mesleklerde bilinenin aksine bu mesleklerde eleman bulunmama nedeni ücret ile ilgili değil tam aksine yeterli beceriye sahip eleman olmamasıdır.

ŞEKİL 37 :Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması

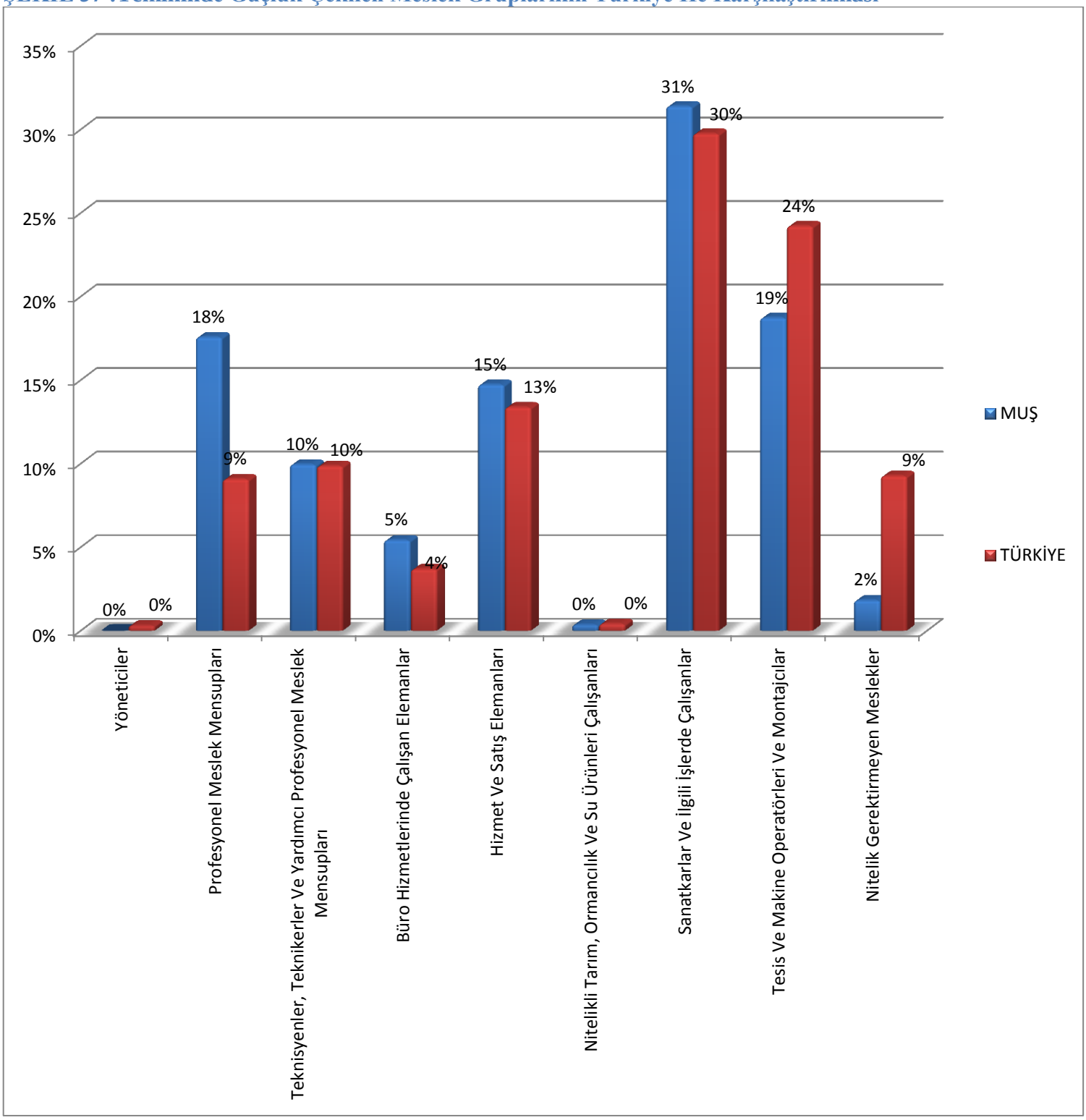

Kaynak: İŞKUR

Muş ilinde ve Türkiye genelinde Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışanların oranı en fazla iken , en az Yöneticiler ve Nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde Türkiye oranı Muş oranının yaklaşık beş katıdır. Muş ilinde Profesyonel Meslek Grubu Mensupları ile ilgili oran Türkiye ortalamasının iki katıdır.

TABLO 37:Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı

MUŞ	ORAN	TÜRKİYE	ORAN
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	5%	Makineci (Dikiş)	7%
Aşçı	5%	Güvenlik Görevlisi	3%
Pazarlamacı	3%	Garson (Servis Elemanı)	2%
Muhasebeci	3%	Beden İşçisi (Genel)	2%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	3%	Gaz Altı Kaynakçısı	2%
Marangoz	2%	Satış Danışmanı	1%
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	2%	Ortacı	1%
Kamyonet Şoförü	2%	Temizlik Görevlisi	1%
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	2%	Pazarlamacı	1%
Duvarcı	2%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1%
Ferforje Demir Ustası	2%	Aşçı	1%
Astar Kesme Makinesi Operatörü (Ayakkabı)	2%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	2%	Şoför-Yük Taşıma	1%
Elektrikçi (Genel)	2%	Sıvacı	1%
Garson (Servis Elemanı)	2%	CNC Torna Tezgâhı Operatörü	1%
Usta Öğretici (Döşeme Ve duvar Kaplamacılığı)	2%	Beden İşçisi (İnşaat)	1%
Diğer Çatı İşçileri	1%	Ütücü	1%
Reyon Görevlisi	1%	Hemşire	1%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	1%	Muhasebeci	1%
Kepçe Operatörü	1%	Komi (Garson Yardımcısı)	1%

KAYNAK: İŞKUR

Muş ilinde temininde en fazla güçlük çekilen meslek % 5 oranıyla dikiş makinesi operatörü(kumaş) mesleğinde görülmektedir. Bu dağılımda Muş ilinde temininde en fazla güçlük çekilen ilk 15 mesleğin en alt sırasında ise % 1 oranıyla kepçe operatörü yer almaktadır. Türkiye genelinde ise temininde en fazla güçlük çekilen meslek % 7 oranıyla makineci (dikiş) mesleğidir. Türkiye genelinde ise temininde en fazla güçlük çekilen ilk 15 mesleğin en alt sırasında ise % 1 oranıyla komi (garson yardımcısı) yer almaktadır. Bu karşılaştırma yönünde temininde güçlük çekilen meslek dağılımı baktığımızda Muş ile Türkiye geneli arasında farklılıklar görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ilinde en fazla aranan meslek grubu tekstil sektöründe bulunmaktadır.

TABLO 38: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi

SEKTÖR	Net istihdam Değişimi	Net istihdam Değişimi 30 Haziran 2014	Net istihdam Değişim Oranı 31 Aralık 2013	Net istihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2014
Madencilik ve taş ocakçılığı	-3	5	-4,7	7,8
İmalat	18	25	1,3	1,8
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,0	0,0
İnşaat	-124	126	-3,7	3,8
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	39	180	2,8	12,7
Ulaştırma ve depolama	12	6	2,0	0,9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28	0	15,7	0,0
Bilgi ve iletişim	7	0	43,8	0,0
Finans ve sigorta faaliyetleri	16	0	19,7	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	16	13,9	24,6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	258	420	16,2	26,4
Eğitim	157	5	56,1	1,8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	17	1,6	4,5
Diğer hizmet faaliyetleri	2	6	1,4	4,1
Genel Toplam:	**425**	**807**	4,4	8,4

Kaynak:İŞKUR

Sektörlere göre bakıldığında net istihdam değişiminin en fazla olduğu sektör İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki , Bilimsel Ve Teknik Faaliyetlerdir. Net istihdam değişiminin en az olduğu Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleridir. Net istihdam değişiminin en fazla dalgalanma gösterdiği sektörler İnşaat Sektörü ve Maden Ve Taş Ocakçılığı sektörüdür . Bu sektörlerde dalgalanmanın ortaya çıkma nedeni ise yapılan faaliyetlerin mevsimsel faktörlerden etkilenmesidir.

TABLO 39:Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık 2013	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran 2014	Toplam çalışan sayısı	Net istihdam değişim 31 Aralık 2013	Net istihdam değişim 30 Haziran 2014
Yöneticiler	0	1	229	0%	0%
Profesyonel Meslek Mensupları	16	30	805	2%	4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	20	142	757	3%	19%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	22	13	374	6%	3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	327	449	1457	22%	31%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0	36	6%	0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-22	58	1135	-2%	5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	42	24	1765	2%	1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18	90	3054	1%	3%
Genel Toplam:	425	807	9610	4%	8%

Kaynak:İŞKUR

Meslek gruplarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle net istihdam beklentisinde en fazla artışın Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. En az artış ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. 30 Haziran 2014 itibariyle en fazla artış Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda , en az artış ise Yöneticiler ve Nitelikli Tarım , Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır. 2013 son altı aylık dönemde net istihdam değişim oranı % 4 'tür. 2014' ün ilk altı aylık döneminde ise bu oran % 8 olarak öngörülmektedir. İki dönem karşılaştırılmasında net istihdam değişimi en fazla artış Teknisyenler , Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel meslek gruplarındadır.

TABLO 40 :İstihdam Artışı Beklenen Meslekler-Muş

31 Aralık 2013 İtibariyle	30 Haziran 2014 İitibariyle
Güvenlik Görevlisi	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Beden İşçisi (Genel)	Hamal
Garson (Servis Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)
Aşçı	Hırdavat Malzemeleri Satış Elemanı
Şoför-Yük Taşıma	Servis Şoförü (Okul)
Beden İşçisi (İnşaat)	Kuruyemişçi
Bisküvi İmalat İşçisi	Ambalajcı (El İle)
İş Makineleri Operatörü	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Elektrik-Elektronik Teknisyeni
Sıvacı	Eczane İşçisi
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)
Reyon Görevlisi	Diğer Nakliye Kondüktörleri
Astar Kesme Makinesi Operatörü (Ayakkabı)	Servis Garsonu
Şoför (Yolcu Taşıma)	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları
Elektrikçi (Genel)	Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim

Kaynak : İŞKUR

31 Aralık 2013 itibariyle Muş ilinde istihdam azalışının en fazla beklendiği meslek Güvenlik Görevlisidir. Sonraki 6 aylık dönem için istihdam artışı beklenen meslek İnşaat Kalıpçısıdır . 30 Haziran 2014 itibariyle belirtilen meslekte istihdam artışının en önemli nedeni yaz mevsiminde inşaat faaliyetlerinin başlamasıdır.

TABLO 41: İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler – Muş

31.Aralık 2013 İtibariyle	30.Haziran 2014 İitibariyle
Diğer Mobilya İşçileri	Hırdavat Malzemeleri Satış Elemanı
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	Servis Şoförü (Okul)
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	Kuruyemişçi
Ziraat Mühendisi	Ambalajcı (El İle)
Usta Öğretici (Mermercilik Ve Süsleme Taşçılığı)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Diğer Nakliye Kondüktörleri	Elektrik-Elektronik Teknisyeni
Harita Mühendisi	Eczane İşçisi
Kasap	Diğer Nakliye Kondüktörleri
Jeoloji Mühendisi	Servis Garsonu
İnşaat Mühendisi	Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları

Kaynak : İSKUR

31 Aralık 2013 itibariyle Muş ilinde istihdam azalışının en fazla beklendiği meslek Diğer Mobilya İşçileridir. Sonraki 6 aylık dönem için istihdam azalışı beklenen meslek Hırdavat Malzemeleri Satış Elemanıdır.
31 Aralık 2013 itibariyle belirtilen meslekte istihdam azalışının en önemli nedeni kış mevsiminde inşaat faaliyetlerinin bitmesidir.

SONUÇ

Muş ilinde 2013 işgücü piyasası talep araştırması; işgücü piyasasında meydana gelen değişim ve gelişimleri izleyerek, bu değişim ve gelişmelerin işgücü ihtiyacı üzerindeki etkisini meslekler bazında ortaya çıkarmak ve alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil Muş, Bitlis, Hakkâri ve Van illerini kapsayan TRB2 bölgesine aittir. Bu yüzden bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Bu sıkıntıların büyük çoğunluğu, özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin il özelinde değil, TRB2 bölgesi genelinde mevcut olmasıdır. Veri anlamında ikinci bir kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Çünkü 1-9 kişi çalıştıran işyerleri azımsanamayacak kadar çok olduğundan çalışmaya dahil edilmemiştir. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. Muş ilinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin bir hayli fazla olması gelişmişlik düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir.

Muş ilinde tarım iş kolunda çalışanların toplam istihdama oranı bakımından Muş İli 1. sıradadır. 2004-2008 yılları arasında TRB2 bölgesinde en çok tarım sektörünün GSKD'ye katkısı vardır. Tarımın GSKD içindeki payı Türkiye ortalamasının yaklaşık olarak iki katıdır. 2008 verilerine göre TRB2 ve Türkiye tarım , sanayi , hizmet sektörlerinin GSKD içindeki paylarına baktığımızda Türkiye ve TRB2 bölgesinde sektörler içerisinde en yüksek payın hizmetler sektöründe olduğunu görmekteyiz.TRB2 bölgesinde 2004 - 2008 yılları arasındaki Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (KGSKD) yaklaşık olarak % 100 oranında artmıştır. Bu oran Türkiye geneli oranları ile paralellik göstermektedir.TRB2 bölgesinde KGSKD en fazla artış 2004 – 2005 yılları arasındadır. Türkiye genelinde ise 2007 -2008 yılları arasındadır.

Muş ili Kamu yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında en fazla kamu yatırımı alan sektörün eğitim sektörü olduğu görülmektedir. Kamu yatırımları dağılımında Türkiye genelinde en fazla kamu yatırımı yapılan sektör % 31' lik oranla ulaştırma – haberleşme sektörüdür. Muş ilinde en az kamu yatırımı yapılan sektör ise % 2' lik oran ile ulaştırma-haberleşme sektörüdür. Türkiye genelinde en fazla kamu yatırımı olan sektör ulaştırma-haberleşme iken , Muş ilinde en az kamu yatırımı olan sektördür.

Muş ilinde 2011-2012 yılları arasında kapanan işyerleri istatistiklerinde gerçek kişi ticaret işletmelerinde sekiz katlık bir artış görülmektedir.

Muş ilinde yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında 2009- 2012 yılları arasında nüfusun daha çok belde/köy'de yaşadığı görülmektedir. Muş ili yaş gruplarına göre nüfusa baktığımızda kadın ve erkeklerde en fazla nüfusun 0-14 yaş grubu , en az nüfusunda yaş grubunun da 60-64 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Muş ilinde geniş yaş gruplarına göre nüfusa bakıldığında genç bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir. 0-14 yaş grubunun fazla olması ilimizin uzun yıllar boyunca genç bir nüfusa sahip olacağını göstermektedir. Muş ilinde 2012 yılında yaş bağımlılık oranı , çocuk bağımlılık oranı , genel bağımlılık oranına bakıldığında bu oranlar kadınlarda erkeklere göre daha fazladır. Muş ili 2009 – 2012 yılları arası yaş bağımlılık oranına (YBO) bakıldığında oransal olarak herhangi bir değişiklik yoktur. 2009-2012 yılları arasında ÇBO ve GBO da düşüş görülmektedir. Muş ilinde en fazla göç 2012 yılında verilmiştir. En fazla göç 2011 yılında alınmıştır.

İş arama için en fazla tercih edilen sanayinin, eğitimin gelişmiş olduğu büyük şehirlere yöneliktir. Muş ilinin almış olduğu göçler yine sanayinin, eğitimin gelişmiş olduğu büyük şehirlerdir. Yani Muş göç verdiği yerlerden tekrar göç almaktadır.

Muş ilinde cinsiyete göre erkeklerde bitirilen eğitim düzeyine göre en fazla ilköğretim mezunu olduğu, kadınlarda ise okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen olduğu görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ili 2012 eğitim düzeylerine bakıldığında Türkiye genelinde en fazla ilkokul mezunu, Muş ilinde ise en fazla ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Hem Muş ili hem de Türkiye geneli için eğitim düzeyine göre en az nüfus yüksek lisans ve doktora mezunlarındadır.

Muş ilinde 2008 – 2012 yılları arasında İŞKUR'a başvuranlara bakıldığında kadınlarda en başvurular 2009 , en az başvuru 2008 olduğu görülmektedir. Muş ilinde eğitim düzeyine göre İşkur'a başvurular incelendiğinde her iki cinsiyette de ilköğretim mezunlarının fazla olduğu görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ili en fazla başvuru alınan ilk on meslekte ilk dört sıranın Türkiye geneli ve Muş ilinde paralellik gösterdiği görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ilinde talep edilen açık işlerde işveren daha çok nitelik gerektirmeyen eleman aramaktadır. Muş ili bekleme sürelerine göre işsizlerin dağılımına baktığımızda en fazla % 40 oranla bir yıl ve üzeri bekleme süresinin yer aldığı görülmektedir. Muş ilinde cinsiyet bazında yaş gruplarına göre işsiz sayılarına baktığımızda ise erkeklerde 2.606 sayısı ile 20 – 24 yaş grubuna aittir.

Kadınlarda ise 939 sayısı ile 20-24 yaş grubuna aittir. Muş ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımlarına baktığımızda % 64 ile ilköğretim ilk sırada yer almaktadır. Muş ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumuna göre dağılımlarında erkeklerde % 79 oranla lise ve dengi meslek okulu grubu , kadınlarda ise % 50 oran ile okuma yazma bilmeyenler grubu , toplamda ise % 69 ile lise altı grubu eğitimliler yer almaktadır.

En fazla açık iş bulunan ilk on mesleğin toplam içerisindeki ağırlığına baktığımızda Türkiye genelinde ilk sırayı % 37 ile beden işçisi (genel) , Muş ilinde ise % 57 oranıyla aynı meslek olan beden işçisi (genel) almaktadır. İşverenler Türkiye geneli ve Muş ilinde açık iş talebi verdiklerinde en fazla vasıf gerektirmeyen meslek olan beden işçisi (genel) mesleğinde vermektedir. Sektörlere göre açık işlerin dağılımında Muş ilinde en fazla eğitim , İmalat ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.Türkiye genelinde ise İmalat , Toptan ve Perakende Ticaret ; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı İle İdari ve Destek Hizmetleri sektörleridir. Sektörlere göre açık işlerin dağılımında Muş ili ve Türkiye genelinde en az Gayri Menkul Faaliyetleri , Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ; Hane Halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri , Kültür , Sanat , Eğlence , Dinlence ve Spor İle Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleridir.

Muş ilinde işe yerleştirmelere baktığımızda % 56'lık oranla özel sektör ilk sırada yer almaktadır , bunu % 44 lük oranla kamu sektörü takip etmektedir. Muş ilinde cinsiyet bazında işe yerleştirmede kamu sektöründe erkekler % 91 , özel sektörde % 78 , kadınlarda ise kamu sektöründe % 9 , özel sektörde % 22 oranlarıyla yerleştirmelerin yapıldığı görülmektedir. Eğitim durumuna göre Muş ilinde işe yerleştirmelerde en fazla işe yerleştirme yapılan grup % 71 , 9 ile lise altı eğitimlilerdir.En az işe yerleştirme yapılan grup ise % 0,3 ile okuma yazma bilmeyenler grubudur. Muş ilinde işe yerleştirmelerin sektörlere göre dağılımında en fazla eğitim sektörü en az ise Kültür , Sanat Eğlence , Dinlence ve Spor ile Tarım , Ormancılık ve Balıkçılık sektörleridir. Muş ilinde eğitim durumu ve cinsiyete göre en fazla işsizlik ödeneği hakedenler lise altı eğitimli olanlardır. En az ise okur yazar olmayanlardır.

Muş ilinde 2012 yılı içerisinde 123 adet kurs düzenlenmiştir. Kurslara katılanların 2/3 ü erkek 1/3 ise kadındır.

Muş ilinde işyeri büyüklüğünün sektörel dağılımı açısından en fazla paya sahip sektör İnşaat sektörüdür. Bunu Toptan Perakende Ticaret Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı Sektörü izlemektedir.Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarına baktığımızda erkeklerde en çok 3.298 sayısı ile İnşaat sektöründe,erkeklerde çalışanın olmadığı sektörüler ile Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence, Spor ve Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri yer almaktadır. Kadınlarda ise en çok 289 sayı ile İdari Destek Faaliyetleri , çalışanın olmadığı sektörle ile Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ,Gayri Menkul Faaliyetleri , Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik ve Kültür Sanat , Eğlence , Dinlence ve Spor Sektörü Yer Almaktadır.Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının toplamına baktığımızda ise 3366 sayı ile inşaat sektöründe yer almaktadır.

Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının Türkiye geneli ile karşılaştırdığımızda ; Muş ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İnşaat , İdari ve Destek Hizmetleridir. Türkiye genelinde ise çalışanların en fazla olduğu sektörler Toptan ve Perakende Ticaret Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerinin Onarımı ve İmalat sektörüdür. Türkiye genelinde sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarına baktığımızda erkeklerin % 96 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe, kadınların ise % 60 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalıştıkları görülmektedir. En az çalıştıkları sektörler açısından baktığımızda bu oran erkeklerde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe % 40 erkekler, kadınlarda ise % 4 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri yer almaktadır. Muş ilinde sektörlere göre çalışan sayılarının cinsiyet ağırlıkları açısından erkeklerin en fazla çalıştığı sektörün ilk sırasına % 98 ile İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleri paylaşmaktadır. Kadınlarda ise % 43 oranıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. En az çalıştıkları sektörler açısından baktığımızda bu oran erkeklerde % 57 ile insan sağlığı ve sosyal hizmetler faaliyetleri sektörü , kadınlarda ise % 2 ile İnşaat sektörleri yer almaktadır. Muş ilinde meslek gruplarına göre çalışan sayılarına baktığımızda en fazla 2731 erkek , 322 kadın toplam 3054 kişi sayısı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda görülmektedir. Türkiye geneline baktığımızda çalışan sayılarına göre meslek gruplarında en fazla oranın Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğunu görülmektedir. Muş ilinde ise en fazla çalışanın olduğu meslek grubunun % 32 ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda olduğunu görülmektedir. Muş ilinde meslek gruplarına göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarına baktığımızda erkeklerin en fazla yer aldığı meslek grubunun % 98 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar , erkeklerin en az çalıştığı meslek grubu ise % 71 oranıyla Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda görülmektedir. Kadınlarda ise ; en fazla % 29 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubundadır, en az çalıştıkları meslek grubu ise % 2 ile Tesis ve Makine Operatörleri Montajcılar meslek grubunda görülmektedir.

Türkiye geneli açık işveren iş yerlerine baktığımızda en fazla açık işveren işyeri sayısı acısından 23 açık iş ile Toptan ve Perakende Ticaret ; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin onarımı sektörünün olduğu görülmektedir. En az açık işveren işyeri sayısı açısından baktığımızda Madencilik Ve Taş Ocakçılığı , Elektrik , Gaz , Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı , Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri , Gayrimenkul Faaliyetleri , Kamu Yönetimi ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik , Kültür , Sanat , Eğlence , Dinlence ve Spor sektörlerinin olduğu görülmektedir. Türkiye geneli açık iş oranı ise 64,8 dir.

Muş ilinde açık işlerin ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımına baktığımızda en fazla açık iş oranının % 33, 3 ile Bilgi ve İletişim , en az açık iş oranının ise % 3 , 8 ile İnşaat sektörleri olduğu görülmektedir. Fakat toplam sayı olarak baktığımızda 338 açık içerisinde en fazla açık iş veren ekonomik faaliyet kolunun inşaat olduğu görülmektedir. Türkiye'de ve Muş ilinde sektörlere göre açık iş oranlarına baktığımızda Türkiye genelinde en fazla açık iş oranının imalat sektöründe , Muş ilinde ise en fazla açık iş oranının inşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Muş ilinde işverenler , açık iş taleplerinde en fazla tercih ettikleri eğitim düzeyi % 39 ile herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktırlar. Bunun nedeni ise işverenlerin açık işlerdeki personel ihtiyacını karşılarken eğitim düzeyi değil de beceriye dikkat etmektedir.
Muş ilinde işverenler , iş arayanlarda en fazla tercih ettikleri beceri Sorun Çözme becerisidir. Muş ilinde diğer becerilere baktığımızda Fiziki , Hesap , İletişim ve İfade Ve Yeterli Bilgi becerilerinin aynı oranlarla arandığı görülmektedir.

İşverenler , personel temininde aranma kanalları olarak Türkiye genelinde en fazla İşkur ve gazeteler aracılığıyla karşılandığı görülmektedir. Muş ilinde ise en fazla aranma kanallarının Akraba – Eş Dost ve İşkur aracılığıyla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ve Muş ilinde , en az tercih edilen aranma kanallarının özel istihdam büroları olduğu görülmektedir.

Temininde güçlük bildirilen iş yerleri dağılımına göre baktığımızda % 100 oranı ile bilgi ve iletişim ; fakat işyerleri sayısı açısından baktığımızda en fazla güçlük bildirilen 50 işyeri ile toptan ve perakende ticaret ;motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı mesleğinde görülmektedir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımında Muş iline baktığımızda % 37.5 oranı ile inşaat sektörünün ilk sırada yer aldığını görmekteyiz , Türkiye geneline baktığımızda ise temininde en fazla güçlük çekilen meslek sektörünün % 39.4 oranı ile imalat sektöründe olduğunu görmekteyiz. Temininde güçlük çekilen meslek grupları dağılımında en fazla % 31 oranıyla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En fazla açık iş sayısı da yine Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Temininde güçlük çekilen meslek grupları içerisinde en az nitelik gerektirmeyen meslekler ve Nitelikli Tarım , Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır. Türkiye geneli ve Muş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine baktığımızda Türkiye genelinde temininde güçlük çekilme nedenlerinde en fazla nedenin % 59 oranıyla beceriye / niteliğe sahip eleman yok nedeninin yer aldığını görmekteyiz. Muş ilinde ise bu nedenlerin Türkiye ortalaması ile örtüştüğünü görmekteyiz. Muş ilinde Türkiye geneline paralel olarak aynı nedenin yani beceriye / niteliğe sahip eleman yok nedeninin % 79 ile en fazla belirtilen neden olduğunu görmekteyiz. Temininde güçlük çekilme nedenlerinden en az belirtilen nedenin önerilen ücretin az bulunması nedeni ile % 19 Türkiye geneli ve % 7 Muş oranları ile en az belirtilen nedendir. Buradan anlaşılacağı üzere temininde güçlük çekilen mesleklerde bilinenin aksine bu mesleklerde eleman bulunmama nedeni ücret ile ilgili değil tam aksine yeterli beceriye sahip eleman olmamasıdır. Muş ilinde temininde en fazla güçlük çekilen meslek % 5 oranıyla dikiş makinesi operatörü(kumaş) mesleğinde görülmektedir. Bu dağılımda Muş ilinde temininde en fazla güçlük çekilen ilk 15 mesleğin en alt sırasında ise % 1 oranıyla kepçe operatörü yer almaktadır. Türkiye genelinde ise temininde en fazla güçlük çekilen meslek % 7 oranıyla makineci (dikiş) mesleğidir. Türkiye genelinde ise temininde en fazla güçlük çekilen ilk 15 mesleğin en alt sırasında ise % 1 oranıyla komi (garson yardımcısı) yer almaktadır. Bu karşılaştırmaya baktığımızda temininde güçlük çekilen meslek dağılımına baktığımızda Muş ile Türkiye geneli arasında farklılıklar görülmektedir. Türkiye geneli ve Muş ilinde en fazla aranan meslek grubu tekstil sektöründe bulunmaktadır.

Sektörlere göre bakıldığında net istihdam değişiminin en fazla olduğu sektör İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki , Bilimsel Ve Teknik Faaliyetlerdir. Net istihdam değişiminin en az olduğu Su Temini , Kanalizasyon , Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleridir. Net istihdam değişiminin en fazla dalgalanma gösterdiği sektörler İnşaat Sektörü ve Maden Ve Taş Ocakçılığı sektörüdür . Meslek gruplarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle net istihdam beklentisinde en fazla artışın Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. En az artış ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır.

30 Haziran 2014 itibariyle en fazla artış Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda , en az artış ise Yöneticiler ve Nitelikli Tarım , Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır. 2013 son altı aylık dönemde net istihdam değişim oranı % 4 tür. 2014 ün ilk altı aylık döneminde ise bu oran % 8 olarak öngörülmektedir. İki dönem karşılaştırılmasında net istihdam değişimi en fazla artış Teknisyenler , Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel meslek gruplarındadır.

31 Aralık 2013 itibariyle Muş ilinde istihdam azalışının en fazla beklendiği meslek Güvenlik Görevlisidir. Sonraki 6 aylık dönem için istihdam artışı beklenen meslek İnşaat Kalıpçısıdır**.** 31 Aralık 2013 itibariyle Muş ilinde istihdam azalışının en fazla beklendiği meslek Diğer Mobilya İşçileridir. Sonraki 6 aylık dönem için istihdam azalışı beklenen meslek Hırdavat Malzemeleri Satış Elemanıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hane halkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB, İstatistik Yıllıkları

Ekonomi Bakanlığı

Milli Eğitim İstatistikleri

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR

..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

1 / 7

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman İhtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04									05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği									İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
		☐											☐					

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
5.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
5.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	7.soruya geçiniz
5.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
5.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	8.soruya geçiniz
5.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
5.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
5.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
5.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
5.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
5.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekteki şu an çalışıyor mu? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	**Muş**	**407**	**352**			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textbf{İstihdam Oranı} = \frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hane halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hane halkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

- 1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
- 1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
- 1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu
- belirten kişilerdir.
- 2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- 3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- 4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi
- nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- 5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- 6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı
- yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- 7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
- İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}$ x 100
- Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır
- 1. Okuma yazma bilmeyen
- 2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
- 3. İlkokul
- 4. İlköğretim
- 5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
- 6. Genel Lise

- 7. Mesleki veya teknik lise
- 8. Yükseköğretim
- Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)
- Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)
- Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.
- Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.
- Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.
- Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.
- İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.
- Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.
- Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.
- Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.
- Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.
- Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.
- Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.
- Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$
- Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.
- Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

- Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için
- belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.
- Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.
- Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.
- Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.
- Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0

Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0

Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

1- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5

Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2
Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8

Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Teminin de Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	64	0	1	-3	5	0,0	-4,7	7,8
İmalat	42	1372	34	97	18	25	2,4	1,3	1,8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	36	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
İnşaat	123	3366	135	216	-124	126	3,9	-3,7	3,8
Toptan ve perakende ticaret	99	1422	81	117	39	180	5,4	2,8	12,7
Ulaştırma ve depolama	30	618	19	31	12	6	3,0	2,0	0,9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	178	8	23	28	0	4,3	15,7	0,0
Bilgi ve iletişim	1	16	8	2	7	0	33,3	43,8	0,0
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	79	11	13	16	0	12,0	19,7	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	65	5	10	9	16	7,1	13,9	24,6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17	1590	21	26	258	420	1,3	16,2	26,4
Eğitim	8	280	4	9	157	5	1,4	56,1	1,8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13	376	5	19	6	17	1,3	1,6	4,5
Diğer hizmet faaliyetleri	10	148	7	12	2	6	4,5	1,4	4,1
GENEL TOPLAM	374	9610	338	575	425	807	3,4	4,4	8,4

TEŞEKKÜRLER

Çalışmalarımızda tüm desteğini ve gücünü bizden esirgemeyen, proje kapsamında karşılaştığımız engellerin en hızlı şekilde aşılmasını sağlayan Türkiye İş Kurumu Muş İl Müdürü Sn. Mehmet Emin TAYLAN' a teşekkürlerimizi ve saygılarımızı sunarız.

Proje ekibine sahada ve veri girişi konularında desteklerinden dolayı kurum personellerinden; Şef Emiral MUYAN 'a ve İş ve Meslek Danışmanı Sedat TOK 'a teşekkürlerimizi sunarız.

Çalışmalarımızda sahadan aldığımız bilgilerin derlenmesi ve düzenlenmesindeki desteklerinden ötürü Remziye KARAKUŞ , Yusuf KARAKULAK ve Serpil BULUT 'a teşekkürlerimizi sunarız.

TÜRKİYE İŞ KURUMU
MUŞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: İstasyon Cad. Yazıcıoğlu Binası Arkası Muş / Merkez
Tel: 0 (436) 212 11 12 Fax : 0 (436) 212 05 34
www.iskur.gov.tr